

**KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI**

MEHMET GÜLDEŞ

**DOĞU TÜRKİSTANLI UYGUR TÜRKLERİNİN
TÜRKİYE’DE KURDUKLARI DERNEKLER VE
YAYIN FAALİYETLERİ**

TEZ YÖNETİCİSİ

Yrd. Doç. Dr. SEYFULLAH YALIN

KIRIKKALE-2008

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa No</u>
ÖZET.....	V
ABSTRACT	VI
TUTANAK	VII
ÖNSÖZ	VII
KISALTMALAR	X

GİRİŞ

0.1.Doğu Türkistan'ın Bugünkü Durumu ve Uygurlar	1
0.2.Doğu Türkistan'ın Tarihi	3

I.BÖLÜM

TÜRKİYE'YE GÖÇ

1.1.Uygurların Doğu Türkistan'dan Göçleri ve Türkiye'ye Yerleştirilmeleri	6
1.2.Uygurların Türkiye'deki İlk Faaliyet Dönemleri(1950-1960)	10

II.BÖLÜM

TÜRKİYEDE KURULAN UYGUR DERNEKLERİ ve FAALİYETLERİ

2.1.Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti(1960-19869)	13
2.1.1.Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin Kuruluşu ve Amacı.....	13
2.1.2.Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti'nin 1960-1979 Yılları Arası Faaliyetleri14	14
2.1.2.1.Araştırma ve Yayın Faaliyetleri	15
2.1.2.2.Anma Günleri ve Konferanslar	17
2.1.2.3.Folklor Çalışmaları.....	23
2.1.3.Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin 1979-1986 Yılları Arası Faaliyetleri 21	21
2.1.3.1.Anma Günleri ve Sempozyumlar	21
2.1.3.2.Kültürel Faaliyetler	22
2.1.3.3.Sosyal Faaliyetler	22
2.1.4.1986 Yılından Sonra Doğu Türkistan Göçmenler Derneği	23
2.2.Doğu Türkistan Vakfı(1986-2007)	24
2.2.1.Doğu Türkistan Vakfının Kuruluşu ve Amacı	24
2.2.2.Doğu Türkistan Vakfının Faaliyetleri	26
2.2.2.1.Kurultay ve Sempozyumlar.....	26
2.2.2.2.Anma Günleri, Konferans ve Paneller	30
2.2.2.3.Protesto Gösterileri	34
2.2.2.4.Kültürel Faaliyetler	35

2.2.2.5.Yayın Faaliyetleri	36
2.2.2.5.1.Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi.....	36
2.2.2.5.2.Doğu Türkistan Vakfı Tarafından Yayınlanmış Kitaplar	38
2.3.Doğu Türkistan Dayanışma Derneği(1993-2007)	39
2.3.1.Doğu Türkistan Dayanışma Derneğinin Kuruluşu ve Amacı	39
2.3.2.Doğu Türkistan Dayanışma Derneğinin Faaliyetleri	39
2.3.2.1.Yayın Faaliyetleri	40
2.4.Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği(1989-2007)	40
2.4.1.Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneğinin Kuruluşu ve Amacı	40
2.4.2.Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneğinin 1989-2000 Yılları Arasındaki Faaliyetleri	41
2.4.2.1.Anma Günleri,Panel ve Seminerler.....	42
2.4.2.2.Geceler	44
2.4.2.3.Protesto Gösterisi ve Mitingler	45
2.4.2.4.Kültürel Faaliyetler	46
2.4.2.5.Yayın Faaliyetleri	47
2.4.2.5.1.Gökbayrak Dergisi	47
2.4.2.5.2.Dernek Tarafından Yayınlanmış Kitap ve Belgeseller	49
2.4.3.Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneğinin 2000-2007 Yılları Arasındaki Faaliyetleri	49
2.4.3.1.Anma Günleri,Panel,Konferans ve Toplantılar.....	50
2.4.3.2.Geceler	56
2.4.3.3.Protesto Gösterisi ve Mitingler	57
2.4.3.4.Kültürel Faaliyetler	61
2.4.3.5.Kurs Faaliyetleri	63
2.4.3.6.Dernek Tarafından Dağıtım Yapılan Kitaplar	63
2.5.Doğu Türkistan Gençlik ve Kültür Derneği(2006)	64
2.6.Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği(2006)	65
2.7.Bağımsız Doğu Türkistanlılar Birliği Derneği(2007)	66
2.8.Uygurlar Tarafından Kurulan İnternet Siteleri.....	67
2.8.1.www.gokbayrak.com	68
2.8.2.www.hurgokbayrak.com	68
2.8.3.www.uygur.org	68
2.8.4.www.istiklalgazetesi.com	69
2.8.5.www.dogtuder.org.....	69
2.8.6.www.maariponline.com	69
2.8.7.www.doguturkistanvakfi.org.....	70

III.BÖLÜM

DOĞU TÜRKİSTAN'IN SESİ DERGİSİ BİBLİYOGRAFYASI

3.1.Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi Bibliyografyası.....	71
---	----

IV.BÖLÜM

GÖKBAYRAK DERGİSİ BİBLİYOGRAFYASI

4.1.Gökbayrak Dergisi Bibliyografyası	107
---	-----

V.BÖLÜM

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ve UYGURLAR

5.1.Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Uygurlar	140
SONUÇ	145
KAYNAKÇA	146
EKLER	149
ÖZGEÇMİŞ	156

ÖZET

1950 yılında Doğu Türkistan'ın Komünist Çin istilasına maruz kalmasıyla vatanlarını terk etmek zorunda kalan Doğu Türkistanlı Uygur Türkleri dünyanın çeşitli bölgelerine göç etmişlerdir. Bu göç dahilinde bir kısım Uygur Türkü ise liderleri İsa Yusuf Alptekin ve Mehmet Emin Buğra önderliğinde Türkiye'ye yerleşmiştir. Vatan için vatandan ayrılan Uygur Türkleri, haklı davalarını anlatabilmek ve Doğu Türkistan davasının sesini duyurabilmek için Türkiye'de Doğu Türkistan Dernekleri kurmuşlardır. İstanbul ve Kayseri merkezli kurulan bu dernekler Doğu Türkistan'ın tarihini, kültürünü ve önde gelen şairleri, yazarları ve devlet adamlarını tanıtmak için sempozyum, konferans, panel ve anma günleri tertip etmişler, Doğu Türkistan'da uygulanan baskı politikalarını Çin'in diplomatik temsilcilikleri önünde yaptıkları protesto gösterileriyle kınamışlardır. Derneklerin yapmış olduğu bu faaliyetler kendi imkanlarına ve Türkiye'nin koşullarına göre şekillenmiştir. Yapılan tüm faaliyetler içerisinde dernekler tarafından yayımlanan dergiler ve 2000 yılından sonra kurulmaya başlanan internet siteleri Türkiye'de yaşayan Uygur Türklerinin kendi seslerini duyurabilmeleri ve davalarına bir kimlik kazandırabilmeleri açısından en etkili araçlardır.

ABSTRACT

İn 1950, because of East Turkestan's exposing to communist China's invasion , East Turkestan Uygur Turks who had to leave their country, immigrated to varios parts of the world.İn this immigration some Uygur Turks settled in Turkey under the leadership of İsa Yusuf Alptekin and Mehmet Emin Buğra.Uygur Turks who left their homeland for homeland established East Turkistan association to tell their righteous cause and announce East Turkistan cause.These associations which were established mainly in İstanbul and Kayseri held conferanse, panel and memorizing day, ceremony to introduce history, culture and famous poets, writers and governors of East Turkestan; and condemed the suppression politics in front of the embasies of China.These activities made by associations were shaped according to their own potentiality and conditions of Turkey.Among all of the activities magazines published by associations and internet cites began to establish after 2000 are the most effective tools to announce and gain identity.

KİŞİSEL KABUL

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım “Doğu Türkistanlı Uygur Türklerinin Türkiye’de Kurdukları Dernekler ve Yayın Faaliyetleri” adlı çalışmamı, ilmi ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmamaksızın yazdığımı ve faydalandığım eserlerin bibliyografyada gösterdiklerimden ibaret olduğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu şeref ve haysiyetimle doğrularım.

17.01.2008

Mehmet Güldeş

ÖNSÖZ

XVIII. yüzyılda Doğu Türkistan'ın Çin işgali altına girmesiyle beraber Uygur Türklerinin Çin'e karşı olan bağımsızlık mücadelesi başlamıştır. İsyanlar şeklinde başlayan bu mücadele kısa aralıklarla kurulan Yakup Han Devleti (1865-1877), Şarki Türkistan İslam Cumhuriyeti (1933) ve Şarki Türkistan Cumhuriyeti (1944-1949) ile neticelenmiştir.

1949 yılında Mao Zedung önderliğinde Komünist Çin'in kurulmasıyla, Doğu Türkistan için, şartları ve uygulamaları açısından önceki dönemlerden daha ağır bir baskı dönemi başlamıştır.

Çin'in zaman içinde giderek güçlenmesi bu işgalin sonuçlarının Uygur halkı açısından daha da ağırlaşmasına neden olmuştur. Bugün gelinen noktada Çin bir milyarı aşan nüfusu, sahip olduğu nükleer ve konvansiyonel silah gücü ve Birleşmiş Milletlerde alınan kararları veto etme yetkisi ile Doğu Türkistan'da güttüğü asimilasyon politikalarına hiçbir şekilde karışılmayan bir güç konumuna gelmiştir. Çin'in Doğu Türkistan'da kurmuş olduğu bu baskı ve işgal çemberinden kaçabilen Uygur Türkleri vatan için vatanlarını terk ederek Çin'e karşı yürüttükleri bağımsızlık mücadelesini göç ettikleri ülkelerde sürdürmeye çalışmışlardır.

Dünya Türklüğünün merkezi olan Türkiye ise 1950'den itibaren yoğunlaşan bir biçimde Doğu Türkistan'dan göç almıştır. Doğu Türkistan'ı terk eden Uygur ve Kazak Türkleri, Türkiye'nin çeşitli bölgelerine yerleşerek kurdukları dernekler vasıtasıyla kendi seslerini duyurmaya çalışmışlardır.

Bu göç olayı ve Doğu Türkistanlı Uygur Türklerinin Türkiye'deki dernekler bazında faaliyetlerinin incelenmesi tez çalışmasının amacını oluşturmaktadır. Bu amaç etrafında bir sınırlama olarak, Doğu Türkistan'dan Türkiye'ye göç etmiş olan Kazak Türklerinin şahıs ve dernek olarak faaliyetleri çalışma konusunun dışında yer almaktadır. Ayrıca Doğu Türkistan denilince ilk akla gelen isim olan İsa Yusuf

Alptekin'in şahsen yürütmüş olduğu faaliyetler hakkında ayrıntılı çalışmalar yapılmış olduğundan tez içerisinde ayrıca bir bölüm olarak değerlendirilmemiş çalışmanın bütünlüğü içerisinde temas edilmiştir.

Tez çalışması beş ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde Uygur Türklerinin Türkiye'ye göçleri ve Türkiye'deki ilk faaliyet dönemleri incelenecektir. İkinci bölümde Türkiye'de kurulan Uygur dernek ve vakıflarının faaliyetleri kronolojik sıra esasına göre incelenecektir. Bu dernekler ve vakıflar içerisinde İstanbul merkezli "Doğu Türkistan Vakfı", "Doğu Türkistan Dayanışma Derneği" ve Kayseri merkezli "Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği" temsil gücü ve kurumsal kimlik açısından Türkiye'de yaşayan Uygurların en önemli kuruluşlardır. Adı geçen vakıf ve dernekler aynı zamanda Doğu Türkistan'ın ve Uygurların Dünyadaki en önemli temsilcisi olan Dünya Uygur Kurultayının Türkiye'deki üyeleri konumundadırlar. 1960 yılında İsa Yusuf Alptekin tarafından kurulan Doğu Türkistan Göçmenler Derneği ise zaman içerisinde Doğu Türkistanlı Kazakları temsil eden bir derneğe dönüşmüştür.

Üçüncü bölümde Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi'nin bibliyografyası, dördüncü bölümde Gökbayrak Dergisi'nin bibliyografyası verilmiştir. Tezin son bölümünde ise Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin Uygurlar bağlamında Doğu Türkistan politikaları incelenecektir.

Olabilecek hataları ve eksikleriyle beraber, emeğimi yansıtan bu tez çalışması benim için adlarını sadece tarih kitaplarında okuduğum Uygur Türklerini daha yakından tanıma fırsatı doğurdu.

Çalışmamın bu noktaya gelmiş olmasında yaptığı katkılardan dolayı öncelikle Danışman Hocam Sayın Yard. Doç. Dr. Seyfullah Yalın'a, Doğu Türkistan Vakfı Genel Sekreteri Sayın Hamit Göktürk'e ve Kayseri'de faaliyet gösteren Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği yetkililerine teşekkürü borç bilirim.

Mehmet GÜLDEŞ

Kırıkkale 2008

KISALTMALAR

a.g.e	: Adı geçen eser
bk.	: Bakınız
C.	: Cilt
HC	: Çin Halk Cumhuriyeti
TÜDEV	: Türk Dünyası Eğitim Vakfı
MTTB	: Milli Türk Talebe Birliği
s.	: Sayfa
S	: Sayı
Yay	: Yayını, yayınları

GİRİŞ

1. Doğu Türkistan'ın Bugünkü Durumu ve Uygurlar

1. 826. 418 km.lik yüzölçüme sahip olan Doğu Türkistan, doğusunda halen işgali altında bulunduğu Çin, Moğolistan ve Tibet; batısında Kırgızistan, Tacikistan Afganistan ve güneyinde Hindistan ile çevrili Büyük Türkistan'ın doğu kısmını teşkil eden bir bölgedir. 1877 yılındaki Çin-Mançu istilasından sonra “Yeni Toprak” anlamına gelen “Şin Jiang”olarak adı değiştirilen Doğu Türkistan, 1 Ekim 1955 tarihinde kurulan “Şin Jiang Uygur Otonom Bölgesi” adıyla bugünkü idari statüsü kazandırılmıştır¹.

Doğu Türkistan etrafı dağlarla çevrili yüksek bir yayladır. Kuzeyinde Altay Dağları, güneyinde Himalaya, Karakurum ve Karanlık Dağları vardır. Han Tengri denilen en yüksek tepesi 7315 m.yüksekliğindedir.Bu dağ sisteminin kuzeyindeki kısmı “Çungarya” veya “İli” Havzası, güneyindeki kısma ise “Kaşgarya” veya “Tarım Havzası” denir. Bölge deniz iklimine kapalı olması nedeniyle yayla ve çöl iklimi koşullarına sahiptir². Başlıca şehirleri Urumçi, Kaşgar, Hoten ve Yarkent'tir.

Büyük Türk Dünyasının önemli bir parçasını teşkil eden Doğu Türkistan'da, Çin resmi rakamlarına göre 7-8 milyon arasında Müslüman Uygur Türk nüfusu yaşamaktadır.³Ancak resmi nüfus istatistikleri bölgedeki Uygur nüfusunun son elli yıldan beri neredeyse hiç artmamış bir şekilde göstermektedir. Uygur nüfusunun en az artışla bile bugün 20-35 milyon aralığında olması gerekmektedir.⁴Çin'in bölgeyi Çinlileştirme politikası nedeniyle bölgedeki demografik yapı hızla değişmektedir. 1949 yılında Uygur Türkleri bölge nüfusunun %90'ını Çinliler %6'sını oluştururken, 1990 yılında Uygur Türklerinin oranı %47'ye düşmüş Çinlilerin oranı ise bazı şehirlerde % 80'e yükselmiştir.Uygur nüfusun büyük bir kısmı tarım sektöründe çalışırken,devlet

¹ M. Rıza Bekin, “Doğu Türkistan”, 21. yy da Türk Dünyası Jeopolitiği: Muzaffer Özdağ'a Armağan, 1. Cilt, ASAM Yay. Ankara 2003, s. 289

² İlhan Musabey-Polat Turfani, “Doğu Türkistan”, Türk Dünyası El Kitabı, Ankara 1976, s. 1217

³ Çin Türkiye Büyükelçiliği web sitesi: <http://www.turkis.cri.cn/chinaabc/chaptr//cahpter110301.htm>. Sayfa Ziyaret Tarihi:12. 10. 2006

⁴ Doğu Türkistan'ın Nüfusu hakkında geniş bir inceleme için bkz:<http://www.hurgokbayrak.com/yeni-sayfa-3.htm>. Sayfa Ziyaret Tarihi:03. 08. 2006

dairelerinde, yerel yönetim birimlerinde ve sanayi tesislerinde çalışanların % 95'i Çindir.⁵

Şüphesiz ki Doğu Türkistan jeopolitik ve jeostratejik konumu, fiziki coğrafyası, tarihi geçmişi, etnik yapısı, kültürel değerleri ve dini inançları ile Türk-İslam dünyasının ayrılmaz bir parçasıdır. Tarihte deniz yollarının keşfedilmediği dönemde Avrasya kıtasında çok önemli bir düğüm noktası olmuş, İpek yolu ile Asya ve Avrupa'yı karadan birbirine bağlama görevini üstlenmiştir. Avrupa'yı Asya'nın büyük merkezlerine bağlayan kara demir ve hava yolları bu ülkeden geçmektedir. Doğu Türkistan özellikle Türklerin ilk yerleşik hayata bu topraklarda geçmiş olması dolayısıyla da Türk kültür ve medeniyetinin temel merkezlerinden biri konumundadır.

Doğu Türkistan'ın denizlerden çok uzak olması, batıda ve güneyde dünyanın damı sayılan Himalayaların kolları olan Pamir, Karanlık ve Karakurum gibi yüksek dağlarla çevrili olması, kuzey ve doğuda Çin ile arasında Gobi Çöl'ü gibi doğal engellerin bulunması, savunma ve saldırı merkezi olarak önemini arttırmakta, Çinin batıya yayılma amacına yönelik olarak ileri üslerini; nükleer, konvansiyonel ve stratejik savunma ve saldırı merkezlerini burada kurmasına neden olmaktadır.⁶

Doğu Türkistan'ın bu konumu nedeniyle 1990'lı yıllardan itibaren Çin, stratejisinde önemli bir değişiklik yaparak ekonomik ağırlığını batıya kaydırmış, bölge kaynaklarının işletilmesi amacıyla Batı Bölgeleri Kalkınma Planını yürürlüğe koymuştur.⁷ Çinli nüfusun bölgeye aktarımı, tren yolu, karayolu ve boru hattı yapımları bu planın bir neticesi olmuştur.

Çin'in Doğu Türkistan'ı entegre etme politikaları, Sovyetler Birliği'nin yıkılması sonrası batıya yani Orta Asya'ya açılışının, Orta Asya'da stratejik bir etki alanı kurma çabasının bir göstergesidir. Bu nedenle bölge aynı zamanda küresel güç mücadelesi içerisindeki önemini arttırmaktadır.⁸

⁵ Bekin, a.g.e s.297

⁶ Bekin, a.g.e s.289

⁷ Konur Alp Ercilasun, "Doğu Türkistan'ın Geleceğine Bakışlar", 21. yy da Türk Dünyası Jeopolitiği: Muzaffer Özdağ 'a Armağan 1. Cilt, ASAM Yay. Ankara 2003, s. 306

⁸ Ahmet Davutoğlu, Stratejik Derinlik, Küre Yay. İstanbul 2004, s. 115

2. Doğu Türkistan'ın Tarihi

Türklerin en eski yerleşme alanlarından biri olan Doğu Türkistan Orta Asya Türk Tarihinin bir parçası olarak Hun ve Göktürk İmparatorluklarının sınırları içerisinde yer almıştır. 742 senesinde Basmıl, Uygur ve Karluklardan müteşekkil boylar Göktürk Devletini yıkmışlar. 744 yılında ise bu boylardan Uygurlar Ötüken'de hâkimiyetlerini sağlayarak Uygur Hakanlığını kurmuşlardır. Uygur Devleti 840 yılında Kırgızlar tarafından yıkılmıştır. Uygurlar Asya'nın daha güney bölgelerine Çin'in batısına yerleşerek Kan-Cou ve Doğu Türkistan (Turfan) Uygur Devletini kurmuşlardır. Bu olay aynı zamanda Doğu Türkistan Uygur tarihinin de başlangıcıdır. Bu iki Uygur Devleti Manihaizm ve Budizmi benimsemişler, İpekyolu üzerinde ticari faaliyetlerde bulunmuşlardır.⁹

Doğu Türkistan'ın İslam kimliğine kavuşması bölgeyi hakimiyetleri altına alan Karahanlılar döneminde olmuş (840-1212), daha sonra bölge sırasıyla Karahıtayların ve Moğolların tabiiyetine girmiştir.

XV. asrın sonlarından XVI. asrın başlarında Doğu Türkistan Timur hanedanlığının etki sahasına girer. 1606 da ise, bölgenin idaresi Çağataylılardan Emir İsmail'in eline geçmiş ve böylece Hocalar Hanedanlığı başlamış olur.¹⁰Hocalar Hanedanlığı bir takım iç mücadelelerle beraber 1755 yılına kadar, Çinlilerin Doğu Türkistan'ı işgali ile son bulur.

Çin askerlerinin Doğu Türkistan'a girdiği 1755 yılından Yakup Beyin iktidara geldiği 1865 yılına kadar süren 110 yıllık dönem birinci Çin İstilasası devridir. Bu dönem Doğu Türkistan için tam anlamıyla bir isyanlar devridir. Bu nedenle Çin istilasası tüm etkinliğiyle gerçekleşmemiştir. Bu devrin başlıca isyanları şunlardır; Büyük-Küçük Hocalar İsyanı (1757-1759) Üçturfan İsyanı (1765) Ziyaüddin Hoca isyanı (1815), Cihangir Hoca İsyanı (1824-1828), Yusuf Hoca İsyanı (1830) Yedi Hoca İsyanı (1847), Velihan Töre İsyanı (1857), Kuçar ve Döngenlerin İsyanı (1864).¹¹Bu isyanlar sonucu Kuçar, Yarkent, Kaşgar ve İli'de bağımsız şehir devletleri kurulur. Çin istilasası tehdidine

⁹ İbrahim Kafesoğlu, Türk Milli Kültürü, Boğaziçi Yay. İstanbul 1993, s. 128-129

¹⁰ Sadettin Gömeç, Uygur Türkleri Tarihi ve Kültürü, Akçay Yay. Ankara 1998 s. 74

¹¹ İklil Kurban, Doğu Türkistan İçin Savaş, Türk Tarih Kurumu Yay. Ankara 1995 s. 71

karşı bu şehir devletlerine yardım etmek amacıyla Batı Türkistan'daki Hokand hanlığı tarafından bölgeye gönderilen Yakup Bey 1865'te Kaşgar valisini devirerek Ruslar tarafından işgal edilmiş Hokand Hanlığının sona erdiğini ilan eder. "Atalık Gazi Bedevlet" ünvanı ile Kaşgar ve Yarkent hükümdarı olur. Yakup Bey 1866'da Hoten'i 1867 de Kuça'yı 1868 de Turfanı ele geçirir. Urumçi'yide aldıktan sonra Aksu Yakup Bey devletinin başkenti olur. Böylece Yakup Bey Doğu Türkistan'ı tek çatı altında birleştirir.¹²

Yakup Bey ülkede istikrarı sağladıktan sonra Rusya ve İngiltere ile dostane münasebetler kurarken diğer taraftan da Osmanlı Padişahı Abdülaziz Han (1861-1876) nezdinde fevkalade elçisi Yakup Han Töre'yi gönderir. Yakup Han elçisi vasıtasıyla Sultan Abdülaziz'den yardım ve himaye talebinde bulunmuş Osmanlı Devleti Yakup Han'ın taleplerini kabul ederek, Enderun'dan Murat Efendinin başkanlığında dört muvazzaf ve dört emekli subaydan oluşan bir askeri eğitim gurubunu 2000 piyade tüfeği, altı sahra topu ve cephane yapımında kullanılan barut ve malzemeleri ile beraber Hindistan üzerinden Doğu Türkistan'a göndermiştir. Heyet Kaşgar'da 100 pare top atışı ile karşılanmış ve bundan sonra Yakup Han'ın hâkimiyeti altında bulunan bölgelerde hutbeler Sultan Abdülaziz Han adına okunmaya başlanmıştır.¹³

Yakup Bey'in 1877 de ani ölümünün ardından Çin ordusu Doğu Türkistan'ı tamamen işgal eder. Böylece Yakup Bey'in 1865–1877 yılları arasında kurmuş olduğu devletin yıkılmasıyla Doğu Türkistan'ın bağımsızlığı sona erer. Ülke 1882 yılına kadar Çin ordusu tarafından idare edilir. 18 Kasım 1882 yılında Çin İmparatorunun emriyle Doğu Türkistan'ın adı Çin'in 19. eyaleti olarak "Yeni Toprak" anlamına gelen "Şin-Çang" a çevrilir.¹⁴Bu işgalle birlikte isyanlar ve mücadele tekrar başlar.

Doğu Türkistan üzerindeki Çin Mançu sülalesinin hâkimiyeti 1911 yılına kadar devam eder. Ardından Çin'de cumhuriyet rejimi kurulur. Bu dönemde 1931'de başlayan ve iki yıl süren Kumul isyanı neticesinde 12 Kasım 1933'te Kaşgar'da resmen Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti kurulur. Fakat Rusların kendi sınırlarına yakın bağımsız

¹² Kurban, a. g. e., s. 83

¹³ Mehmet Saray, Türkistan Türkleri Rus ve Çin İdaresinde Yaşayan Türklerin Milli Mücadele Tarihleri, İstanbul 1984, s. 64-65

¹⁴ Kurban, a. g. e., s. 85

bir Türk devletine tahammülleri yoktur. Rusların desteğiyle bölgeye giren Çin kuvvetleri bölgede tekrar hâkimiyeti sağlarlar.¹⁵

Eylül 1944'te İli'de çıkan ayaklanma sonucu İli, Altay, Targabatay vilayetleri kurtarılarak 12 Kasım 1944'te Şarki Türkistan Cumhuriyeti ilan edilir. Bu ikinci milli cumhuriyet 1944–1949 yılları arasında beş yıl yaşar. Bu dönemde Üç Efendiler olarak bilinen İsa Yusuf Alptekin, Mehmet Emin Buğra, Mesut Sabri etkin rol oynarlar. Başlangıçta bağımsız olarak kurulan Cumhuriyet Sovyetlerin baskısıyla Çin'le müşterek bir koalisyon hükümeti olur.¹⁶

Ancak bu koalisyon hükümeti Dr. Mesut Sabri başkanlığında milli icraatlar yapmaya başlayınca Çin ve Sovyet işbirliği neticesinde iktidardan uzaklaştırılır ve yerine Komünist Burhan Şehidi hükümeti kurulur. Bu hükümetin davetiyle Kızıl Çin birlikleri 1949 yılında Doğu Türkistan'ı işgal eder. Başta Mehmet Emin Buğra ve İsa Yusuf Alptekin olmak üzere binlerce Uygur ve Kazak Türkü Hindistan ve Pakistan'a, oradan da Türkiye ye göç yollarına düşerler.

Komünist işgalin hemen öncesinde meydana gelen bu ilk göç sonrası Doğu Türkistan'da kalan Uygur Türkleri çok ağır işgal şartları altında yaşamlarını sürdürmeye çalışmışlardır. Bir takım politik değişikliklerle beraber günümüze kadar süregelen Komünist Çin'in işgal yönetimi Doğu Türkistan'da Türk ve İslam varlığını silebilmek için değişik metotlar uygulamıştır. Bu dönemler içerisinde Türk kimliği yasaklanmış, İslam eserleri tahrip edilmiş, çeşitli yöntemlerle milliyetçi Uygurlara ağır hapis, işkence ve idam cezaları ile uygulanmıştır. Gündelik işkence metotlarının yanında reform adı altında uzun vadeli uygulamalar ile Doğu Türkistan Uygur halkı olabilecek en ağır şekilde cezalandırılmıştır.¹⁷ Bu baskı ve işgal dönemi içerisinde Uygur Türklerinden bazıları bulabildikleri fırsat ve imkân dâhilinde Doğu Türkistan'ı terk ederek dünyanın çeşitli bölgelerine göç etmişlerdir.

¹⁵ İsa Yusuf Alptekin, Doğu Türkistan Davası, Seha Neşriyat, İstanbul 1992, s. 192–213

¹⁶ Hacı Yakup Anat, Doğu Türkistan'da Milliyetçilik Hareketleri, Ankara 2005, s. 51–52

¹⁷ Hacı Yakup Anat, Hayatım ve Mücadelem, Yayına Hazırlayan: Soner Yalcın, Ankara 2003, s. 172–180

I. BÖLÜM

TÜRKİYE'YE GÖÇ

1.1. Uygurların Doğu Türkistan'dan Göçleri Ve Türkiye'ye Yerleştirilmeleri

Komünist Çin ordularının Doğu Türkistan'ı işgal tehdidinin ortaya çıkması üzerine Doğu Türkistan'ın önde gelenleri çeşitli toplantılar yaparlar. Toplantılarda ülkeyi terk etmeme savaşıp karşı koyma fikri birtakım sebeplerden dolayı kabul görmemiş yapılacak en iyi işin hür bir memlekete gidip vatanı savunmak olduğu kararı alınmıştır.¹⁸ Bu kararın akabinde hazırlıklar başlar. İki kabile oluşur. Mehmet Emin Buğra başkanlığındaki ilk kabile 18.09.1949 tarihinde Urumçi'den ayrılır. Ondan iki gün sonra 20.09.1949 tarihinde İsa Yusuf Alptekin başkanlığındaki ikinci kabile Urumçi'yi terk eder.

27.09.1949 tarihinde Kaşgar'a ulaşan her iki kabile 01.10.1949 tarihinde buradan ayrılarak 16.10.1949 tarihinde Kökyar denen yere ulaşırlar. 19. 10. 1949 tarihinde Kökyar'dan hareket ederek çok zor şartlar altında sınır kapısı Kökat'a buradan uzun bir yolculuktan sonra Hindistan'ın Ladek şehrine ulaşırlar.¹⁹ Bir müddet sonrada Keşmir'in başkenti Şirinagar'a geçerler.

Mehmet Emin Buğra ve İsa Yusuf Alptekin Ladek'e ulaştıktan sonra bölgeye daha önceden gelenler dâhil olmak üzere komünist Çin'den kaçıp gelenlerin bir listesini oluştururlar. Bu listeye göre Kökat sınır kapısından 852 kişi geçmiştir. Bunlardan 798 kişi Ladek'e gelmiş, 54 kişi yollarda vefat etmiştir.²⁰

Mehmet Emin Buğra ve İsa Yusuf Alptekin Keşmir'in başkenti Sirinagar'a ulaşır ulaşmaz, Kökat sınır kapısından geçmeyi başarıp Şirinagar'a ulaşabilen Doğu Türkistanlılara barınarak yiyecek, içecek ve giyecek sağlamak için Keşmir ve Hindistan

¹⁸ İsa Yusuf Alptekin, Esir Doğu Türkistan İçin, İsa Yusuf Alptekin'in Mücadele Hatıraları, Doğu Türkistan Neşriyat Merkezi, İstanbul 1985, s. 537

¹⁹ İsa Yusuf Alptekin Esir Doğu Türkistan İçin, a. g. e., s. 541–574

²⁰ Erkin Alptekin, Doğu Türkistan'dan Hicretimizin 40. Yılı, Erciyes Dergisi, Doğu Türkistan Yay. Kayseri 1990, s. 7

Hükümetleri nezdinde girişimlerde bulunurlar. Fakat Hindistan hükümeti gerekli yardımları yapmış olmasına rağmen Doğu Türkistanlı Göçmenlere transit geçip gitme şartıyla sığınma hakkı verebileceğini bildirir. Sirinagar'daki göçmenlerin geçici kaydıyla Keşmir e yerleşmesi akabinde Osman Batur öncülüğündeki isyana katılıp Çin ordusunun çemberini yarıp Tibet'e ulaşan 350 kazak göçmeni İsa Yusuf Alptekin'den Hindistan'a kabulleri yönünde yardım isterler. Hindistan hükümeti Çin ile ilişkilerinin bozulacağı sebebiyle Kazak göçmenlere izin vermez. Ancak İsa Yusuf Alptekin'in gayretleri neticesinde Kazak göçmenlere transit geçiş hakkı verilir. Ayrıca Hindistan Dışişleri Bakanlığı yetkilileri her ihtimale karşı bu kazak göçmenler için, İsa Yusuf Alptekin'den sığınma hakkı verebilecek bir ülke aramalarını ister.²¹

Bu durum üzerine İsa Yusuf Alptekin sığınma hakkı alabileceği düşüncesiyle Suudi Arabistan, Mısır ve Türkiye'ye gitmeye karar verir. İsa Yusuf Alptekin ilk olarak 05.09.1951 tarihinde Suudi Arabistan'a geçerek, Suudi Arabistan Devletinin kurucusu Melik Abdülaziz ve Emir Faysalı ziyaret ederek, Kızıl Çin istilasına maruz kalan Doğu Türkistan'daki durum hakkında bilgi verir ve Hindistan sınırında tamamen imha olma tehlikesiyle karşı karşıya kalan Kazak Türklerinin de göçmen olarak Suudi Arabistan'a kabulünü rica eder. Ancak herhangi bir cevap alamaz. Daha sonra Mısır'a geçen Alptekin buradan da olumlu bir cevap alamayınca 06.01.1952 tarihinde buradan ayrılarak Türkiye'ye geçer. Hindistan'ın Keşmir Eyaletinden göç ederek Türkiye'ye gelmiş olan Mehmet Emin Buğra ile birlikte, göçmenlerin Türkiye'ye kabulü için bir dizi görüşmeler yapar.

Bu görüşmelerde T. B. M. M Başkanı Refik Koraltan, Dış işleri Bakanı Fuat Köprülü, Maliye Bakanı Hasan Polatkan, Milli Eğitim Bakanı Tefik İleri, Gümrük ve Tekel Bakanı Sıtkı Yırcalı, Ticaret Bakanı Muhlis Efe, Toprak ve İskan Genel Müdürü Hasim İscan, Millet vekillerinden Said Bilgiç, Remzi Oğuz Arık, Milliyetçiler Derneği Başkanı Haluk Karamağralı gibi kişilerden yardım istenir. Bu arada Türk basınıyla da ilişki kurularak göçmenlerin Türkiye'ye kabulü yolunda birçok açıklamalar yapılır.²²

²¹ Türklük Mücahidi: İsa Yusuf, Hazırlayanlar: Altan Deliorman, Abdulkadir Donuk, İsa Kocakaptan, Bayrak Yay. İstanbul 1991, s. 57-58

²² A. Deliorman. A. Donuk, İ. Kocakaptan, a. g. e., s. 64

Tüm bu çalışmalar neticesinde Doğu Türkistan'dan Hindistan a iltica eden 350 Türk ile ayrıca Hindistan, Pakistan ve Suudi Arabistan a sığınmış olan beş bin Türkten 1500 kişi olmak üzere toplam 1830 Türkün iskânlı göçmen olarak Türkiye'ye kabulleri Devlet başkanlığının 10.03.1952 tarihli ve 3232-0-3035 sayılı yazısı üzerine Bakanlar kurulunca 13.03.1952 tarihinde karara alınır.²³Bu göçmenlerin büyük bir kısmı kendi istekleri doğrultusunda ağırlıklı olarak İstanbul Zeytinburnu İlçesine yerleşmişlerdir.

Bu göçün akabinde 1952 den 1960'a kadar 500 kadar göçmen imkânlarıyla Türkiye'ye gelir. Bu göçmenlerden 160 Hane Niğde'ye 63 Hane Konya'ya 100 Hane Kayseri'ye 56 Hane Aksaray'a ve 150 Hane Manisa Salihli'ye yerleştirilmiştir.²⁴

Komünist Çin hükümeti 1959 yılında almış olduğu bir kararla eskiden yabancı uyruklu olup çeşitli sebeplerle kendi memleketine dönemeyip Doğu Türkistan'da çoluk çocuk sahibi olan kimselerin arzu ettikleri takdirde Doğu Türkistan'dan ayrılacaklarını bildirmiştir. Bu kararın akabinde 1959 ağustos ayında Çin ile Afganistan arasında bir dostluk antlaşması imzalanır. Bu antlaşmada sınırların karşılıklı olarak açılması taahhüt edilir. Antlaşmadan haberi olan Doğu Türkistanlı bir Uygur olan Mehmet Kasım'da bu maddeden yararlanarak Afganistan'a göç etme düşüncesi doğar.²⁵Mehmet Kasım ve bir gurup arkadaşı antlaşma hakkında bilgi almak için Afganistan'ın Pekin büyükelçiliğine mektup yazarlar. Elleri ulaşan cevabi yazıda Afganistan'a göç etmek isteyenlerin bir dilekçe ile büyükelçiliğe başvurmalarını bildirilir. Dilekçeler yazılır ve Mehmet Kasım tarafından postaya verilir.²⁶20 ay süren çalışmalar ve verilen dilekçeler sonucunda Afganistan büyükelçiliğinden, dilekçe yazacaklar için formlar gönderilir. Başvuruların kabulü sonucu göçe katılacaklar üç katile halinde 17 Mayıs 1961 tarihinde Yarkent'te toplanırlar. 24 Mayıs 1961 tarihinde ise ilk katile yola çıkar ağustosta Afganistan'a ulaşır. Daha sonra gelen diğer dört katile ile beraber 1962 Eylül ayna kadar Afganistan'a göç işlemi sona erer.²⁷

Bu gurupta bulunan göçmenler Afganistan'a yerleştikten bir süre sonra Çin'in politikası değişir ve Afganistan hükümetinden göçmenlerin iadesi istenir. Afganistan

²³ Erkin Alptekin, a. g. e., s. 41

²⁴ <http://www.gocsempozyomu.org.turkiyeyegoc.htm>. Sayfa Ziyaret Tarihi:18. 07. 2007

²⁵ Mehmet Kasım Cantürk, "Hicret", Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 2, Kayseri 1994, s. 19-20

²⁶ Mehmet Kasım Cantürk, "Hicret", Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 3, Kayseri 1994, s. 19

²⁷ Mehmet Kasım Cantürk, "Hicret", Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 5, Kayseri 1994, s. 19

hükümeti de aldığı bir kararla Doğu Türkistanlıların tamamını 22 Eylül 1964'te resmen Çin'e teslimini uygun görür.²⁸Doğu Türkistan Türkleri durumu Türk büyükelçiliğine bildirir. Türk büyükelçiliğinin bu karara müdahalesi sonucu karar askıya alınır. Doğu Türkistanlı göçmenler Afganistan hükümetinin tutumunun ileride yol açacağı tehlikelerden dolayı Türkiye'ye göç etmek için Türkiye'nin Afganistan büyükelçiliğine başvuruda bulunurlar.²⁹

170 ailenin göç başvurusu Türkiye'de bulunan İsa Yusuf Alptekin'in gayretiyle Türk Hükümetince kabul edilir. Bu göç başvurusunun kabul edilmesinin akabinde Çin, Rus ve Amerikan büyükelçilikleri Türkiye aleyhinde propagandaya başlarlar. Bu ülkeler göçmenlerin kendi ülkelerine daha iyi şartlarla gelebilecekleri yönünde vaatlerde bulunurlar. Bu kampanyalar neticesinde Doğu Türkistanlılar arasında bölünme meydana gelir, ancak 107 aile Türkiye'ye gitme konusunda kesin karar alır.³⁰

Neticede Doğu Türkistanlılar Afganistan'dan hareketle İran üzerinden 1965 yılının 8, 10, 12 Ekiminde 3 uçakla Ankara'ya gelmişler ve oradan da Kayseri'ye hareket etmişlerdir. Kayseri Himmet Dede kasabasında askeri bir törenle halk tarafından karşılanmışlardır. Uygur göçmenler tüm masrafları devlete ait olmak üzere 56 ay boyunca otellerde kalmışlar. 1966 Haziran ayında, göçmenler yapılan evlerine yerleştirilmişlerdir.³¹Kayseri halkı göçmenlere karşı büyük bir ilgi ve alaka göstererek, onların ihtiyaçlarının giderilmesi hususunda ellerinden geleni yapmıştır. Dönemin Kayseri Vali Yardımcısı Osman Gümrükçüoğlu, Belediye Başkanı Mehmet Çalık, İl Müftüsü Abdullah Satoğlu, Toprak ve İskân Müdürü Cemil Nakipler ve Şehrin ileri gelenlerinden Avukat Nevzat Türkten, göçmenlere yardım etmek amacıyla "Göçmenlere Yardım Derneği" kurmuşlardır. Bu göçmenlerden 12 aile daha sonra İstanbul'a taşınmış, Devlet memuru olanların dışında ayakkabıcılık, marangozluk, saatçilik, terzilik gibi iş kollarında çalışarak geçimlerini temin etmişlerdir.³²Bugün Kayseri'de bu göçmenler genel olarak toplu bir şekilde Hoca Ahmet Yesevi Mahallesinde ikamet etmekte ve örf adet kültürlerini yaşatmaya çalışmaktadırlar.

²⁸ Mehmet Kasım Cantürk, "Hicret", Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 6, Kayseri 1994, s. 18-19

²⁹ Mehmet Kasım Cantürk, "Hicret", Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 7, Kayseri 1994, s. 18

³⁰ Mehmet Kasım Cantürk, "Hicret", Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 8, Kayseri 1995, s. 18-19

³¹ Mehmet Kasım Cantürk, "Hicret", Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 8, Kayseri 1995, s. 18-19

³² Kemal Göde, "Kayseri'ye Gelen Uygur Türkleri", Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 8, Kayseri 1995, s. 4

Bu ana göçlerin dışında 1980’li yıllarda Çin’deki açıklık politikasından yararlanarak birçok Doğu Türkistanlı Türk akrabalarını görmek amacıyla Türkiye’ye gelmiş, parçalanmış ailelerin birleşimiyle yüzlerce Doğu Türkistanlı göçmen Türkiye’ye yerleşmiştir. Ayrıca son yirmi yıldır Devlet kanalıyla 300’ün üzerinde Doğu Türkistanlı öğrenci Türkiye’ye gelmiş. Tüm bu gelenlerle beraber ağırlıklı olarak İstanbul ve Kayseri’de yaşayan Doğu Türkistanlıların nüfusu 20 bin civarında tahmin edilmektedir.³³ Ancak bu 20 bin kişi kazak ve Uygur göçmenlerin her iki gurubunda yansıtmaktadır. Bu rakam içerisinde Türkiye’de yaşayan Uygurların sayısı, 1980’li yıllardan sonra göç ederek gelenler ağırlıklı olmak üzere 5 bin civarındadır. Bunlardan dört bini İstanbul’da, bini Kayseri’de ikamet etmektedir.³⁴

1.2. Uygurların Türkiye’deki İlk Faaliyet Dönemleri

Mehmet Emin Buğra, İsa Yusuf Alptekin ve muhacerette bulunan diğer Doğu Türkistanlılar dönemin şartlarına uygun siyasi yolu belirleyebilmek amacıyla 1 Eylül 1954 tarihinde Suudi Arabistan’ın Taif şehrinde bir kurultay tertip etmişlerdir. Bu kurultayın en önemli gündem maddeleri Doğu Türkistan hürriyet mücadelesinin canlandırılması ve bu konudaki faaliyetlerin tespiti, diğeri ise Milliyetçi Çin (Tayvan)³⁵ ile ilişkide bulunup bulunmama meselesiydi. Kurultay sonunda Doğu Türkistan’a sembolik anlamda olsa dahi hürriyet tanımadan hiçbir Doğu Türkistanlının Tayvan, yani Milliyetçi Çin hükümetiyle ilişkide bulunmaması kararlaştırılarak, 6 Eylül 1954 tarihli ortak bir karar metni yayınlanır:

“İstiklal davasını canlandırmak, hür dünya devletlerinin desteğini sağlamak, Doğu Türkistan’daki Kızıl Çin mezalimini dünya kamuoyuna duyurmak mesuliyeti muhaceretteki Doğu Türkistanlılar’ın üzerine düşmektedir. Bunun için Milliyetçi Çin ile müzakere masasına oturup, yurdumuzun istiklalini ona tanıtmak, eğer Milliyetçi Çin Yurdumuzun istiklalini tanımadığı takdirde, meseleyi Birleşmiş Milletlere götürüp,

³³ Doğu Türkistan ve Türk Kültürü, Türk Ocakları Ankara Şubesi Yay. Yayına Hazırlayan, Yücel Hacıoğlu, Ankara 2002, s. 33–34

³⁴ Hamit Nurala, “Doğu Türkistan’dan Anadolu’ya Göçler”, <http://www.hamitnurala.spaces/live.com>. Sayfa Ziyaret Tarihi:09. 10. 2007

³⁵ 1971’e kadar Tayvan’daki milliyetçi hükümet, ABD’nin desteğiyle Birleşmiş Milletler’de Çin’in tek yasal temsilcisi sayılmıştır. Bu nedenle Tayvan Hükümeti’nin vereceği bir destek Doğu Türkistan Davası için önemli bir başarı olacaktır.

Mehmet Emin Buğra ve İsa Yusuf Alptekin, iki nefer milli liderimizi; biz Hicaz Kurultayına katılan delegeler, yurdumuzdaki 8 milyon, dış ülkelerdeki 10 bin Doğu Türkistanlı namına vekil tayin ettik. Bu iki milli liderimizin, bu husus da ki her bir sözü bütün Doğu Türkistanlıların faaliyetidir diye kabul ederiz. Bu vekaletname iki adet yazılmış olup, bir adeti Mehmet Emin Buğra'ya ve bir adaleti de İsa Yusuf Alptekin'e takdim edildi. Her iki adeti eşit güçtedir.”³⁶

Kurultay sonrası Doğu Türkistanlılardan alınan destek ile İsa Yusuf Alptekin ve Mehmet Emin Buğra Milliyetçi Çin ile çeşitli temaslarda bulunurlar ancak Milliyetçi Çin Sembolik olsa dahi Doğu Türkistan'ın hürriyetini tanımaya yanaşmaz. Doğu Türkistanlı Türklerin bütün girişimlerine rağmen³⁷ bu ilişki 1959 yılında Milliyetçi Çin'in tüm görüşmeleri tek taraflı olarak kesmesiyle son bulur.³⁸

Taif Kurultayında resmen davanın önderliğini alan İsa Yusuf Alptekin ve Mehmet Emin Buğra 7 Ağustos 1955'te teşkilatlanma faaliyetleri çerçevesinde İstanbul'da Türkistanlılar Yardımlaşma Derneği Başkanı Salih Erkinkol ile bir araya gelirler. Salih Erkinkol bütün Türkistanlıların varolan bu derneği desteklemelerini ve Doğu Türkistan meselesinin de bu dernek çatısı altında sürdürebileceği görüşünü öne sürer. Buna karşın İsa Yusuf Alptekin Doğu Türkistan davasının kendine özgü dinamikleri olduğunu ve ayrı bir kurumsallaştırma yapılması gerektiği belirtir. Salih Erkinkol'un teklifi kabul edilmez.³⁹ Dernekleşme bünyesinde bir birliktelik gerçekleşirse de bu ilk dönemde yayın faaliyetlerinde birliktelik sağlanır. Mehmet Emin Buğra önderliğinde 1951–1954 yılları arasında çıkan “Türkistan” dergisi⁴⁰, 1956'da Ankara'da çıkan “Türkistan'ın Sesi” adında aylık dergi ve aynı tarihte yayına başlayan “The Voice of Turkistan”

³⁶ Erkin Alptekin a. g. e., s. 24

³⁷ İsa Yusuf Alptekin, Unutulan Vatan Doğu Türkistan, Seha Neşriyat, İstanbul 1992, s. 38. 46. 51. 57

³⁸ İsa Yusuf Alptekin'in Türk Dışişleri Bakanlığına takdim ettiği muhturada ilişkilerin Milliyetçi Çin Hükümeti tarafından kesildiği vurgulanıyor. Bkz. İsa Yusuf Alptekin, Unutulan Vatan... a. g. e., s. 77

³⁹ A. Ahat Andican, Cedidizimden Bağımsızlığa Hariçte Türkistan Mücadelesi, Emre Yay. İstanbul 2003, s. 671

⁴⁰ Dergi, içeriği itibarıyla hayli nitelikli bir yapıya sahipti. Daha sonraki sayılarda basılan “Türkistan'da ceditçilik” (Ahmetcan Okay), “Türkistan nasıl istila edildi?” (Tahir çağatay) gibi dizi yazılar, Mehmet Emin Buğra'nın başmakaleleri ve İbrahim Yarkin'ın Türkistan sulama ve ziraatçılık hayatı gibi yazılan dikkat çekicidir. Fakat maddi imkansızlıklar nedeniyle dergi uzun ömürlü olamayacak, 1953 Eylülünde çıkan 6'ncı sayısı ile yayın hayatına veda edecektir. Türkistan Dergisi, kısa ömürlü olmasına karşın, Doğu ve Batı Türkistanlı aydınların ortak çabaları ve katılımları ile çıkarılan ilk ve son yayın organı olması bakımından tarihi öneme sahiptir. Daha sonraki yıllarda Doğu Türkistanlılar kendi kurumlaşmalarını oluşturacaklar ve çok sayıda yayın organı çıkaracaklardır. (A. Ahat Andican, Cedidizm'den Bağımsızlığa Hariçte Türkistan Mücadelesi, İstanbul: Emre Yayınları, 2003, s. 667).

adında üç aylık bir İngilizce dergi Doğu ve Batı Türkistan aydınlarının ortak girişiminin bir ürünüdür.⁴¹ Ancak bu dergiler bir takım ekonomik sıkıntılar nedeniyle bir müddet sonra yayın hayatından çekilmek zorunda kalmışlardır.

Bu dönemde Doğu Türkistan davasının etkin ve sürekli bir şekilde yaşatılması için siyasi ve sosyal faaliyetlerde bulunacak bir dernek ihtiyacı ortaya çıkar.

⁴¹ Erkin Emet, “Mehmet Emin Buğra ve Onun Çok Yönlü Kişiliği” Doğu Türkistan’ın Dünü ve Bugünü”, Konulu Konferansa Sunulan Bildiri, Almanya, Frankfurt 2001, s. 3-4

II. BÖLÜM

TÜRKİYE’DE KURULAN UYGUR DERNEKLERİ VE FAALİYETLERİ

2. 1. Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti (1960–1986)

2.1.1. Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin Kuruluşu Ve Amacı

Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti 1960 yılında İstanbul’da kurulmuştur. Cemiyetin kurucuları şu kişilerden oluşmaktadır:⁴² İsa Yusuf Alptekin, Osman Hacı Taşdan, İlhan Musabey Nurhocay Batur, Abdülkerim Türkistanlı Bahadır Han Batay, Semih Can Akhun.

Nizamnamesinin ikinci maddesine göre cemiyetin amacı “Türk camiasının bir parçası olan Doğu Türkistan’dan ve sair memleketlerden yurdumuza hicret ve iltica eden Doğu Türkistanlılara yardım etmektir”.⁴³ Ancak cemiyet nizamnamesinde belirtilen göçmenlere yardım amacının ötesinde Türkiye’de ve dünyada Doğu Türkistan harekâtının temsilcisi olma bilinci içerisinde Doğu Türkistan ile ilgili çalışmaları yürütecek alt dalları olan üç temel faaliyet gurubu oluşturmuştur. Bunlar:

1. Kültür Çalışmaları Gurubu

- a) Araştırma ve Yayın Kolu
- b) Folklor Kolu
- c) Maarif Kolu
- d) Spor Kolu

2. Sosyal Çalışmalar Gurubu

- a) Sosyal Hizmet ve Yardım Kolu
- b) Sağlık Kolu
- c) Hukuki İstişare Kolu
- d) İktisadi İstişare Kolu

⁴² Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin Gayesi ve Çalışma Planı, Amca Matbaası, İstanbul 1960, s. 11

⁴³ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin Gayesi ve Çalışma Planı, s. 11

3. Teşvik ve Tertip gurubu

- a) Türkistan Büyüklerini Anma Kolu
- b) Türkistan Dostlarını Anma Kolu
- c) Vatanperver Türkistanlıları Mükâfatlandırma Kolu⁴⁴

2.1.2. Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin 1960–1979 Yılları Arasındaki Faaliyetleri

Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti özellikle 1960 ve 1972 yılları arasında yoğun bir faaliyet dönemi geçirmiştir.⁴⁵ Bu dönemde yapılan faaliyetlerle Doğu Türkistan meselesi kamuoyunun zaman zaman gündemine gelmiş, konu ile ilgili çeşitli gazetelerde köşe yazıları çıkmış, Türkiye’de öncülüğünü akademisyenlerin ve köşe yazarlarının yaptığı bir Doğu Türkistan kamuoyu oluşmuştur. Tüm bu faaliyetlerde Cemiyet Başkanı sıfatıyla İsa Yusuf Alptekin’in önemli bir rolü vardır. Alptekin’in kişiliği, geçmiş yaşamı ve mücadelesi Doğu Türkistan davasının en önemli dayanağı olmuştur. Bu dönem içerisinde cemiyet adeta İsa Yusuf Alptekin’in tüzel kişiliğini yansıtan bir kuruluş durumundadır.

Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin faaliyetleri 1972 yılından sonra önemli ölçüde azaltılmıştır. 1972’den sonra göze çarpan en önemli faaliyet 28 nisan 1974 yılında Osman Batur’u anmak için yapılan geniş katılımlı bir toplantıdır. 1970 ile 1980 yılları arasında Türkiye’nin koşullarının yanında bu durumun en önemli sebebi şüphesiz maddi sıkıntılardır. Cemiyetin yayınladığı çalışma programında bu durum açıkça görülmektedir.⁴⁶

“Bugüne kadar geçen zaman zarfında elimizdeki imkânlar yok denecek kadar az olmasına, himaye ve destekten mahrum bulunmamıza rağmen birçok faaliyetlerimiz oldu. Fakat takdirlerinize çalışma programımız şöyle bir gözden geçirilecek olursa bugüne kadar yaptıklarımızın imkânsızlık yüzünden yapamadıklarımızın yanında hiç mesabesinde kaldığı görülecektir”.

⁴⁴ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin Gayesi ve Çalışma Planı, s. 13

⁴⁵ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin 1960–1972 yılları arasındaki faaliyetleri için bkz. Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, İstanbul 1972

⁴⁶ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Çalışma Programı, İstanbul 1969, s. 14

Derneğin bu maddi imkânsızlığında temel etken, Milliyetçi Çin hükümetiyle 1969 yılında tüm ilişkiler kesildikten sonra Milliyetçi Çin yönetiminin Suudi Arabistan yönetimine yaptığı baskılar sonucu bu ülkede bulunan muhacir Doğu Türkistanlıların parasal destekte bulunamamalarıdır. Suudi yönetiminin koyduğu bu yasak ancak 1980'li yıllarda kalkmıştır.⁴⁷

Bu yıllar içerisinde Doğu Türkistan davasının en önemli savunucusu olan İsa Yusuf Alptekin 1978 yılında ağır bir trafik kazası geçirir. Kazada iki ayağının kırılması ve gözleri ile ilgili problemin ortaya çıkması sebebiyle aylarca hastanede yatar. Daha sonra ise gözleri tamamen görmez olur. Bu kaza ile birlikte İsa Yusuf Alptekin, aktif olarak sürdürdüğü dernek başkanlığından ayrılmak zorunda kalır. Ancak bu ayrılış görevi bırakmanın ötesinde Alptekin'e farklı bir takım sorumluluklar getirmiş, Alptekin yapılan tüm faaliyet ve hizmetlerde yön gösterici bir rol üstlenmiştir. Ayrıca birebir ilişkileri ve şahsiyetiyle Doğu Türkistan davasının Türk kamuoyundaki en önemli temsilcisi olma konumunu sürdürmüştür. İsa Yusuf Alptekin öncülüğünde dönemin başlıca faaliyetleri şunlardır.

2.1.2.1. Araştırma ve Yayın Faaliyetleri

Bu dönemde Uygur Türklerinin Doğu Türkistanla ilgili yapılacak çalışmalara yönelik altyapı ve temel kaynakları oluşturma amaçlayan araştırma ve yayın faaliyetleri yapılmıştır. Çalışmalarda derneğin bir diğer amacı ise yapılan faaliyetlerin kamuoyu nezdinde amacına ulaşması için Türkiye'deki üst düzey sivil ve askeri yöneticilere yapılan çalışma örneklerinin gönderilmesi ve onların dikkatleri çekilmeye çalışılmasıdır. Bu araştırma ve yayın faaliyetleri şunlardır.

Çeşitli dillerde yayınlanmış olan iki yüz sekiz eseri içine alan bir bibliyografya⁴⁸ hazırlanıp ve teksirle çoğaltılarak, Türkistan ve esir Türklerin davaları ile ilgilenen ilim adamlarına yazarlara, Türkistan hakkında tez çalışması yapan üniversite öğrencilerine, çalışmalarında kullanılmak üzere dağıtıldı.

⁴⁷ Erkin Emet, "Yeni Bir Oluşum: Dünya Gençler Kurultayı", Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 39, Kayseri 2001, s. 21

⁴⁸ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 5

Özellikle Avrupa, Amerika, Pakistan, Hindistan ve Suudi Arabistan’da bulunan Doğu Türkistanlıların gayretleri ile hür dünya basınından ve azatlık radyosundan Türkistan ve Türkistan üzerindeki Çin-Rus oyunları hakkında önemli sayılabilecek İngilizce, Almanca, Çince, Arapça ve çeşitli Türk lehçeleri ile yayınlanan makale, yorum ve haberleri tercüme edilerek bir kısmı bazı gazetelerde yayınlattıldı.⁴⁹

Dünya basınından faydalanılarak hazırlanan ve ayda bir olmak üzere “Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Haberler Bülteni” çıkarıldı. Ancak çeşitli imkânsızlıklar neticesinde üç sayı çıkartabildiler.⁵⁰

Doğu Türkistan’ın kısaca tarihçesini, coğrafi durumunu, tarih boyunca uğradığı düşman istilalarını, burada cereyan eden kanlı olayları ve son durumu anlatan ve Amaç Karahoca tarafından kaleme alınan “Kızıl Çin Müstemlekesi Doğu Türkistan”⁵¹ adlı bir kitapçık hazırlanıp yayınlandı.

Doğu Türkistan’ın başlangıcından 1970’li yılların sonlarına kadarki dönemi içine alan ve Doğu Türkistan’ın tarihini, fiziki ve beşeri coğrafyasını, özellikle iki yüz yıllık siyasi mücadelesini, Çin ve Rus emperyalizminin Doğu Türkistan üzerinde oynadığı oyunların iç yüzünü anlatan, İsa Yusuf Alptekin tarafından hazırlanan, “Sarı Tehlike: Kızıl Çin Emperyalizmi Karşısında Doğu Türkistan” isimli tefrika 2 Nisan 1969 tarihinden itibaren beş aya yakın süreyle “Bizim Anadolu” gazetesinde yayınlandı⁵². Tefrikanın kitap haline getirilmesi düşünülmüş ancak başaramamıştır.

Doğu Türkistan’a çeşitli yerli ve yabancı kaynaklarda yayınlanan iktisadi ve askeri haritalar toplanıp, Türkçe’ye çevrilerek bir arşiv oluşturuldu.⁵³

Arzu edilen derecede olmasa da, Türkçe kaynak eserlerden oluşan bir kütüphane oluşturuldu.⁵⁴

⁴⁹ Tercüme edilip gazetelerde yayınlanan makale, yorum ve haberlerin tam listesi için bkz: Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 6-7

⁵⁰ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 4

⁵¹ Amaç Karahoca, Kızıl Çin Müstemlekesi Doğu Türkistan, Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Yay. İstanbul 1960

⁵² Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 8

⁵³ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 11

⁵⁴ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 11

Endonezya’da Müslüman Endonezyalılar tarafından 1957 yılında kurulan “Türkistan’ı Kurtarma” cemiyeti tarafından neşredilmiş olan “Liberete Turkistan view of Indonesian-Leders” (Türkistan’ın kurtuluşu hakkında Endonezyalı liderlerin görüşleri) isimli broşür Türkçe’ye tercüme ettirilip,⁵⁵ Türkiye’deki üst düzey sivil ve askeri yöneticilere gönderildi

1962 yılında, 25 Mart 1961’de düzenlenen Ali Şir Nevai toplantısında yapılan konuşmaların toplandığı “Ali Şir Nevai-Hayatı ve Eserleri”⁵⁶ adında bir kitap basıldı.

Tarih boyunca Türkistan’a hizmet etmiş olan Milli Kahramanların resimleri toplanarak çoğaltıldı.⁵⁷

Osman Batur’un şehit edililişinin 18. yıldönümü münasebetiyle “Türkistan Şehitleri”⁵⁸ isimli bir kitap hazırlandı.

Cemiyet tarafından ileride yapılacak çalışmalar hakkında kamuoyun bilgi vermek ve gerekli desteği sağlamak amacıyla “Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Çalışma Programı”⁵⁹ adı altında bir broşür bastırarak yine Türkiye’deki üst düzey sivil ve askeri yöneticilere gönderildi.

2.1.2.2. Anma Günleri ve Konferanslar

Cemiyet tarafından 30 Aralık 1960’ta Yusuf Has Hacib’i anmak amacıyla bir konferans düzenlendi. Konferans “Türk Tarihinde Doğu Türkistan ve Kutadgu Bilig” adı altında *Ord. Prof. Z. F. Fındıkoğlu tarafından verildi.*⁶⁰

27 Aralık 1960’ta Türkistan’ın yetiştirdiği önemli simalardan biri olan Mustafa Çokay’ın on dokuzuncu ölüm yıldönümü münasebetiyle bir anma günü düzenlendi.

⁵⁵ Türkistan’ın Kurtuluşu Hakkında Endonezya Liderlerinin Görüşleri, Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Yay. İstanbul 1971

⁵⁶ Ali Şir Nevai: Hayatı ve Eserleri, Yayına Hazırlayan: Ali Nihat Tarlan, Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Yay. İstanbul 1960

⁵⁷ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 11

⁵⁸ İsa Yusuf Alptekin, Türkistan Şehitleri, Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Yay. İstanbul 1969

⁵⁹ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Çalışma Programı, İstanbul 1969

⁶⁰ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 12

Anma gününde Mustafa Çokay'ın yakın arkadaşları ve hakkında araştırma yapanlar tarafından Çokay'ın mücadele hayatı hakkında katılımcılara çeşitli bilgiler verildi.⁶¹

28 Ocak 1961'de "Kaşgarlı Mahmut ve Divan ü Lügat-it Türk" konusunda Çemberlitaş Muallimler Birliği salonunda İstanbul Erkek Lisesi öğretmenlerinden Said Gökçe tarafından bir konferans verildi.⁶²

25 Mart 1961'de İstanbul Üniversitesi Fen Fakültesi salonunda Türk ilim tarihinde "Mühakemet'ül Lügat-eyn" isimli eseri ile büyük öneme sahip olan Ali Şir Nevai'nin doğumunun 520, ölümünün 460. yıldönümü münasebetiyle bir anma töreni yapıldı. Törende İstanbul üniversitesi profesörleri Ord. Prof. Z. F. Fındıkoğlu, Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu, Prof. Dr. Faruk K. Timurtaş, Prof. Dr. Ali Nihat Tarlan tarafından Ali Şir Nevai muhtelif yönleriyle katılımcılara anlatılmıştır.⁶³

30 Nisan 1965'de, Türkoloji'nin ölmez anıtı ve eşsiz Türk Sözlüğü Divan-ı Lügat-it Türk'ün yazılışının 892. yılı münasebetiyle, MTTB salonunda eserin yazarı Kaşgarlı Mahmut anıldı. İstanbul üniversitesi öğretim üyelerinden Ord. Prof. Z. F. Fındıkoğlu tarafından, Kaşgarlı Mahmut'un Türk Sosyoloji tarihindeki yeri, Ord. Prof. Dr. Z. Velidi Togan tarafından Kaşgarlı Mahmut'un Türk kültür tarihini öğrenme işlemindeki ehemmiyeti, Prof. Dr. Ahmet Caferoğlu tarafından, Kaşgarlıya göre Türkler ve Türk kültürü, Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu tarafından Kaşgarlı Mahmut zamanındaki Türk muhiti ve Dr. Mehmet Eröz tarafından Anadolu Yörükleriyle Kaşgarlı Mahmut konuları ele alınarak ilmi bir şekilde işlendi.⁶⁴

11 Haziran 1966'da Doğu Türkistan'ın önemli simalarında Mehmet Emin Buğra'nın ölümünün birinci yıldönümünde MTTB salonunda İsa Yusuf Alptekin, Ord. Prof. Z. F. Fındıkoğlu, Avukat Müstecip Ülküsal ve Avukat İlhan Musabay'ın konuşmacı olarak katıldığı bir anma toplantısı yapıldı.⁶⁵

⁶¹ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 12

⁶² Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 13

⁶³ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 13

⁶⁴ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 13

⁶⁵ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 14

23 Mart 1966'da MTTB salonunda, aydın bir kitle önünde Emel Esin tarafından "Türkistan'da On birinci yüzyıla Ait Türk-İslam Abideleri" konulu bir konferans düzenlendi.⁶⁶

30 Nisan 1966'da halk ve gençliğe hitaben "Kaşgarlı Mahmut Günü" tertip edilerek Ord. Prof. Dr. Z. Velidi Togan, Prof. Dr. Ahmet Caferoğlu Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu Dr. Mehmet Eröz tarafından katılımcılara Kaşgarlı Mahmut ve "Divan-ı lügat it Türk"e dair çeşitli bilgiler verildi.⁶⁷

14 Mayıs 1966'da Osman Batur'un Ölümünün on beşinci yıl dönümü münasebetiyle MTTB salonunda bir anma toplantısı düzenlendi. Anma toplantısında Kadircan Kafılı, Avukat Müstecip Ülküsal, Dr. A. Oktay, Avukat İsmet Tümtürk, Ergun Göze, Nurhocay Bahadır ve İsa Yusuf Alptekin tarafından günün önemi ve doğu Türkistan hakkında konuşmalar yapılmıştır.⁶⁸

11 Haziran 1966 günü MTTB salonunda Mehmet Emin Buğra'yı anma günü düzenlendi. Anma gününde, Ord. Prof. Z. F. Fındıkoğlu, Avukat Müstecip Ülküsal ve Avukat İlhan Musabay tarafından Mehmet Emin Buğra'nın hayatı ve mücadelesi anlatılmıştır.⁶⁹

25 Nisan 1968'de Osman Batur'un şehit edilişinin on sekizinci yıl dönümü münasebetiyle MTTB salonunda "Türkistan Şehitlerini Anma Günü" düzenlendi. Anma gününde Prof. Şahabettin Tekindağ, Ahmet Kabaklı, Avukat İsmet Tümtürk, Ergun Göze, Müstecip Ülküsal, Yakup İlbek, Muhabay Engin ve İsa Yusuf Alptekin tarafından Doğu Türkistan mücadelesi anlatılmış ve Türkistan'ın bugünkü durumu hakkında bilgiler verilmiştir.⁷⁰

9 Kasım 1968'de MTTB salonunda, 9 Kasım 1933'de kurulan Doğu Türkistan Cumhuriyeti'nin otuz beşinci yıldönümü dolayısıyla bir anma toplantısı düzenlendi. Toplantıda İsa Yusuf Alptekin, Avukat Sait Bilgiç, Avukat İsmet Tümtürk, Avukat

⁶⁶ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 14

⁶⁷ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 14

⁶⁸ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 15

⁶⁹ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 15

⁷⁰ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 15

Ergun Göze, Dr. Necmettin Haceminoğlu ve Avukat Müstecip Ülküsal birer konuşma yapmıştır. Ayrıca toplantının sonunda doğu Türkistan cumhuriyetinin tarihçesini anlatan bir broşür dinleyicilere dağıtıldı.⁷¹

29 Mart 1969 tarihinde MTTB salonunda, Kutadgu Bilig'in yazılışınının 900 üncü yılı münasebetiyle “ Yusuf Has Hacip Günü” düzenlendi. Günün anlamına yönelik olarak yapılan toplantıda cemiyet başkanı İsa Yusuf Alptekin'in açılış konuşmasını müteakip,

1-Prof. Dr. A. Caferoğlu “Yusuf Has Hacip'in Dilciliği”

2-Prof. Dr. F. K. Timurtaş “Kutadgu Bilig'in Edebi Değeri

3-Ord. Prof. Z. F. Fındıkoğlu “Kutadgu Bilig'in Sosyolojik Cephesi”

4-Prof. Dr. Yılmaz Altuğ “Modern Hukuk ve Kutadgu Bilig”

5-Prof. Dr. İbrahim Kafesoğlu “Kutadgu Bilig'in Tarihimizdeki Yeri ve Türk Devlet Anlayışına Getirdikleri”

Konulu toplantı konuşmaları yapılmış. Toplantının sonunda Kutadgu Bilig'in “Saadet Veren Bilgi” anlamına gelmediği “Hâkimiyet Bilgisi” olduğu kabul edilmiş ve eserin yabancı kültür tesirinden tamamen uzak milli bir eser olduğu ifade edilmiştir.⁷²

Cemiyet Başkanı İsa Yusuf Alptekin tarafında Türkiye'nin birçok yerinde özellikle “kominizm” tehlikesine karşı dikkat çekmek için 20'ye yakın konferans verilmiştir.⁷³

2.1.2.3. Folklor Çalışmaları

Cemiyet bir yıl süren bir çalışmanın ardından 1960 yılında 50 kişilik bir folklor ekibi kurmayı başarmış, bu folklor ekibi 1961 yılında itibaren “Türkistan Folklor Gecesi” adı altında müstakil gösteriler düzenlemiş ayrıca davet alınan geceler ve toplantılarda Doğu Türkistan'ı tanıtmak amacıyla çeşitli folklor gösterileri düzenlemiştir. Ancak

⁷¹ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 16

⁷²Dođu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 16

⁷³ İsa Yusuf Alptekin, Unutulan Vatan... a. g. e., s. 8-9

folklor ekibi en son gösterisini 1971 yılında yaptıktan sonra maddi imkânsızlıklar nedeniyle dağılmak zorunda kalmıştır.⁷⁴

2.1.3. Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin 1979-1986 Yılları Arasındaki Faaliyetleri

28.06.1979 tarihinde Doğu Türkistanlılar arasında yapılan özel bir toplantıda ikinci başkan olan Hacı Osman Taşdan'ın cemiyeti başkanlığına getirilmesini ittifakla kabul edilir.⁷⁵

Bu dönemde cemiyet 1980 askeri ihtilalinden sonra değişen dernekler yasasına uygun olarak dernek tüzüğünü bu yasaya göre değiştirmiştir. Bu tüzük değişikliği ile göçmenler Cemiyeti artık kamu yararına çalışan bir dernektir.⁷⁶

Hacı Osman Taşdan'ın cemiyet başkanlığı döneminde dernek Suudi Arabistan'dan gelen yardım kanallarının tekrar açılması ve dönemin hükümetinin verdiği destek ile bir takım çalışmalar yapılabilmektedir.⁷⁷ Hacı Osman Taşdan dönemi temel olarak Türkiye'nin iç koşullarının getirdiği sıkıntılar sonrası Doğu Türkistan ile ilgili faaliyetlerin tekrar başlaması ve Doğu Türkistan meselesinin tekrar kamuoyunun gündemine gelmesi açısından yeni bir başlangıçtır. Mao'nun ölmesi ve Deng Xiaoping'in Çin'in başına gelmesiyle beraber Çin'de ortaya çıkan açıklık politikası sonucu Çin'den Türkiye'ye göç etmek isteyen Doğu Türkistanlılara yönelik Türkiye tarafında yaşanan bürokratik engellemelerin kaldırılmasına yönelik çalışmalar derneğin en önemli başarısıdır. Dönemin Başlıca faaliyetleri şunlardır.

2.1.3.1. Anma Günleri ve Sempozyumlar

9 Kasım 1985 yılında Doğu Türkistan Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 53. yıldönümü münasebetiyle derneğin İstanbul Zeytinburnu'da bulunan genel merkezinde bir Türkistan günü tertip edilmiştir. Doğu Türkistan'ın son durumu ve Mao'nun

⁷⁴ Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, s. 21

⁷⁵ Erkin Alptekin, a. g. e., s. 25

⁷⁶ Doğu Türkistan Göçmenler Derneğinin 2908 Sayılı Yasaya Göre Düzenlenen Tüzüğü, Yaylacık Matbaası, İstanbul 1986, s. 3

⁷⁷ Cemiyetin bu dönemki faaliyetleri için bkz: Doğu Türkistan Göçmenler Derneğinin 13. Dönem İdare Kurulu Faaliyet Raporu, Yaylacık Matbaası, İstanbul 1986

ölümünden sonra Çin'in son durumu konularının görüşüldüğü toplantıya konuşmacı olarak İsa Yusuf Alptekin, Ahmet Kabaklı, Halil Şıvgın, Doç. Dr. Mehmet Saray, Seyit Ahmet Bozkurt, Hızırбек Gayretullah ve Ceyhan Altınyelek katılmışlardır.⁷⁸

2 Mart 1986 tarihinde İstanbul Gazeteciler Cemiyeti konferans salonunda "Türkistan Meseleleri" konulu bir sempozyum tertiplenmiştir. Yeni Düşünce Gazetesi ile ortak olarak düzenlenen sempozyuma konuşmacı olarak Ankara Milletvekili Halil Şıvgın, Sivas Milletvekili Prof. Yılmaz Altuğ, Prof. Gülçin Çandarlıoğlu, Doç. Abdulkadir Donuk, Prof. Reha Oğuz Türkkın, Gazeteci Selahattin Yıldız, Dr. Tahsin Erdinç, Gazeteci Akkan Suver, Seyit Ahmet Bozkurt, Hızırбек Gayretullah katılmışlardır. Konuşmacıların hazırlamış oldukları tebliğler broşürler haline getirilip dinleyicilere dağıtılmıştır.⁷⁹

2.1.3.2. Kültürel Faaliyetler

22–28.04.1986 tarihleri arasında Atatürk Kültür Merkezi Sanat Galerisi Salonunda, derneğin üyesi bulunduğu TGMD Federasyonu tarafından tertiplenen ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca desteklenen "Dış Türkler Milli Giysi ve El Sanatlarını Sergilendiği" Türk Dünyası Haftası da dernek tarafından Doğu Türkistan'ın muhtelif yörelerinin giyim, kuşam ve el sanatlarının sergilendiği bir reyon açılmıştır.⁸⁰

2.1.3.3. Sosyal Faaliyetler

1985 yılında hacca gitmek amacıyla Türkiye'ye gelen bine yakın Doğu Türkistanlı hacı adayını üç ay süreyle Türkiye'de kalmışlar. Bu müddet zarfında derneğin girişimi ve dönemin hükümetinin desteğiyle bu hacı adaylarına ücretsiz konaklama ve günde üç öğün yemek hizmeti verilmiş, hacı adaylarının bütün sağlık hizmetleri Sağlık Bakanlığınca karşılanmıştır.⁸¹

⁷⁸ Doğu Türkistan Göçmenler Derneğinin 13. Dönem İdare Kurulu Faaliyet Raporu, s. 7

⁷⁹ Doğu Türkistan Göçmenler Derneğinin 13. Dönem İdare Kurulu Faaliyet Raporu, s. 8

⁸⁰ Doğu Türkistan Göçmenler Derneğinin 13. Dönem İdare Kurulu Faaliyet Raporu, s. 8

⁸¹ Doğu Türkistan Göçmenler Derneğinin 13. Dönem İdare Kurulu Faaliyet Raporu, s. 12

Dernek, Doğu Türkistan'dan gelen mülteci ve göçmenlerin Türkiye'ye yerleşmesi konusunda bürokratik işlemlerin azaltılması için girişimlerde bulunmuş. Yapılan girişimler sonucu Doğu Türkistan'dan gelen mülteci ve göçmenlerin ikamet tezkeresine vurulan, "iş yeri açamaz, çalışma hakkı bahşedemez" ibareli damga kaldırılmış, ayrıca Dernek ve İçişleri Bakanlığı arasında yapılan işbirliği neticesinde Doğu Türkistan'dan gelen mülteci ve göçmenlerin Türk vatandaşlığı için bekleme süreleri kısaltılmıştır.⁸²

2.1.4. 1986 Yılından Sonra Doğu Türkistan Göçmenler Derneği

Derneğin 22 Aralık 1987 yılında yapılan olağanüstü genel kurul toplantısında Hacı Osman Taştan görevi bırakır ve yerine, derneğin ileri gelenlerinden Abdulveli Can genel başkanı olarak seçilir.⁸³

İsa Yusuf Alptekin'den sonra göreve gelen Hacı Osman Taştan ve Abdulveli Can'ın Kazak asıllı Doğu Türkistanlı olması nedeniyle Doğu Türkistan Göçmenler Derneği bir dönüşüm süreci yaşatmıştır. Abdulveli Can döneminde Kazak Türklerini temsil eden bir kuruluş olma kimliğine daha çok vurgu yapmıştır⁸⁴. 1991'de bağımsız Kazakistan Devleti kurulduktan sonra Doğu Türkistan'ın kuzeyinde yaşayan Kazakların bağımsız Doğu Türkistan Devleti'ni kurmaktan çok Kazakistan'la birleşme veya Kazakistan'a göç etme eğilimleri⁸⁵ aynı şekilde İstanbul merkezli Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin yapısını da etkilemiştir Dernek 1994 yılında Kazakistan büyükelçiliği tarafından resmen muhatap kabul edilerek Kazakistan Kuvalık Belgesi almış ayrıca, dernek tarafından üyelerini Dünya Kazak Kavımdastığı Birliğine kayıt etme çalışmaları yürütülmüştür.⁸⁶

Doğu Türkistan Göçmenler Derneğinin bu değişiminde 1986'da Doğu Türkistan Vakfının kurulmasıyla başlayan süreçte yeni bazı dernek ve merkezlerin kurulmasında etkili olmuştur. Doğu Türkistanlı Uygur Türklerini temsil eden bu yeni kuruluşlar

⁸² Doğu Türkistan Göçmenler Derneğinin 13. Dönem İdare Kurulu Faaliyet Raporu, s. 14

⁸³ Erkin Alptekin, a. g. e., s. 26

⁸⁴ Derneğin tanıtımı ve bu konuda dernek başkanı Abdulveli Can ile yapılan bir röportaj için bkz: <http://www.aksam.com.tr/arsiv/aksam/2001/09/27yazidizi/yazidizi1.html>. Sayfa Ziyaret Tarihi:05.01.2007

⁸⁵ Erkin Emet, "Doğu Türkistan ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri", <http://www.bilginet.com/raporlar/bilimsel/uygur01.htm>. Sayfa Ziyaret Tarihi:12.06.2006

⁸⁶ Doğu Türkistan Göçmenler Derneği (Nisan 1994-Nisan 1996) Faaliyet Raporu, İstanbul 1996, s. 19-22

nedeniyle Doğu Türkistan Göçmenler Derneği misyonunu tamamlamış ve bir nevi yan kuruluş olarak zaman zaman Doğu Türkistan’la ilgili etkinliklere katılmıştır. Hâlihazırda dünyadaki Uygurları temsil eden Dünya Uygur Kurultayına üye dernekler arasında Doğu Türkistan Göçmenler Derneği yer almamaktadır.

2.2. Doğu Türkistan Vakfı (1986–2007)

2.2.1. Doğu Türkistan Vakfının Kuruluşu ve Amacı

Doğu Türkistan Vakfı, 1978 yılında aynı ad altında kurulmuş olan Doğu Türkistan Vakfının tekrar faaliyete geçirilmesi suretiyle, 26 Haziran 1986 tarihinde Suudi Arabistan’da yaşayan Doğu Türkistanlı Uygurların girişimleri sonucu, Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli, General M. Rıza Bekin’in⁸⁷ öncülüğünde kurulmuştur.⁸⁸ Vakfın mütevelli heyeti şu isimlerden oluşmuştur:

Başkan: Mehmet Rıza Bekin

Başkan Yardımcısı: Sultan Mahmut Kaşgarlı

Genel Sekreter: Doç. Dr. Mehmet saray

Muhasip: Yasin Kökdağ

Veznedar: Mehmet İlyas

Üyeler: Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu, Ergun Göze, Prof. Dr. Ahmet Minbay, Seyfettin Doğan, Zeki Teyci, Ubeydullah Türkistanlı

Vakıf senedinde vakfın amacı şu şekilde belirtilmiştir⁸⁹:

“Doğu Türkistan ve öteki Türk-İslam beldelerinin kültürel, sosyal, tarihi, ekonomik ve diğer yönleri ile araştırılmasına ve tanıtılmasına çalışmaktır. Vakıf bu amaçla Doğu Türkistan ve diğer Türk-İslam beldelerinin sanat, edebiyat, mimari ve

⁸⁷ Mehmet Emin Buğra’nın yeğeni olan Rıza Bekin 1936’da 13 yaşında iken Türkiye’ye gelmiş, askeri okulları bitirerek generalliğe kadar yükselmiştir. Bekin Kore savaşına katılmış ve birçok uluslararası kurumda görev yapmıştır. Halen Doğu Türkistan Vakfı başkanlığını sürdürmektedir.

⁸⁸ M. Rıza Bekin, Doğu Türkistan Vakfı Başkanı M. Rıza Bekin’in Anıları, Kastaş Yay. İstanbul 2005, s. 65

⁸⁹ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 10, İstanbul 1986, s. 44

folklor gibi kültür ürünlerini toplar. Bu amaçla ilmi eserler yazdırır, tercümelemler yaptırır, bunları yayınlar, imkânları ölçüsünde dergi, mecmua, broşür vs. ile neşriyat yapar, uluslararası kongre ve bilimsel konferanslara temsilciler gönderir, tebliğler sunar, amaçları doğrultusunda bilimsel toplantılar ve konferanslar düzenler, bu toplantılara bilim adamları ve uzmanlar davet eder. Misafirhaneler, lokaller, kütüphaneler, toplantı salonları ve benzeri yerler açar, inceleme ve araştırma yapanlara yurtlar tahsis eder, karşılıksız burslar verir, değişik ayni ve nakdi yardımlarda bulunur.”

Vakfın kurulmasının ardından 1984 yılında İsa Yusuf Alptekin'in riyasetinde yayına başlayan Doğu Türkistan'ın Sesi dergisi vakfın yayın organı olmuş ve vakfın faaliyetleri dergi içinde yer alan haberler bölümünde yayınlanmaya başlanmıştır. Vakıf bünyesinde Doğu Türkistan'la ilgili kültür ve eğitim alanında çalışmalar yapmak üzere 1993 tarihinde Doğu Türkistan Araştırma Merkezi kurulmuş⁹⁰ yine vakfın öncülüğünde Çin'de meydana gelen Gulca Ayaklanması'nın akabinde 12 Şubat 1997 tarihinde, Doğu Türkistan Davasını uluslararası platforma tek bir çatı altında taşımak amacıyla Doğu Türkistan Milli Merkezi kurulmuş, 18 Nisan 2004 tarihinde Almanya'da yapılan 4. Doğu Türkistan Milli Kurultayında, Milli Merkez Dünya Uygur Kurultayına dönüşmüştür.⁹¹

Doğu Türkistan Vakfı Türkiye'de kurulan diğer Uygur derneklerinden yapısı ve düzenlemiş olduğu faaliyetler itibarıyla farklılıklar göstermiştir. Vakıf kurucu ve üyelerinin toplumsal statüsü nedeniyle diğer Uygur derneklerine göre üstyapıyı temsil eden bir kuruluş görünümündedir, aynı zamanda kuruluşundan günümüze gelen süreç içerisinde hem idari kadro açısından hem de kurumsal kimliği açısından çok fazla bir değişime uğramamıştır.

Doğu Türkistan Vakfı bu özelliklerin uygun olarak yurtiçinde ve yurtdışında büyük çaplı ulusal ve uluslararası organizasyonlar düzenlemiş, Doğu Türkistan Davası ile ilgili izlenecek politika ve yöntemlerin belirlenmesinde etkin bir kuruluş olmuştur. Vakıf özellikle 1990 ve 2000'li yıllar arasında yoğun bir şekilde düzenlenen Türk Dünyası ile ilgili toplantı, kurultay ve kongrelerde Doğu Türkistan'ın temsilcisi

⁹⁰ Bekin, a. g. e., s. 99

⁹¹ "Dünya Uygur Kurultayı Kuruldu" Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 58, Kayseri 2004, s. 15

konumundadır. Vakfın kurucu başkanı olan Türk Silahlı Kuvvetlerinden emekli, General M. Rıza Bekin ise Türkiye’de yaşayan Uygur Türklerinin en yüksek konuma gelmiş şahsiyeti olarak İsa Yusuf Alptekin’den sonraki lideri konumuna yükselmiştir. Ancak M. Rıza Bekin’in bazı Çin kökenli kuruluşlarla görüşmeler yapması ve Çin’e karşı Türkiye’nin ihtiyatlı politikasına uygun olarak daha ılımlı politikalar izlenmesi yolundaki fikirleri Doğu Türkistan Vakfına karşı bazı eleştirilerin yönelmesine sebep olmuştur.⁹²

2.2.2. Doğu Türkistan Vakfının Faaliyetleri (1984-2007)

1991 yılında Sovyetler Birliği’nin yıkılması ile ortaya çıkan bağımsız Türk Dünyası nedeniyle, bağımsızlık sırasının Doğu Türkistan’a geldiği inancı Doğu Türkistanlılar arasında büyük bir heyecana neden olmuştur. Doğu Türkistan Vakfı’da Türkiye’de yaşayan Uygurların en önemli temsilcisi olarak, özellikle 1991 ve 2000 yılları arasında yoğun bir faaliyet dönemi geçirmiştir. Vakıf kendi düzenlediği etkinliklerin yanında Türk Dünyası ile ilgili düzenlenen etkinliklerde de yer almıştır. 2000 yılından günümüze gelen süreç içerisinde ise vakfın faaliyetlerinde bir önceki döneme göre özellikle maddi sıkıntılarının nedeniyle bir azalma yaşanmıştır. Vakfın düzenlediği faaliyetler şunlardır.

2.2.2.1. Kurultaylar ve Sempozyumlar

06.04.1988 tarihinde Taksim Atatürk Kültür Merkezinde vakfın girişimiyle 1. Uluslararası Türkistan Kültür ve Tarih Sempozyumu yapılmış Sempozyuma Türkiye, Amerika, Avrupa, Suudi Arabistan, Ortadoğu, Hindistan ve Çin’den 35 bilim adamı katılarak tebliğlerini sunmuşlar. Açılış konuşması Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin tarafından yapılarak, Doğu Türkistan’ın tarihi ve bugün ki durumu dinleyicilere açıklanmıştır.⁹³

14-16.12.1992 tarihinde İstanbul Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi konferans salonunda Doğu Türkistan Vakfı tarafından Sovyetler Birliğinin dağılması sonucu

⁹² Ğ. O. Zulpıqar, Doğu Türkistan’ın Gözyaşı, Bayrak Yay, İstanbul 2007, s. 214-222

⁹³ Bekin a. g. e., s. 70

ortaya çıkan yeni durumu görüşmek, bu bağlamda Doğu Türkistan’da Çin’e karşı yeni bir mücadele stratejisi oluşturmak amacıyla Doğu Türkistan Milli Kurultayı toplanmış, toplantıya Türkiye, Almanya, İsviçre, Fransa, Hollanda, SuudiArabistan, Pakistan, ABD, Avusturalya, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Rusya Federasyonu başta olmak üzere 14 ülkeden Doğu Türkistan davasını yürütmekte olan teşkilatların 75 delegesi katılmıştır. Toplantıda “Uyguristan mı-Doğu Türkistan mı” meselesi gündeme gelmiş ancak Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin’in girişimiyle kurultayın sonuç bildirgesinde Uygurların anavatanının isminin Doğu Türkistan olduğu karara bağlanmıştır. 12 maddelik sonuç bildirisinde yürütülecek mücadelenin şekli ve esasları belirlenmiştir.⁹⁴

10-12.12.1994 tarihinde Kaşgarlı Mahmud’un ölümünün 900. yılı münasebetiyle İstanbul vakıf merkezinde “Kaşgarlı Mahmut ve Doğu Türkistan” Sempozyumu yapılmış sempozyuma 25 bilim adamı katılarak konuyla ilgili bildirimlerini sunmuşlardır. Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin yaptığı açış konuşmasında 1994 yılının Kaşgarlı Mahmut yılı olarak kutlanması gerektiğini vurgulamıştır.⁹⁵

16.04.1995 tarihinde İstanbul Süleymaniye Kültür Merkezinde Türk Halkları Asamblesi 4. Kurultay Hazırlık Toplantısı tertip edilmiş. Toplantıya Doğu Türkistan’ı temsilen Vakıf Genel Sekreteri Hamit Göktürk katılmış. Hamit Göktürk yapmış olduğu konuşmada Türk Dünyasının temsilcilerinden Doğu Türkistan davasına destek vermelerini istemiştir.⁹⁶

21-23.10.1996 tarihinde Taksim Atatürk Kültür Merkezinde vakfın girişimiyle 2. Uluslararası Doğu Türkistan Kültür ve Tarih Sempozyumu yapılmış Sempozyuma Türkiye ve dünyadan bilim adamları siyasi parti başkanları ve uluslararası kuruluşlardan temsilciler katılmışlar. Açılış konuşması Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin tarafından yapılan sempozyumun 16 maddelik sonuç bildirgesinde 1982 tarihli Çin Anayasası bölgesel özerklik yasasının Doğu Türkistan ile ilgili maddelerinin uygulanması ve

⁹⁴ Bekin a. g. e., s. 88-96

⁹⁵ Bekin a. g. e., s. 105-107

⁹⁶ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 45, İstanbul 1995, s. 34

Çin'in Doğu Türkistan'da yürüttüğü insanlık dışı uygulamalarına son vermesi gerektiği vurgulanmıştır.⁹⁷

28.10.1997 tarihinde İzmir'de düzenlenen ve tüm dünyadan 300'ün üzerinde üst düzeyde Türk topluluklarının temsilcilerinin katıldığı Türk Halkları Asamblesi 4. Kurultayına Doğu Türkistan'ı temsilen Doğu Türkistan Vakfı katılmış. Kurultayın 29 kişilik idare heyeti üyeliğine Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin'in teklifiyle vakıf Genel Sekreteri İsmail Cengiz seçilmiştir. İsmail Cengiz kurultayda yaptığı konuşmada Doğu Türkistan'ın sorunlarını dile getirmiş ve kurultay üyelerinden destek istemiştir. "Doğu Türkistan Sorunu" kurultayın en önemli sorunu olarak kabul edilmiş ve Kurultayın sonuç bildirgesinde Çin'in uyguladığı baskı politikaları kınanmıştır.⁹⁸

06.11.1997 tarihinde İzmir'de birincisi düzenlenen Türk Dünyası I. İzmir İktisat Kongresine Doğu Türkistan'ı temsilen Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin ve Vakıf Genel Sekreteri İsmail Cengiz katılmışlardır. Bekin demografi ve çevre komisyonunda, İsmail Cengiz ise ekonomi komisyonunda Doğu Türkistan ile ilgili birer bildiri sunmuşlardır. Her iki komisyonun ortak karar metninde Doğu Türkistan'ın zengin kaynaklarının Çin tarafından sömürülmesi ve Doğu Türkistan halkının fakir bırakılması protesto edilmiş, Çin'in bölgede yaptığı nükleer denemelere son vermesi ve bölgeye yönelik Çinli göçmen akımının durdurulması istenmiştir. Ayrıca bölgeye sağlık tarama ekiplerinin gönderilmesi için uluslararası kuruluşlar nezdinde girişimde bulunulması kararlaştırılmıştır.⁹⁹

28.06.1997 tarihinde Ankara Türk Ocakları şubesi toplantı salonunda Doğu Türkistan Vakfı Öğrenci Birliği ve Ankara Türk Ocaklarının ortak girişimiyle "Doğu Türkistan Çağdaş Uygur Edebiyatında Milli Mücadele" konulu sempozyum düzenlenmiştir. Sempozyuma Doç. Dr. Muammer Nalbant, Doç. Dr. Güzin Tural, Yrd. Doç. Dr. Hülya Kasapoğlu, Prof. Dr. Sadık Kemal Tural, Doç. Dr. Sema Barutcu Özönder ve Doç. Dr. Hacı Yakup Anat birer bildiri sunmuşlar. Vakıf adına sempozyuma katılan Doç. Dr. Abdulhekim İltebir, "Yeni Uygur Edebiyatında

⁹⁷ Bekin a. g. e., 72-75

⁹⁸ "Haberler", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 53, İstanbul 1997, s. 29

⁹⁹ "Haberler", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 53, İstanbul 1997, s. 29

Milliyetçilik” konulu tebliğ ile katıldı. Sempozyumun genel değerlendirilmesi Prof. Dr. Ahmet Bican Ercilasun tarafından yapılmıştır.¹⁰⁰

20-22.04.1998 tarihinde Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel’in himayesinde düzenlenen 6. Türk Devlet ve Topulukları Dostluk, Kardeşlik ve İşbirliği Kurultayında Doğu Türkistan önemli bir gündem maddesi olarak görüşülmüş, Doğu Türkistan Vakfını temsilen İsmail Cengiz’e genel kurul protokol konuşmalarında, ilk defa olarak Türk Cumhuriyetleri temsilcilerinden sonra söz verilmiş, kurultay’ın sonuç bildirgesinde; “Doğu Türkistan’daki Türk varlığına yönelik baskılara hassasiyet gösterilmeli” şeklinde karar alınmıştır.¹⁰¹

16.05.2005 tarihinde Türk Dünyası İnsan Hakları Genel Merkezince “Türk Dünyası ve Doğu Türkistan’da İnsan Hakları” konulu bir sempozyum düzenlenmiş, sempozyuma Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin, Dünya Uygur Kurultayı Başkanı Erkin Alptekin, Temsil Edilemeyen Milletler Teşkilatı genel sekreteri ile Doğu Türkistan’la ilgili çalışmalarıyla tanınan İngiliz Gazeteci Yazar Christian Tylor katılarak birer bildiri sunmuşlardır. Ankara Ticaret Odası salonunda yapılan sempozyum iki gün sürmüştür.¹⁰²

16-17.12.2006 tarihinde Doğu Türkistan Vakfının organizasyonu ile “1000. yılında Kaşgarlı Mahmut ve Doğu Türkistan” sempozyumu yapılmıştır. İki gün süren ve 20’yi aşkın bilim adamının katıldığı sempozyumda Kaşgarlı Mahmut ve ölümsüz eseri Divan-ı lügat-it Türk tüm yönleriyle ele alınmış, sempozyumda aynı zamanda tarihi süreç içerisinde Doğu Türkistan’ın durumu da incelenmiştir.¹⁰³

¹⁰⁰ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 49–50, İstanbul 1997, s. 63

¹⁰¹ “Doğu Türkistan Davası’nda Gelişmeler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 54, İstanbul 1998, s. 3

¹⁰² “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2006, s. 59

¹⁰³ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 74, Kayseri 2006, s. 19

2.2.2.2. Anma Günleri, Konferanslar ve Paneller

13.11.1993 tarihinde İstanbul Türkiye Diyanet Vakfının konferans salonunda 1933 ve 1944 yılında kurulan Doğu Türkistan Cumhuriyetlerini anma toplantısı yapılmış, toplantıya Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin konuşmacı olarak katılmıştır.¹⁰⁴

05.04.1994 tarihinde Doğu Türkistan'da meydana gelen Barın ayaklanmasının 4. yıldönümü Doğu Türkistan Vakfı merkezinde yapılan bir toplantı ile anılmıştır. Anma töreninde konuşan Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin Barın ayaklanması hakkında bilgi vermiş. Vakıf Başkan Yardımcısı Sultan Mahmut Kaşgarlı ve Vakıf Genel Sekreteri Hamit Göktürk ise katılımcılara Doğu Türkistan'daki son durum ve Barın ayaklanmasını nedenleri ve sonuçları hakkında bilgi vermişlerdir.¹⁰⁵

11.06.1995 tarihinde vakıf tarafından İstanbul Süleymaniye Kültür Merkezinde “Mehmet Emin Buğra'nın Vefatının 30. Yılına Anma” Toplantısı gerçekleştirildi. Toplantıda İsa Yusuf Alptekin, Prof. Dr. Mehmet Saray, Hızırбек Gayretullah, Mehmet Cantürk tarafından yapılan protokol konuşmalarının ardından; M. Yunus Buğra, “Mehmet Emin Buğra'nın Mücadele Hayatından Örnekler”, Dr. M. Yakup Buğra, “Mehmet Emin Buğra'nın Doğu Türkistan'daki Mücadelesi”, Hamit Göktürk, “Mehmet Emin Buğra'nın Yurt Dışındaki Mücadelesi”, Bilge Tigin, “Mehmet Emin Buğra'nın Edebi Kişiliği”, konulu toplantı konuşmalarını yapmışlardır.¹⁰⁶

08.04.1995 tarihinde Doğu Türkistan Vakfı himayesinde Türkiye'de öğrenim görmekte olan Doğu Türkistanlı öğrencilerin girişimleriyle Türk Ocakları Genel Merkezince, “21. Asra Girerken Doğu Türkistan” konulu toplantı Ankara'da yapıldı. Toplantı Türk Ocakları Genel Başkanı Sadi Somuncuoğlu'nun açılış konuşmasıyla başladı. Vakıf Başkanı Rıza Bekin protokol konuşmasını yaptı. Protokol konuşmalarından sonra oturumlara geçildi. 1. oturum Hacettepe Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Dursun Yıldırımın başkanlığında yapıldı. Bu oturumda beş bildiri sunuldu. 2.

¹⁰⁴ “Haberler”, Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39–40, İstanbul 1994, s. 59

¹⁰⁵ “Haberler”, Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 41, İstanbul 1994, s. 36

¹⁰⁶ Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, (Mehmet Emin Buğra Özel Sayısı), C. 12, S. 46, İstanbul 1995

oturum Türk Ocakları Merkez Heyet Üyesi Yücel Hacaloğlu başkanlığında 6 bildiri ile sürdürülmüştür.¹⁰⁷

17.04.1995 tarihinde Türk İlleri Eğitim ve Kültür Vakfı Sakarya şubesinde Adapazarı Abasıyanık Sanat Merkezinde “Doğu Türkistan Gerçeği” konulu panel düzenlenmiş, panele konuşmacı olarak vakıf Genel Sekreteri Hamit Göktürk katılmıştır. Hamit Göktürk konuşmasında Doğu Türkistan’ın İslam dünyasındaki öneminden bahsederek Doğu Türkistan’ın Türk Dünyasını Çin istilasından koruduğunu vurgulamıştır.¹⁰⁸

20. 04.1998 tarihinde Eskişehir Ülkü Ocakları tarafından “Doğu Türkistan Gerçeği” konulu panel düzenlendi. Panele vakıf adına katılan Hamit Göktürk Doğu Türkistan’ın bugünkü konumu hakkında dinleyicilere bilgi verdi.¹⁰⁹

21.04.2000 tarihinde Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı öncülüğünde Süleymaniye Kültür Merkezinde halka açık bir toplantı düzenlendi. Türk Dünyası Vakfı Genel Başkanı Prof. Dr. Turan Yazgan, Doğu Türkistan Vakfı Başkanı M. Rıza Bekin, Irak Türkleri lideri Dr. Nefi Demirci yaptıkları konuşmalarda Doğu Türkistan’ın ve Türk Dünyasının sorunlarını dile getirdiler.¹¹⁰

28.05.2000 tarihinde Erzincan Belediyesi konferans salonunda Erzincan Ülkü Ocakları tarafından “Türk Dünyası ve Doğu Türkistan” konulu panel düzenlenmiştir. Vakıf Genel Sekreteri Hamit Göktürk panele konuşmacı olarak katılarak, Doğu Türkistan’ın günümüzdeki problemlerini dile getirmiştir. Ayrıca salonun girişinde Doğu Türkistan’ı tanıtıcı resim sergisi açılmıştır.¹¹¹

10.06.2000 tarihinde Konya Esnaf ve Sanatkarları Odası konferans salonunda Konya Ülkü Ocakları tarafından “Türk Dünyası ve Doğu Türkistan” konulu bir toplantı düzenlenmiştir. Toplantıda Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin, “Doğu Türkistan’ın Dünü ve Bugünü”, konulu bir konuşma yaptı. Genel Sekreter

¹⁰⁷ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 45, İstanbul 1995, s. 36

¹⁰⁸ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 45, İstanbul 1995, s. 34

¹⁰⁹ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 55, İstanbul 1998, s. 31

¹¹⁰ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59–60, İstanbul 2000, s. 60

¹¹¹ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59–60, İstanbul 2000, s. 60

Hamit Göktürk ise Doğu Türkistan Türklerinin günümüzdeki problemleri konusunda bilgi verdi.¹¹²

20.10.2000 tarihinde Doğu Türkistan Vakfı yetkilileri merkezi Erzurum'da bulunan Güneş Vakfı'nın düzenlemiş olduğu Doğu Türkistan Günleri Kültür ve Sanat etkinliğine katılmak üzere Erzurum'a gitmişlerdir. 21 Ekim tarihinde Erzurum Dadaş sinemasında etkinliklerin açılış töreni yapılmış, aynı gün Erzurum Çifte Minareli Medresede Fuat Hüdaverdi'nin "Doğu Türkistan'dan İnsan Manzaraları" resim sergisi ile Doğu Türkistan'a ait giyim, kuşam, ev aletleri sergisi açılmıştır. 22 Ekim tarihinde Atatürk Kültür Sitesinde "Doğu Türkistan Türklerinin Gücü" konulu sinevizyon gösterisi yapılmış, aynı gün Erzurum Atatürk Üniversitesinde "Doğu Türkistan'ın Dünü ve Bugünü" konulu panel düzenlenmiştir. Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Cengiz Alyılmaz'ın yönettiği panelde, panelistlerden Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin, "Ana Hatlarıyla Doğu Türkistan Gerçeği", Doç. Dr. Sultan Mahmut Kaşgarlı, "Çin'in Doğu Türkistan'daki Kültür Politikası", Prof. Dr. Abdulkadir Donuk, "Türklerde İnsan Sevgisi", Dr. Güلزade Tanrıdağlı, "Uygur Kadınlarının Saç Örgüleri", Vakıf Genel Sekreteri Hamit Göktürk "Belgelerle Doğu Türkistan'da İnsan Hakları İhlalleri" konularında hazırladıkları bildirimleri sunmuşlardır.¹¹³

20.02.2001 tarihinde Mersin Esnaf ve Sanatkârları Odası konferans salonunda Ülkü Ocakları Mersin Şubesi tarafından "Günümüzde Doğu Türkistan'ın Sorunları" konulu bir panel düzenlenmiştir. Panelde Doğu Türkistan Vakfı Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Sultan Mahmut Kaşgarlı Doğu Türkistan'ın yakın tarihi ile bu ülkede yaşayan Türklerin Türk tarihi ve kültüründeki yeri hakkında bilgiler sunmuş, Vakıf Genel Sekreteri Hamit Göktürk ise Doğu Türkistan'ın günümüzdeki sorunlarını anlatmıştır.¹¹⁴

22.03.2001 tarihinde Doğu Türkistan Vakfı kültür merkezinde "Doğu Türkistan'da Nevruz" konulu bir toplantı yapılmış. Açılış konuşmasını yapan Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin günümüzde Doğu Türkistan'da Türklerin milli ve dini gelenek ve göreneklerini yaşayamadıklarını belirtti ve doğu Türkistan'ın güncel sorunları

¹¹² "Haberler", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul 2000, s. 61

¹¹³ "Erzurum'da Doğu Türkistan Günleri", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 2000, s. 11-14

¹¹⁴ "Haberler", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 61-62, İstanbul 2001, s. 52

hakkında açıklamalarda bulundu. Toplantıda söz alan İstanbul Vali Yardımcısı Murat Kocabaş Türk Dünyasının nevrüz bayramını kutladı. Doğu Türkistan Türklerinin de diğer Türkler gibi hür ve bağımsız olarak yaşama hakkına sahip olduğunu belirtti. Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Başkanı Prof. Dr. Turan Yazgan yaptığı konuşmada Komünist Çin'in Doğu Türkistan'da soykırım uyguladığını, bu soykırıma seyirci kalmanın bir insanlık ayıbı olduğunu belirtmiştir.¹¹⁵

16.11.2003 tarihinde vakıf tarafından İstanbul Süleymaniye Kültür Merkezinde Doğu Türkistan Cumhuriyetlerini anma toplantısı yapıldı. 12 Kasım 1933'te Kaşgar'da ve 12 Kasım 1944'te Gulca'da kurulan Doğu Türkistan Cumhuriyetlerinin, Doğu Türkistan tarihindeki yeri ve önemini konu alan toplantıya konuşmacı olarak Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin, Doğu Türkistan Dayanışma Derneği Başkanı Seyit Tarancı, Prof. Dr. Abdulkadir Donuk, Prof. Dr. Sultan Mahmut Kaşgarlı katılmışlardır.¹¹⁶

26.02.2004 tarihinde vakıf Başkanı M. Rıza Bekin Avrasya Birliği Türk Ekonomik Sosyal ve Kültürel Araştırma Vakfının davetiyle, adı geçen vakfın Küçükçekmece'deki konferans salonunda "Doğu Türkistan, Afganistan ve Türkiye Hattında Geçen Hürriyet Mücadelesi Yılları" konulu bir konferans vermiştir. Konferansta Atatürk'ün Türkistan Türkleri ve Orta Asya devletleri ile ilgili gelişmeleri çok yakından takip ettiği belgeler ile ortaya konulmuştur.¹¹⁷

10-12.03.2004 tarihinde vakıf Başkanı M. Rıza Bekin merkezi Erzurum'da bulunan ve başkanlığını Doç. Dr. Alpaslan Ceylan'nın yaptığı Erzurum Güneş Vakfının daveti üzerine Erzurum'a gitmiştir. Bekin, vakfın yani hizmet binasını açılış etkinliklerine katılmış ve düzenlenen toplantılarda Doğu Türkistan ile ilgili gelişmeleri ve kendi hatıralarını anlatmıştır.¹¹⁸

26.04.2004 tarihinde İstanbul Üniversitesi Hasan Ali Yücel Eğitim Fakültesinin daveti üzerine Vakıf Genel Sekreteri Hamit Göktürk tarafından tarih bölümü öğrencilerine yönelik olarak, Doğu Türkistan'la ilgili bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda

¹¹⁵ "Haberler", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 61-62, İstanbul 2001, s. 53

¹¹⁶ Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 63-64, İstanbul 2004, s. 1

¹¹⁷ "Haberler", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 65, İstanbul 2004, s. 55

¹¹⁸ "Haberler", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 65, İstanbul 2004, s. 55

Doğu Türkistan'ın genel durumu hakkında bilgiler verilmiş ve öğrencilerin soruları cevaplandırılmıştır.¹¹⁹

13.06.2005 tarihinde Doğu Türkistan Vakfı, merkezi Almanya'da bulunan Dünya Uygur kurultayı ile birlikte “Üç Efendiler Harekâtı ve Bu Harekâtın Doğu Türkistan Siyasi Tarihindeki Yeri” konulu bir toplantı düzenlemiştir. Doğu Türkistan Vakfı Başkanı M. Rıza Bekin'in açış konuşmasının ardından, Prof. Dr. Ahat Andican, Dünya Uygur Kurultayı Başkanı Erkin Alptekin, Kırgızistan Uygurları İttifak Cemiyeti Başkanı Ruzi Muhammet Abdulkakiev, Kırgızistan Demokrasi ve İnsan Hakları Koruma Teşkilatı Başkanı Tursun İslam ve Türkmeneli İnsan Hakları Derneği Başkanı Nefi Demirci birer konuşma yapmışlardır. İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Abdulkadir Donuk'un yönettiği oturumda Dr. Gültekin Pehlivan, “Dr. Mesut Sabri Baykozi”, Araştırma Görevlisi Ömer Kul “M. Emin Buğra”, Doç Dr. Alimcan İnayet ise “İsa Yusuf Alptekin”, konusunda hazırladıkları bildirimleri sunmuşlardır. M. Yunus Buğra tarafından kaleme alınan “Üç Efendiler” konulu bildiri ise eğitimci M. Ali Alioğlu tarafından okunmuştur.¹²⁰

26.06.2006 tarihinde vakıf genel merkezinde Doğu Türkistan Vakfınının 20. kuruluş yıldönümü nedeniyle bir toplantı düzenlendi. Toplantıda Vakıf Başkanı M. Rıza Bekin vakfın kuruluş süreci ile ilgili, Vakıf Genel Sekreteri Hamit Göktürk Doğu Türkistan Vakfınının kuruluşundan bugüne kadarki süre içerisinde yaptığı hizmetlerle ilgili, Doğu Türkistanlı kadınlar adına konuşan şair ve yazar Nurala Göktürk ise yeni yayınlamış olduğu “Geleneksel Doğu Türkistan Uygur Mutfak Kültürü” adlı kitabının mahiyeti hakkında bilgi vermiştir.¹²¹

2.2.2.3. Protesto Gösterileri

24.06.1990 tarihinde Abide-i Hürriyet meydanında Doğu Türkistan Derneklerinin ortak girişimi ile Kızıl Çin'i protesto yürüyüşü ve Esir Türklere özgürlük mitingi

¹¹⁹ “Haberler”, Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 65, İstanbul 2004, s. 56

¹²⁰ “Haberler”, Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2005, s. 58

¹²¹ http://www.uygur.org/doguturkistan/haber/2006/06_07c.html. Sayfa Ziyaret Tarihi:08. 07. 2007

yapılıştır. Mitingde Doğu Türkistan Vakfı Başkanvekili Sultan Mahmut Kaşgarlı Doğu Türkistan’da Çin tarafından yapılan baskıları anlatan bir konuşma yapmıştır.¹²²

13.06.1996 tarihinde İstanbul’da düzenlenen BM Habitat II Toplantısı münasebetiyle Taşkışla Sergi Alanında vakıf tarafından Çin’in Doğu Türkistan’da uyguladığı baskı politikalarını sergileyen Doğu Türkistan Standı açılmış ayrıca İstanbul’da yaşayan Doğu Türkistanlılar tarafından sergi alanında Çin’i protesto gösterileri yapılmıştır.¹²³

2.2.2.4. Kültürel Faaliyetler

05.12.1990 tarihinde dünya anneler günü münasebetiyle İstanbul Aksaray’daki Çağdaş Düğün Salonunda Doğu Türkistan Vakfı kadınlar kolu tarafından analar şenliği tertip edilmiştir. Şenliğe 250–300 Doğu Türkistanlı Hanım milli Uygur kıyafetiyle katılmış. Şenlikte Doğu Türkistan müzik ve folklorundan çeşitli örnekler verilmiştir.¹²⁴

21-26.11.1997 tarihleri arasında Kastamonu’da düzenlenen “Türk Dünyası Günleri” münasebetiyle Doğu Türkistan Vakfı Kadınlar Kolu Sorumlusu Nurala Göktürk tarafından, Kastamonu İl Kültür Merkezi Salonunda Doğu Türkistan’ın el sanatlarından ve resimlerden oluşan bir sergi açılmıştır.¹²⁵

23.05.1998 tarihinde İstanbul Valiliği koordinatörlüğünde Hoca Ahmet Yesevi Vakfınca düzenlenen “Fatih’ten Atatürk’e Türk Dünyası Günleri” dolayısıyla Doğu Türkistan Vakfı ve Doğu Türkistan Dayanışma Derneği tarafından “Doğu Türkistan Günü” tertip edildi Prof. Dr. Abdulkadir Donuk ve İsmail Cengiz’in açış konuşmalarıyla başlayan Doğu Türkistan Gününde Doğu Türkistan Vakfı Kadınlar Kolu Sorumlusu Nurala Göktürk tarafından “Dobba ve Resim Sergisi” açıldı. Doğu Türkistanlı sanatçılar Ferhat Tanrıdağlı ve Abdullah Köse izleyicilere Doğu Türkistan Müziğinden çeşitli örnekler sundular.¹²⁶

¹²² “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 26, İstanbul 1990, s. 41

¹²³ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 48, İstanbul 1996, s. 47

¹²⁴ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 26, İstanbul 1990, s. 41

¹²⁵ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 53, İstanbul 1997, s. 29

¹²⁶ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 14, S. 55, İstanbul 1998, s. 31

2.2.2.5. Yayın Faaliyetleri

Doğu Türkistan Vakfı bünyesinde kurduğu araştırma merkezi ile Doğu Türkistan ile ilgili araştırma ve yayın faaliyetlerini yürütmeye çalışmıştır. Araştırma merkezi bu amaç doğrultusunda Doğu Türkistan'ın tarihi ve kültürü ile ilgili sınırlı sayıda olsa dahi yayın faaliyetlerinde bulunmuştur. Vakıf bünyesinde çıkan Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi yayın faaliyetleri açısından Doğu Türkistan Vakfının en önemli etkinliğidir.

2.2.2.5.1. Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi

Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi Ocak 1984 yılından itibaren İsa Yusuf Alptekin riyasetinde Türkçe, İngilizce ve Arapça, üç dilde bir dergi olarak, İstanbul'da üç ayda bir yayınlanmaya başlanmıştır. Derginin ilk sayısında yayımlanmasının amacı İsa Yusuf Alptekin tarafından şu şekilde ifade edilmiştir:

“Ümidimin büyük bir kısmını neşriyat yoluyla propagandaya bağladım. Hatta neşriyat yolu ile propagandanın, Çin esaretinden kurtuluş mücadelemizde çok faydalı olacağına dair inancımı bugüne kadar hiç kaybetmedim. Ancak bu propaganda, Rusların, Çinlilerin ve diğer komünist ülkelerin yaptıkları gibi; hileye, yalana, sahtekârlığa dayanan; aldatıcı, göz boyayıcı, iğfal edici bir propaganda olmayacaktır. Bizim propagandamız; tarihi ve ilmi hakikatlere istinat eden neşriyatla davamızı Türk-İslam dünyasına ve hür insanlık âlemine duyurmak, benimsetmek ve kabul ettirmekten ibarettir...

Gayemiz; milli şuurdan yoksun ve geri bırakılmış olan Doğu Türkistanlı halkımızı uyandırmak, onlara öz benliklerini tanıtıp, onları şanlı tarihlerinden ve mazilerinden haberdar etmek... Türkistan'da çeşitli isimler taşıyan Türk boylarına; milli varlığımızla ve dinimizle, dilimizle tek millet oluşumuzun şuurunu vermek. . Komünizm tehlikesine karşı ikazda bulunmak.”¹²⁷

¹²⁷ İsa Yusuf Alptekin, “Takdim”, Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1, İstanbul 1984 s. 3

Dergi 1986 yılında Doğu Türkistan Vakfını kurulması ile 11-12. sayıdan itibaren vakfın yayın organı olmuştur.¹²⁸1990 yılı 25. sayıdan itibaren Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu tarafından yürütülen yazı işleri müdürlüğü Kadir Ahan tarafından yürütülmeye başlanmış, 1994, 39–40. sayıdan itibaren derginin yazı işleri müdürlüğü görevini Vakıf Sekreteri Hamit Göktürk üstlenmiştir.

Dergide ele alınan başlıca konular Doğu Türkistan'ın tarihi ve kültürü, Çin-Doğu Türkistan ilişkileri ve Doğu Türkistan'la ilgili kuruluşların faaliyetleridir. Dergide konular sadece Doğu Türkistan ile sınırlandırılmamış, Türk tarih ve kültürü ile ilgili çeşitli makaleler yayınlanmıştır.

Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi yazar kadrosu ve yayınlanan yazıların akademik düzeyi açısından Doğu Türkistan'la ilgili en ciddi ve en ilmi yayın organı niteliğindedir. Dergideki yazıların Arapça ve İngilizce tercüme edilerek ayrı bölümler olarak yayınlanması, derginin tüm dünyadaki Doğu Türkistanlılara hitap etmesi açısından da önemini yansıtmaktadır

Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi 23 yıllık yayın hayatı içerisinde bir takım değişimler geçirmiştir. Dergi 1991 yılı 29. sayıdan itibaren Türkiye Türkçe'si ve diğer Türk şiveleri ayrı İngilizce ve Arapça ayrı iki nüsha olarak çıkmaya başlamış,¹²⁹ 2000 yılı 58. sayıdan itibaren maddi sebepler nedeniyle ile Türkçe dışındaki diğer nüshalara son verilmiştir.¹³⁰Aynı sebep nedeniyle 2000 yılından itibaren derginin yayın hayatında da aksamalar başlamıştır. 2001 yılında 61 ve 62. sayıları birleştirilerek tek sayı halinde çıkmış, 2002 ve 2003 yıllarında herhangi bir sayısı çıkmamış, 2004 yılında ise birleştirilerek çıkan 63 ve 64. sayısından itibaren derginin dört ayda bir çıkması kararlaştırılmıştır.¹³¹Aynı yıl çıkan 65. sayısından sonra 2005 yılında dergi yayınlanamamış, 2006 yılında 66. sayısı ve birleştirilerek çıkan 67 ve 68. sayıları yayınlanmış, 2007 yılında ise herhangi bir sayısı yayınlanamamıştır.

¹²⁸ M. Rıza Bekin, "Sayın Okuyucu", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11–12, İstanbul 1986, s. 2

¹²⁹ M. Rıza Bekin, "8. Yılıımızda Yepyeni İki Dergi", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 2

¹³⁰ M. Rıza Bekin, "Sunuş", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 2000, s. 3

¹³¹ M. Rıza Bekin, "Sunuş", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 63-64, İstanbul 2004, s. 2

2.2.2.5.2. Doğu Türkistan Vakfı Tarafından Yayınlanmış Kitaplar

Araştırmacı-yazar Kurtuluş Öztopçu tarafından hazırlanan “Uygur Atasözleri ve Deyimleri”¹³² kitabı 1992 yılında Doğu Türkistan Vakfı Araştırma Merkezi Yayınları arasında çıkmıştır.

1994 yılında vakfın araştırma merkezince “Esaretteki Türk İslam ülkesi Doğu Türkistan” adlı broşür Türkçe, Uygur Türkçe’siyle, Arapça ve İngilizce hazırlanarak yayımlandı. 16 sayfa olan ve 91 adet renkli resimli haritadan oluşan broşürde Doğu Türkistan’ın durumu belgelere dayalı olarak yayınlanmıştır.¹³³

12 Şubat 1997 yılında Doğu Türkistan Vakfının öncülüğünde kurulan Doğu Türkistan Milli Merkezinin yayın organı olarak vakıf bünyesinde İstiklal adıyla, aylık Uygurca gazete çıkarılmış, ancak sadece dört ay yayınlanabilmiştir.¹³⁴

1998 yılında Amerikalı tarihçi Andrew. D. W. Forbes’in 1911–1949 yılları arasında Doğu Türkistan’ın siyasi tarihinin incelendiği “Doğu Türkistan’daki Harb Beyleri”¹³⁵ isimli kitabı Doğu Türkistan Vakfı Araştırma Merkezi Yayınları arasında çıkmıştır.

1998 yılında Prof. Dr. Mehmet Saray’ın, Doğu Türkistan Türklerinin tarihini anlatan “Doğu Türkistan Türkleri Tarihi”¹³⁶ isimli kitabı Doğu Türkistan Vakfı Araştırma Merkezi Yayınları arasında çıkmıştır.

2000 yılında Muzaffer Özdağ’ın “Türk Dünyası ve Doğu Türkistan Jeopolitiği”¹³⁷ isimli kitabı Doğu Türkistan Araştırma Merkezi Yayınları arasında çıkmıştır.

¹³² Kurtuluş Öztopçu, Uygur Atasözleri ve Deyimleri, Doğu Türkistan Vakfı Yay. İstanbul 1992

¹³³ “Haberler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39–40, İstanbul 1994, s59

¹³⁴ Bekin a. g. e., s. 101

¹³⁵ Andrew. D. W. Forbes, Doğu Türkistan’daki Harb Beyleri, Doğu Türkistan Vakfı Araştırma Merkezi Yay. İstanbul 1998

¹³⁶ Mehmet Saray, Doğu Türkistan Türkleri Tarihi(1. Cilt Başlangıcından 1878’e Kadar) Doğu Türkistan Vakfı Araştırma Merkezi Yay. İstanbul 1998

¹³⁷ Muzaffer Özdağ, Türk Dünyası ve Doğu Türkistan Jeopolitiği, Doğu Türkistan Vakfı Araştırma Merkezi Yay. İstanbul 2000

2.3. Doğu Türkistan Dayanışma Derneği (1993–2006)

2.3.1. Doğu Türkistan Dayanışma Derneğinin Kuruluşu ve Amacı

Doğu Türkistan Dayanışma Derneği 19 Ekim 1993 tarihinde Doğu Türkistan Vakfının faaliyetlerine yardımcı olmak, genç Doğu Türkistanlıları faaliyetler içine çekerek tecrübe kazanmalarını sağlamak amacıyla Doğu Türkistan Vakfı Başkanı M. Rıza Bekin tarafından kurulmuştur.¹³⁸ Doğu Türkistan Vakfı Başkanı M. Rıza Bekin ilk kongresine kadar geçici olarak derneğin başkanlığını yürütmüş, derneğin ilk kongresinde başkanlığa Bekin'in önerisiyle Seyit Tarancı getirilmiştir. Seyit Tarancı'nın dernek başkanlığı görevi 1993 yılından 2006 yılına kadar sürmüştür, derneğin 6. dönem genel kurul toplantısında yapılan seçimde Seyit Tarancı görevi bırakmış, İsmail Cengiz dernek başkanlığına seçilmiştir.¹³⁹

Doğu Türkistan Dayanışma Derneği ve Doğu Türkistan Vakfı aynı merkezde faaliyetlerini yürütmekte iki kurumunda yöneticileri karşılıklı olarak vakıf ve derneğin yönetiminde görev almaktadırlar.

2.3.2. Doğu Türkistan Dayanışma Derneğinin Faaliyetleri

Doğu Türkistan Dayanışma Derneği, faaliyetler açısından Doğu Türkistan Vakfı ile ortak olarak çalışmaktadır. Dernek bu ortaklık doğrultusunda Doğu Türkistan Vakfı'nın düzenlemiş olduğu etkinliklerin hazırlanmasında ve yürütülmesinde vakıfla işbirliği içerisinde kardeş kuruluş olarak, kuruluş amacına uygun bir yönelim içerisinde bulunmaktadır. Derneğin kuruluşundan günümüze gelen süreç içerisinde yayın faaliyetleri açısından birtakım girişimleri olmuştur

¹³⁸ Bekin a. g. e., s. 101

¹³⁹ http://www.uygur.org./doguturkistan/haber/2006/06_07d.html. Sayfa Ziyaret Tarihi:18. 06. 2007

2.3.2.1. Yayın Faaliyetleri

Dernek 1998 Ocak ayından itibaren “Doğu Türkistan Haber Bülteni” adıyla aylık bir bülten yayınlamaya başlamıştır.¹⁴⁰ Doğu Türkistan Haber Bülteni ancak altı ay yayın hayatına devam edebilmiştir.

Doğu Türkistan Dayanışma Derneği, dernek olarak bir kimlik kazanabilmesi açısından en önemli faaliyetini 2002 yılında gerçekleştirmiş, kendi resmi yayın organı olan Ana Yurt Doğu Türkistan Dergisi’ni yayınlamış.¹⁴¹ Ancak dergi sadece bir sayı olarak yayınlanabilmiştir.

2.4. Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği (1989-2007)

2.4.1. Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneğinin Kuruluşu ve Amacı

Kayseri, 1965’teki Uygur göçünden sonra, Türkiye’de İstanbul’un ardından en fazla Doğu Türkistanlı Türkün yaşadığı şehir konumuna gelmiştir. Şehirdeki Uygur Türklerinin Türkiye’ye uyum sağlaması ve devam eden göçlerle Uygur göçmeni sayısının artması ile Kayseri, Türkiye’deki Doğu Türkistan harekâtının önemli bir merkezi konumuna yükselmiştir. 1990’lı yıllardan itibaren şehrin hızlı bir şekilde gelişimi aynı şekilde şehirdeki Uygur harekâtının şekli ve niteliğinde de gelişmeler meydana gelmiştir.

1965’te Kayseri’ye yerleşen Doğu Türkistanlılar anavatanlarını unutmamışlar ve bu ilk dönemde bazı fuarlara katılarak ya da şehirdeki küçük etkinliklerde boy göstererek davalarını duyurmaya çalışmışlardır.¹⁴²

Şehirdeki birinci nesil Doğu Türkistanlıların gayretleri sonucu yapılan bu etkinlikler bir dernek ihtiyacını ortaya koymuştur. Doğu Türkistanlıların lideri konumunda olan ve aynı zamanda yapılan göçünde önderliğini yapmış olan Mehmet

¹⁴⁰ “Doğu Türkistan Davasında Gelişmeler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 54, İstanbul 1998, s. 4

¹⁴¹ “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 48, Kayseri 2002, s. 18

¹⁴² Erkin Alptekin, “Şükran Günü”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 52, Kayseri 2003, s. 19

Cantürk'ün girişimi ile 31.05.1989 tarihinde Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği kurulmuştur.¹⁴³ Aynı tarihte derneğin ilk Kongresinde yönetim listesi şu isimlerden oluşmuştur:

Başkan: Mehmet Cantürk

Başkan Yrd: Abdülgani Kahraman

Genel Sek: M. Emin Batur

Genel Sek. Yrd: Seyit Tümtürk

Muhasip: Hayrullah Efendigil

Üye: A. Samet İltürk

Üye: Emrullah Efendigil

Dernek kendi yayın organı olan Gökbayrak Dergisini Ocak 1994'ten itibaren çıkarmaya başlamıştır. Dergi ve dernek aynı merkezde yer almaktadır. Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği'nin faaliyetlerini hem nitelik hem de nicelik yönünden iki zaman dilimi içerisinde gruplandırabiliriz. Dernek, 1989'daki kuruluşundan 2000 yılına gelene dek ilk kurumsallaşma faaliyetlerini yapmış ve kendi sesini duyurmaya başlamıştır. 2000 yılından günümüze kadar gelen süreçte ise, dernek kamuoyu oluşturma ve faaliyetler açısından nispeten daha başarılı bir dönem geçirmiştir.

2.4.2. Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma 1989–2000 Yılları Arasındaki Faaliyetleri

Bu yıllar arasında birinci neslin önderliğinde ilk çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar genellikle dernek merkezinde düzenlenen toplantılar, yapılan davetlere katılım, yerel yetkilileri ziyaret ve yerel televizyon programlarında yapılan konuşmalardır.¹⁴⁴ Bu dönem de başlayıp daha sonrada geleneksel hale gelip devam edecek olan en önemli girişim Erciyes Dağında düzenlenen Zafer Kurultayına katılımdır.¹⁴⁵ Burada açılan Doğu Türkistan çadırında, ziyaretçilere açılan sergiler ve sunulan yayınlarla Doğu Türkistan'ın durumu anlatılmaktadır.

¹⁴³ <http://www.gokbayrak.com/turkistan.asp?inc=dernekdetay/numara=3>. Sayfa Ziyaret Tarihi:11. 09. 2006

¹⁴⁴ “ İki yıllık Faaliyetlerimizden Birkaçı”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 15, Kayseri 1996, s. 18-19

¹⁴⁵ “ Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 5, Kayseri 1995, s. 13

Bu dönem içerisinde Kayseri'deki birinci nesil Uygurların öncülüğünü yapan Mehmet Cantürk, 21 Nisan 1996 tarihinde düzenlenen derneğin 4. Olağan Genel Kurul Toplantısı ile görevini oybirliği ile başkan seçilen Mehmet Emin Batur'a devretmiştir.¹⁴⁶ Böylece Kayseri'de ikinci nesil Doğu Türkistanlıların hizmet dönemi başlamıştır. Mehmet Cantürk ve Mehmet Emin Batur döneminin başlıca faaliyetler şunlardır.

2.4.2.1. Anma Günleri, Panel ve Seminerler

05.12.1990 tarihinde dernek merkezinde, dernek başkanı Mehmet Cantürk tarafından Kayseri'de yaşayan Uygur gençlerine yönelik "Doğu Türkistan'dan Hicretimiz" konulu bir seminer verilmiştir. Aynı doğrultuda dernek tarafından yapılan organizasyon ile 14.12.1990 tarihinde Kayseri Kültür ve Turizm Derneği Başkan Yardımcısı Hamit Göktürk tarafından "Doğu Türkistan'da Son Siyasi Gelişmeler" konulu seminer, dernek merkezinde gerçekleştirilmiştir.¹⁴⁷

12.11.1993 tarihinde Doğu Türkistan Kültür ve Yardımlaşma Derneği ve Türkiye'de bulunan Doğu Türkistan ile ilgili diğer kuruluşların ortak düzenledikleri toplantı ile İstanbul Diyanet İşleri Vakfı Konferans salonunda Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin 60. kuruluş yıldönümü kutlandı. Toplantıya konuşmacı olarak İsa Yusuf Alptekin katılmıştır.¹⁴⁸

15.11.1994 tarihinde Erciyes Üniversitesi Türk Dünyası Araştırma ve Uygulama Merkezi ile Derneğin İşbirliği sonucu Erciyes Üniversitesinde "Doğu Türkistan ve Türk Dünyası" konulu panel düzenlenmiştir. Panelde Erciyes Üniversitesi Öğretim üyeleri ve Dernek Başkanı Mehmet Cantürk konuşmacı olarak katılmışlardır.¹⁴⁹

22.08.1995 tarihinde Dernek merkezinde, 1933 yılında Doğu Türkistan'da kurulan, Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin genelkurmay başkanlığını yapmış olan Mahmut Muhiti'yi anma toplantısı yapılmıştır.¹⁵⁰

¹⁴⁶ "Dernekten Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 14, Kayseri 1996, s. 17

¹⁴⁷ "Haberler", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 44

¹⁴⁸ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 1, Kayseri 1994, s. 11

¹⁴⁹ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 6, Kayseri 1994, s. 13

¹⁵⁰ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 11, Kayseri 1995, s. 17

22.10.1995 tarihinde Dernek Merkezinde Doğu Türkistanlı Yazar, Şair, Tarihçi Abdurrahim Ötkür' ün vefatı münasebetiyle bir anma toplantısı tertip edilmiştir¹⁵¹

12.11.1995 tarihinde 12 Kasım 1933'te kurulan Doğu Türkistan İslam Cumhuriyetini anma programı dernek merkezinde gerçekleştirilmiş. Programa yerel basın mensupları katılmışlardır.¹⁵²

02.03.1996 tarihinde İsa Yusuf Alptekin ve Doğu Türkistan'a Hürriyet Parkının açılış münasebetiyle Afşin'de düzenlenen "İsa Yusuf Alptekin'i Anma" Paneline Dernek Başkanı Mehmet Emin Batur ve Derneğin eski Başkanı Mehmet Cantürk konuşmacı olarak iştirak etmişlerdir.¹⁵³

28.12.1996 tarihinde Ankara Türk Ocakları tarafından Atatürk Kültür Merkezinde düzenlenen "Çağdaş Uygur Edebiyatında Milli Mücadele" konulu sempozyuma, Dernek Başkanı Mehmet Emin Batur "Mehmet Emin Buğra'nın Edebi Kişiliği" konulu tebliği ile katılmıştır.¹⁵⁴

16.07.1997 tarihinde Tarsus Belediyecisine Türkistanlı Hacı Yoldaş ve Arkadaşları adına yaptırılan anıt mezar ile Mencik baba türbesi açılış törenine dernek yetkilileri davet üzerine katılmışlar. Açılış programı münasebetiyle Dernek Genel Başkan Yardımcısı Emrullah Efendigil ve Dernek Genel Sekreter Abdülmecit Avşar birer konuşma yapmışlardır.¹⁵⁵

26.12.1997 tarihinde Erciyes Üniversitesi Sabancı Kültür Sitesinde Üniversite Basın-Yayın Kulübü Öğrencileri tarafından düzenlenen "İsa Yusuf Alptekin'i Anma Paneline" dernekçe iştirak edilerek "Basında Doğu Türkistan" sergisi açılmış, konuşmacı olarak Dernek Genel Başkanı Mehmet Emin Batur katılmıştır.¹⁵⁶

¹⁵¹ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 12, Kayseri 1995, s. 16

¹⁵² "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 12, Kayseri 1995, s. 16

¹⁵³ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 14, Kayseri 1996, s. 17

¹⁵⁴ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 18, Kayseri 1996, s. 17

¹⁵⁵ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 22, Kayseri 1997, s. 18

¹⁵⁶ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 24, Kayseri 1997, s. 21

12.11.1998 tarihinde, 12 Kasım 1933'te kurulan doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti'nin 65. kuruluş yıldönümü münasebeti ile derneğin yayın organı olan Gökbayrak Dergisi'nin Elazığ temsilciliği tarafından bir anma paneli düzenlenmiştir. Fırat Üniversitesinde düzenlenen panele konuşmacı olarak Prof. Dr. Şaban Kuzgun, Doç Dr. Ramazan Korkmaz Yrd Doç. Dr. Ali Yiğit ve araştırma görevlisi Celil Arslan katılmışlardır.¹⁵⁷

12.12.1998 tarihinde Ankara'da Türk Dil Kurumu toplantı salonunda düzenlenen "2.Dünya Uygur Gençleri Kurultayına "dernek temsilcileri katılmışlar. Dernek Başkanı Mehmet Emin Batur protokol konuşmacıları arasında yer almış. Kurultayda derneğin faaliyet raporu dosyası Devlet Eski Bakanı Namık Kemal Zeybek'e sunulmuştur.¹⁵⁸

2.4.2.2. Geceler

25.05.1991 tarihinde Kayseri Atatürk Kapalı Spor Salonunda dernek tarafından Doğu Türkistan Gecesi düzenlenmiş. Açılış konuşması Dernek Başkanı Mehmet Cantürk tarafından yapılan gecede, İsa Yusuf Alptekin Doğu Türkistan'ın tarihi ve Türkiye'de yapılan faaliyetler ile ilgili bir konuşma yapmış, Dernek Genel Sekreteri Mehmet Emin Batur ise Doğu Türkistan hakkında bilgiler vermiştir. Gecede, Çinliler tarafından idam edilen Doğu Türkistanlı Şair Lütfullah Muttelib'in yargılanma sahnesini konu alan bir piyes sergilenmiş, İstanbul Üniversitesi Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Orta Asya Türk Müziği Uygulama ve Araştırma Merkezinin konseri ile gece sona ermiştir.¹⁵⁹

25.05.1992 tarihinde Kayseri Atatürk Kapalı Spor Salonunda dernek tarafından Doğu Türkistan Gecesinin ikincisi gerçekleştirildi. Geceye, dernek yetkililerinin yanında, İsa Yusuf Alptekin, Doğu Türkistan Vakfı Başkanı M. Rıza Bekin, Erciyes Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Tuncer Gülensoy, Türk Ocakları Umum Reisi Prof. Dr. Orhan Düzgüneş, siyasi parti temsilcileri ve çok sayıda izleyici topluluğu katılmıştır. Gecede Doğu Türkistan'la ilgili tanıtıcı bilgiler verilmiş, konuşmalar

¹⁵⁷ "Elazığ Temsilciliği Faaliyetlerinden" Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 30, Kayseri 1998, s. 13

¹⁵⁸ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 30, Kayseri 1998, s. 21

¹⁵⁹ "Haberler", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 33

yapılmış, Doğu Türkistan'lı sanatçılar Abdullah Köse, Ferhat Tanrıdağlı ve Nur Muhammet Uygur Müziğinden çeşitli örnekler sunmuşlardır.¹⁶⁰

18.12.1998 tarihinde Kayseri'de Necip Fazıl Kültür Merkezi Salonunda dernek tarafından "Doğu Türkistan Şehitleri ve İsa Yusuf Alptekin'i Anma" gecesi tertip edilmiş, gecede Erkin Beğ Uygurtürk ve Orhan Bozkurt tarafından İsa Yusuf Alptekin'in hayatı hakkında bilgiler verilmiş ayrıca İsa Yusuf Alptekin'in hayatını anlatan bir slâyt gösterisi sunulmuştur.¹⁶¹

2.4.2.3. Protesto Gösterisi ve Mitingler

1 Mart 1996 tarihinde Çin'in Ankara Büyükelçisi Wu Koming Kayseri'yi ziyaret etmiş, ancak dernek yetkililerinin yoğun protesto girişimleri sonucu, Büyükelçi hiçbir resmi yetkili tarafından kabul edilmemiştir.¹⁶²

29.03.1997 tarihinde Kayseri Cumhuriyet Meydanında Kayseri'deki sivil toplum kuruluşlarının ve siyasi partilerinde desteğiyle derneğin organizasyonu etrafında "Doğu Türkistan'a Hürriyet" mitingi düzenlenmiştir.¹⁶³

30.12.1998 tarihinde Erciyes Üniversitesinde, üniversite rektörlüğü tarafından açılması planlanan Çin Dili ve Edebiyatı Bölümüne karşı dernek yetkililerince üniversite önünde protesto eylemi yapılarak, rektörlük binası önüne siyah çelenk bırakılmış derneğin yapmış olduğu protesto eylemine sivil toplum kuruluşları Kayseri Belediyesi ve il milletvekilleri tarafından destek verilmiştir.¹⁶⁴

¹⁶⁰ "Haberler", Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 34-35, İstanbul 1992, s. 94

¹⁶¹ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 24, Kayseri 1997, s. 22

¹⁶² "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 14, Kayseri 1996, s. 15

¹⁶³ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 20, Kayseri 1997, s. 19

¹⁶⁴ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 20, Kayseri 1998, s. 23

2.4.2.4. Kültürel faaliyetler

01-31.08.1994 tarihinde Kayseri Anadolu Fuarında Dernek tarafından “Doğu Türkistan Sergisi” açılmış. Serginin açılışına yerel yetkililer ve ziyaretçiler katılmıştır.¹⁶⁵

01-31.08.1995 tarihinde Kayseri Anadolu Fuarında Dernek tarafından “Doğu Türkistan Sergisi” açılmış. Serginin açılışı Kayseri Valisi Saffet Arıkan Bedük tarafından yapılmıştır.¹⁶⁶

10.03.1998 tarihinde Erciyes Üniversitesince organize edilen nevruz kutlama programına, Dernek tarafından Doğu Türkistan standı açılarak izleyicilerin ziyaretine sunulmuştur.¹⁶⁷

23.05.1998 tarihinde Erciyes Dağı eteklerinde Kayseri Valiliği tarafından organize edilen “Türk Dünyası Ormanı” kurma programına dernek yetkililerince İştirak edilmiş Batı Türkistan Türk Cumhuriyetlerinin ormanları arasında Doğu Türkistan Ormanı da kurulmuştur.¹⁶⁸

01. 02. 1999 tarihinden itibaren dernek bünyesinde Erkin Bey Uygurtürk tarafından Doğu Türkistanlı gençlere yönelik Uygurca okuma yazma dersleri verilmeye başlanmıştır.¹⁶⁹

24. 04. 1999 tarihinde dernek bünyesinde faaliyet gösteren Hanımlar Komisyonu “23 Nisan Çocuk şenliği” adı altında dernek bahçesinde bir program düzenlemiştir.¹⁷⁰

¹⁶⁵ “Dernekten haberler”, Gökbatrak Dergisi, C. 1, S. 5, Kayseri 1994, s. 13

¹⁶⁶ “Dernekten haberler”, Gökbatrak Dergisi, C. 2, S. 10, Kayseri 1995, s. 18

¹⁶⁷ “Dernekten haberler”, Gökbatrak Dergisi, C. 5, S. 26, Kayseri 1998, s. 23

¹⁶⁸ “Dernekten haberler”, Gökbatrak Dergisi, C. 5, S. 27, Kayseri 1998, s. 23

¹⁶⁹ “Dernekten haberler”, Gökbatrak Dergisi, C. 6, S. 31, Kayseri 1999, s. 25

¹⁷⁰ “Dernekten haberler”, Gökbatrak Dergisi, C. 6, S. 31, Kayseri 1999, s. 26

2.4.2.5. Yayın Faaliyetleri

Bu dönem içerisinde dernek başlamış olduğu yayın faaliyetleri ile kendi kurumsal yapısını oluşturma yolunda ilk adımlarını atmıştır. Dönem içerisinde dernek adına bir kitap yayını yapılmış ve ilk belgesel hazırlanmıştır. Dernek adına en önemli girişim ise Türkiye’de Doğu Türkistan adına en uzun soluklu yayın olan Gökbayrak dergisinin yayın hayatına başlaması olmuştur.

2.4.2.5.1. Gökbayrak Dergisi

Gökbayrak Dergisi Kayseri’de bulunan Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Dergisi’nin yayın organı olarak 1994 Ocak ayından itibaren çıkmaya başlamıştır. Derginin çıkış amacı ilk sayısında şu şekilde belirtilmektedir.¹⁷¹

“Aziz Vatanımız Doğu Türkistan’dan ayrılışımızın 33. yılında İstiklal mücadelemiz yolunda büyük eksikliğini duyduğumuz yayın dergimizle doldurmanın buruk sevincini yaşıyoruz...”

Gökbayrak, Doğu Türkistan’da Komünist Çin ve Dünyanın muhtelif bölgelerinde küfür zulmü altında ezilen bağımsızlık ve hürriyetleri için mücadele eden kardeşlerimizin sesi olacaktır.”

Dergi, iki ayda bir olmak üzere senede altı defa çıkarılmaya başlanmıştır. Dergide ele alınan başlıca konular Doğu Türkistan’ın tarihi ve kültürü, Çin’in Doğu Türkistan’daki faaliyetleri ve Türkiye kamuoyunda Doğu Türkistan ile ilgili gelişmelerdir. Dergide Doğu Türkistan Kültür Ve Dayanışma Derneğinin faaliyetlerine yer verilen dernekten haberler bölümü tüm sayılarda yer almış ayrıca Mehmet Emin Buğra’nın Şarki Türkistan Tarihi isimli eseri de derginin tüm sayılarında bölüm bölüm yayınlanmaktadır. Gökbayrak Dergisi 1994’ten 2000 yılına kadarki dönemde hem yazıların içeriği ve boyutu, hem de baskı kalitesi açısından mahalli özellikler göstermiştir. Kayseri’deki Uygur Türklerin düğün, nişan ve sünnet gibi etkinlikleri ile ilgili haberlere ayrı bir bölüm açılarak yer verilmiştir.

¹⁷¹ “Başyazı”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 1, Kayseri 1994, s. 2

Derginin yayın hayatı 2000 yılında 38, sayıda kesintiye uğramış, 2001 Ocak ayında tekrar yayımlanmaya başlamıştır. 2001 yılı 39, sayıdan itibaren dergide bir önceki döneme göre önemli değişiklikler olmuştur. Bu değişimin amacı ve derginin yeni yapısı takdim yazısında şu şekilde ifade edilmiştir¹⁷²;

“Dergimizi, sizlere ulaşan 39, sayısı ve bundan sonraki sayılarında, dizgi, baskı ve en önemlisi içerik olarak geliştirmek, sizlerin beklentilerini en üst düzeyde karşılayabilecek bir kalitede sizlere ulaştırma gayretindeyiz. Bu maksatla öncelikli olarak dergimizde şu ana kadar yazıları yer alan değerli yazarlarımıza ek olarak, son zamanlarda Doğu Türkistan’dan gelerek eğitimini Türkiye’de tamamlayan ve şu anda çeşitli üniversitelerde öğretim görevliliğini yaparak, konularında uzman olan Doğu Türkistanlı akademisyenler, ayrıca Doğu Türkistan meselesine ilgi duyan, bu konuda çalışmaları bulunan değerli araştırmacılarımız, gazetecilerimiz ve fikir adamlarımızın yazılarına geniş ölçüde yer vereceğiz. ”

Bu dönemde dergi ifade edilen amacına kısmen ulaşmış, ancak derginin özgün yapısında değişmiştir. Derneğin yönetim kurulu, yayın kurulu görevini üstlenmiş, dergide yayımlanan yazıların büyük bir kısmını gazetelerden, internet sitelerinden ve toplantılardaki konuşma metinlerinde alınan iktibaslar oluşturmuştur.

Dergi 59. sayıdan itibaren Dünya’da yaşayan Uygurların temsilcisi olan Dünya Uygur Kurultayının haber organı temsilciliğini üstlenmiş. Bu sayıda itibaren Doğu Türkistan’la ilgili gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında yapılan faaliyetlere geniş ölçüde yer verilmiş, bu nedenle akademik anlamda bilimsel yazılardan çok etkinliklerle ilgili metinler daha çok yer kaplanmıştır. Derginin dernekten haberler bölümü aynı sayıdan itibaren Türkçe’nin yanında Uygurca tercüme bir bölüm olarak yayımlanmaya başlanmıştır.

Hâlihazırda Gökbayrak Dergisi 2007 Temmuz-Ağustos 78. sayısı¹⁷³ itibariyle 14. yayın yılının içerisinde. Derginin yurtiçi ve yurtdışı temsilcilikleri bulunmakta, kayıtlı abone sayısı bine ulaşmıştır.

¹⁷² Ebubekir Türksöy, “Takdim”, Gökbayrak Dergisi, C. 7, S. 39, Kayseri 2001, s. 2

¹⁷³ Gökbayrak Dergisinin 2007 yılı içerisinde çıkması gereken 79. ve 80. sayıları yayımlanamamıştır

2.4.2.5.2. Dernek Tarafından Yayınlanmış Kitap ve Belgeseller

1997 yılında, Kadir Dikbaş tarafından yazılan, 1990 yılından itibaren Orta Asya Türk Cumhuriyetlerini dolaylı ya da dolaysız olarak etkileyen bölge coğrafyasındaki ve dünyadaki gelişmeleri ele alan “Orta Asya Türk Cumhuriyetleri Olaylar Kronolojisi 1990–1996”¹⁷⁴ isimli kitap dernek tarafından yayınlanmıştır.

1998 yılında dernek tarafından Doğu Türkistan’ın tarihini, kültürünü ve Çin’e karşı yürütülen bağımsızlık mücadelesini anlatan “Doğu Türkistan” belgesel filmi hazırlanmıştır. 18 dakikalık belgesel film 2005 yılından itibaren video paylaşım sitesi olan You Tube’de iki bölüm halinde yayınlanmaya başlamıştır.¹⁷⁵

2.4.3. Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneğinin 2000-2007 Yılları Arasındaki Faaliyetleri

4 Haziran 2000 tarihinde yapılan genel kurul ile Mehmet Emin Batur başkanlığındaki yönetim görevi bırakmış, Başkanlığını Ebubekir Türksoy ve Başkan Yardımcılığını Seyit Tümtürk’ün yaptığı yeni yönetim göreve başlamıştır¹⁷⁶ Bu dönem içerisinde aynı ekip içerisinde yapılan görev değişimi ile 2002 yılında dernek başkanlığı görevini Seyit Tümtürk devralmış, Ebubekir Türksoy ise başkan yardımcılığı görevine gelmiştir.¹⁷⁷ Derneğin başkanlık görevini halen Seyit Tümtürk sürdürmektedir.

Ebubekir Türksoy ve Seyit Tümtürk’ün yönetim döneminde, derneğin yapısında ve faaliyetlerinde önemli değişimler olmuş, daha başarılı ve nitelikli çalışmalar yapılmıştır. Yeni dernek yönetimi ilk olarak dernek binasını yenileyerek geniş katılımlı bir törenle açmış,¹⁷⁸ derneğin yayın organı olan Gökbayrak dergisi içerik ve baskı yönünden yenilenmiştir. Bu dönemde Kayseri merkezli dernek faaliyetlerinin yanında ulusal çapta girişimler yapılmış, dernek Dünya Uygur harekâtının bir parçası olmuştur. Bu dönemde görev alan dernek yetkilileri Doğu Türkistan ile ilgili yapılan tüm ulusal ve

¹⁷⁴ Kadir Dikbaş, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri Olaylar Kronolojisi 1990–1996, Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği Yay. İstanbul 1997

¹⁷⁵ <http://www.youtube.com/watch?u=mcUUDN3PrgU&feature=related>. Sayfa Ziyaret Tarihi:18. 11. 2007

¹⁷⁶ “Takdim”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 38, Kayseri 2000, s. 2

¹⁷⁷ “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 47, Kayseri 2002, s. 15

¹⁷⁸ “Yenilenen Doğu Türkistan Derneği’ne Görkemli açılış”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 39, Kayseri 2001, s. 3

uluslararası etkinliklere katılmışlar, siyasi liderlerle çeşitli görüşmeler yapmışlar ve Doğu Türkistan harekâtı için bir ilk olarak başka bir şehirde faal bir şube açmayı başarmışlardır.¹⁷⁹ Ankara’da açılan ikinci şube merkezi ile dernek faaliyetlerinin büyük bir kısmını Ankara’da yapmaya başlamış, bu durum Ankara’nın konumu nedeniyle yapılan faaliyetlerin kamuoyuna yansımaları açısından daha başarılı olmasına neden olmuştur. Dönem içerisinde önemli etkinlikler yapılmakla beraber yayın faaliyetleri açısından dernek ağırlığını internet faaliyetlerine ve dergi ve kitap dağıtım ağının geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmıştır. Bu dönemin faaliyetleri şunlardır.

2.4.3.1. Anma Günleri, Panel, Konferans ve Toplantılar

12.11.2000 tarihinde Kayseri Melikgazi Belediyesi Kültür Sitesi Konferans salonunda Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti’nin kuruluşunun 67. yıldönümü münasebetiyle dernek tarafından bir panel tertip edilmiştir. Panele Doç. Dr. Hacı Yakup Anat, Yrd. Doç. Dr. Alimcan İneyet, İstanbul Doğu Türkistan Vakfı Müdürü Hamit Göktürk ve dernek Genel Başkanı Ebubekir Türksoy konuşmacı olarak katılmışlardır.

180

27.10.2000 tarihinde Kamu Çalışanlar Vakfı tarafından Sinop, Boyabat İlçesinde düzenlenen “21. yüzyılda Türk Dünyasının Sorunları” konulu konferansa dernek Başkanı Ebubekir Türksoy katılarak, dinleyicilere Doğu Türkistan’ın bağımsızlık mücadeleleri hakkında bilgi vermiş, konferans salonunda dernek tarafından Doğu Türkistan Resim Sergisi açılmıştır.¹⁸¹

02.06.2001 tarihinde Avrasya Türk Dernekleri Federasyonu tarafından tertip edilen “Türk Dünyası ve Doğu Türkistan’daki İnsan Hakları ihlalleri” konulu panele dernek Başkan Yardımcısı Hayrullah Efendigil katılarak konuşmacı ve katılımcılarla çeşitli görüşmelerde bulunmuştur.¹⁸²

¹⁷⁹ “Doğu Türkistan Davası Başkent’te”, Gökbatrak Dergisi, C. 9, S. 48, Kayseri 2002, s. 15

¹⁸⁰ “Dernekten haberler”, Gökbatrak Dergisi, C. 8, S. 39, Kayseri 2001, s. 15

¹⁸¹ “Dernekten haberler”, Gökbatrak Dergisi, C. 8, S. 39, Kayseri 2001, s. 19

¹⁸² “Dernekten haberler”, Gökbatrak Dergisi, C. 8, S. 41, Kayseri 2001, s. 18

16.06.2001 tarihinde Doğu Türkistan'dan hicretin 40. yılı münasebetiyle dernek merkezinde bir toplantı düzenlenmiş, 40 yıl önceki resimlerden bir sergi hazırlanarak ziyarete açılmıştır.¹⁸³

12.11.2001 tarihinde Kayseri Tuana Restorantta Doğu Türkistan Cumhuriyetlerinin kuruluş yıldönümleri ve Doğu Türkistan'dan Kayseri'ye Hicretin 40. yılı münasebetiyle yemekli bir toplantı tertip edilmiştir Yerel yetkililerin katılmış olduğu toplantıda izleyicilere konuşmaların ardından bir sinevizyon gösterisi sunulmuştur¹⁸⁴

20.12.2001 tarihinde TÜDEV (Türk Dünyası Eğitim Vakfı) tarafından gerçekleştirilmiş olan 9. Türk kurultayında Dernek yetkilileri katılımcı olarak bulunmuştur. Dernek tarafından kurultay boyunca Doğu Türkistan'ın durumunu ile ilgili raporlar yetkililere sunulmuş kurultayın sonuç bildirgesinde Doğu Türkistan konusuna yer verilmiştir.¹⁸⁵

09.03.2002 tarihinde Denizcilik Müsteşarlığı Konferans Salonunda, Türk Ocaklarının Ankara şubesi tarafından düzenlenmiş olan “Doğu Türkistan ve Türk Kültürü” konulu panele Dernek Başkanı Ebubekir Türksoy katılarak muhaceretteki Doğu Türkistanlılar hakkında çeşitli bilgiler aktarmıştır.¹⁸⁶

11.10.2002 tarihinde Bafra Ülkü Ocaklarının düzenlenmiş olduğu Doğu Türkistan gecesine Dernek Başkan Yardımcısı Ebubekir Türksoy katılarak, son 10 yıl içerisinde Doğu Türkistan'da meydana gelen gelişmeler hakkında bilgi vermiştir.¹⁸⁷

20.12.2002 tarihinde Ankara Dernek Merkezinde İsa Yusuf Alptekin'i anma toplantısı yapılmış, derneğin Ankara Şube Başkanı Hayrullah Efendigil toplantıda “İsa Yusuf Alptekin'in Hayatı ve Mücadelesi” konulu bir konuşma yapmıştır.¹⁸⁸

¹⁸³ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 41, Kayseri 2001, s. 18

¹⁸⁴ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 44, Kayseri 2001, s. 17

¹⁸⁵ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 44, Kayseri 2001, s. 17

¹⁸⁶ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 45, Kayseri 2002, s. 17

¹⁸⁷ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 49, Kayseri 2002, s. 16

¹⁸⁸ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 50, Kayseri 2002, s. 17

10.11.2003 tarihinde Derneğin Ankara şubesi tarafından Denizcilik Müsteşarlığı yemekli toplantı salonunda bir tanışma yemeği ve toplantısı tertip edilmiş, toplantıda Doğu Türkistan ile ilgili sinevizyon gösterisi sunulmuş ve çeşitli konuşmalar yapılmıştır.¹⁸⁹

23.02.2003 tarihinde Türk Ocakları Ankara Şubesinde dernek tarafından “Doğu Türkistan’da Çin Vahşeti” konulu bir konferans verilmiş. Şube Başkanı Hayrullah Efendigil, derneğin Ankara şubesi Yönetimi Kurulu Üyesi Doç. Dr. Erkin Emet birer konuşma yapmıştır.¹⁹⁰

10.03 2003 tarihinde Derneğin yayın organı olan Gökbayrak Dergisinin Gaziantep temsilciliği tarafından, Gaziantep Türk Ocağı Toplantı Salonunda “Doğu Türkistan’ın Dünü ve Bugünü” konulu bir konferans düzenlenmiştir.¹⁹¹

12.06.2003 tarihinde Doğu Türkistanlıların Türkiye’ye gelişinin 50. yılı münasebetiyle Ankara Ticaret Odası toplantı salonunda engelleme girişimlerine rağmen “Türkiye Cumhuriyeti ve Türk Milletine Şükran Günü” programı tertip edilmiştir.¹⁹²

15.11.2003 tarihinde Türk Ocakları Ankara şubesinin toplantı salonunda Dernek ve Türk Ocakları Ankara şubesinin ortaklaşa düzenlediği “Doğu Türkistan’da 1933-1944 yıllarında Kurulan Cumhuriyetleri Anma” paneli tertip edilmiştir. Panele Yrd. Doç. Dr. İklil Kurban ve Dr. Erkin Emet konuşmacı olarak katılmışlardır.¹⁹³

11-14.12.2003 tarihinde düzenlenen “II. Uluslararası Türk Dünyası Kadınlar Kurultayına” derneğin önerisiyle Doğu Türkistan’ı temsilen Dr. Nuraniye Hidayet Ekrem, Dr. Gülzade Tanrıdağlı ve Zühre Emet katılarak Doğu Türkistan’da yaşayan kadınların durumu ile ilgili birer bildiri sunmuşlardır.¹⁹⁴

¹⁸⁹“ Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 51, Kayseri 2003, s. 17

¹⁹⁰“ Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 51, Kayseri 2003, s. 17

¹⁹¹“ Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 52, Kayseri 2003, s. 27

¹⁹²“ Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 53, Kayseri 2003, s. 26

¹⁹³“ Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 56, Kayseri 2003, s. 15

¹⁹⁴“ Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 56, Kayseri 2003, s. 17

17.12.2003 tarihinde Bilkent Üniversitesi öğrencilerinin İsa Yusuf Alptekin'in ölüm yıldönümü münasebeti ile ettikleri "İsa Yusuf Alptekin ve Doğu Türkistan" konulu panele dernek yetkilileri katılmış. Panelin açış konuşması Dernek Başkanı Seyit Tümtürk tarafından yapılmıştır.¹⁹⁵

12.02.2004 tarihinde Türkiye-Kamu-Sen Sendikasının düzenlemiş olduğu bilgilendirme toplantısında, Derneğin Ankara Şube Başkanı Hayrullah Efendigil tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Ankara Büyükelçisi M. Zeki Bulunç'a Doğu Türkistan hakkında bilgi sunulmuş, Rauf Denктаş'a destek mesajı büyükelçi vasıtasıyla ulaştırılmıştır.¹⁹⁶

25.06.2004 tarihinde Ankara Ticaret Odasında, Derneğin Ankara Şubesi tarafından "Doğu Türkistan'da İnsan Hakları İhlalleri" konulu bir panel düzenlenmiştir. Panele Dernek Başkanı Seyit Tümtürk konuşmacı olarak katılmıştır.¹⁹⁷

12.09.2004 tarihinde dernek genel merkezinde Tarihçi ve Yazar Turgun Almas'ın vefatının 3., Şair Abdürrahim Ötkür'ün vefatının 9. yıldönümleri nedeniyle bir anma toplantısı yapılmış Dernek Genel Başkanı Seyit Tümtürk katılımcılara Abdürrahim Ötkür ve Turgun Almas'ın hayatı ve mücadelesi ile eserleri hakkında toplantıya katılanlara bilgi vermiştir.¹⁹⁸

12.11.2004 tarihinde dernek merkezinde "Doğu Türkistan İslam Cumhuriyetinin 71. yıldönümü ve Gulca'da kurulan Doğu Türkistan Cumhuriyetinin 60. yılını anma toplantısı yapıldı. Toplantıda Eğitimci-Yazar Turgun Abdulveli Doğu Türkistan Cumhuriyetlerinin bugün ki Uygur tarihindeki önemini anlatan bir bildiri sundu.¹⁹⁹

17.12.2004 tarihinde Kamu-Sen merkezinde derneğin organizasyonu ile "İsa Yusuf Alptekin'in Hayatı ve Mücadelesi" konulu bir konferans verilmiş. Konferansa konuşmacı olarak Prof. Dr. Sadettin Göçmen katılmıştır.²⁰⁰

¹⁹⁵ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 56, Kayseri 2003, s. 18

¹⁹⁶ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 57, Kayseri 2004, s. 18

¹⁹⁷ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 59, Kayseri 2004, s. 18

¹⁹⁸ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 61, Kayseri 2004, s. 17

¹⁹⁹ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 62, Kayseri 2004, s. 17

²⁰⁰ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 62, Kayseri 2004, s. 18

30.04.2005 tarihinde Türk Dünyası İnsan Hakları Derneğinin düzenlenmiş olduğu “2005 yılı Türk Dünyası İnsan Hakları Gündemi” konulu toplantıya Dernek Genel Başkanı Seyit Tümtürk katılarak Doğu Türkistan’daki İnsan Hakları İhlalleri ile ilgili bir konuşma yapmıştır.²⁰¹

13.11.2005 tarihinde 1933 ve 1944’te kurulan Doğu Türkistan Cumhuriyetlerinin kuruluş yıldönümleri münasebetleriyle Derneğin Ankara şubesi ve Türk Ocakları Ankara Şubesinin beraber tertip ettikleri “Cumhuriyetleri Anma” Toplantısı yapılmıştır. Toplantıya Doç. Dr. Fatih Kirişçi, Derneğin Ankara Şube Başkanı Hayrullah Efendigil ve Dr. Erkin Ekrem konuşmacı olarak katılmıştır.²⁰²

17.12.2005 tarihinde Dernek tarafında Dernek tarafından Ankara Kamu-Sen Genel Merkezinde “İsa Yusuf Alptekin’i Anma” toplantısı gerçekleştirilmiştir. Toplantıya Ankara Şube Başkanı Hayrullah Efendigil ve Dr. Erkin Emet konuşmacı olarak katılmışlardır.²⁰³

22.03.2006 tarihinde Derneğin girişimiyle Konya Selçuk Üniversitesinde “Doğu Türkistan Meseleleri” konferansı yapılmış. Dernek Başkanı Seyit Tümtürk ve Ankara Şube Başkanı Hayrullah Efendigil konferansa konuşmacı olarak katılmışlardır.²⁰⁴

27.04.2006 tarihinde dernek tarafından Ankara Türk-Eğitim-Sen Sendikası genel merkezinde “Doğu Türkistan” konulu konferans düzenlenmiş. Dernek Başkanı Seyit Tümtürk konferansa konuşmacı olarak katılmıştır.²⁰⁵

25.05.2006 tarihinde Dernek ve Bursa Ülkü Ocakları’nın girişimiyle, Bursa Ülkü Ocakları konferans salonunda “Doğu Türkistan” Konferansı düzenlenmiş, konferansa konuşmacı olarak Dernek Genel Başkanı Seyit Tümtürk Doğu Türkistan’ın bağımsızlık mücadelesinde karşılaşılan sorunlar hakkında dinleyicilere bilgi vermiştir.²⁰⁶

²⁰¹ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 64, Kayseri 2005, s. 18

²⁰² “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 68, Kayseri 2005, s. 17

²⁰³ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 68, Kayseri 2005, s. 17

²⁰⁴ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 70, Kayseri 2006, s. 16

²⁰⁵ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 70, Kayseri 2006, s. 18

²⁰⁶ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006, s. 16

12.11.2006 tarihinde Dernek genel merkezinde 12 Kasım 1933 ve 1944 yıllarında kurulan Doğu Türkistan Cumhuriyetleri'nin kuruluş yıldönümleri yapılan tören ile anıldı. Törende Dernek Başkanı Seyit Tümtürk ve Başkan Yardımcısı Ebubekir Türksoy, Doğu Türkistan Cumhuriyetleri ile ilgili konuşmalar yaptılar.²⁰⁷

17.11.2006 tarihinde Bilkent Üniversitesi Öğrenci Derneği ve Doğu Türkistan Kültür ve Yardımlaşma Derneği'nin ortak organizasyonu ile "1933 ve 1944 Cumhuriyetlerini Anma ve Doğu Türkistan'da İnsan Hakları İhlalleri" konulu panel Bilkent Üniversitesi konferans salonunda yapıldı. Panele Dernek Genel Başkanı Seyit Tümtürk konuşmacı olarak katıldı.²⁰⁸

15.12.2006 tarihinde Ankara'da Akademisyenler Birliği tarafından düzenlenmiş olan "Uluslararası Alanda Doğu Türkistan Davası" konulu panele Dernek Genel Başkanı Seyit Tümtürk katılarak akademisyenlere yürütülmekte olan Doğu Türkistan Davası hakkında bilgi verdi.²⁰⁹

08.03.2007 tarihinde Birleşmiş Milletler Mülteciler Komiserliği tarafından Kayseri'de 15 sivil toplum örgütünün katılımı ile gerçekleştirilen toplantıya Doğu Türkistan'ı temsilen Dernek Başkanı Seyit Tümtürk katılarak, Türkiye'de yaşayan 350'ye yakın Doğu Türkistan mültecinin ekonomik, sosyal, sağlık ve eğitim alanındaki ihtiyaçlarını gündeme getirmiştir.²¹⁰

05.04.2007 tarihinde 5 Nisan 1990 yılında meydana Barın Ayaklanması'nın 17. yıldönümü nedeniyle Kayseri'deki dernek merkezinde bir anma toplantısı düzenlendi. Kayseri'de yaşayan Doğu Türkistanlıların katıldığı toplantıda Dernek Başkanı Seyit Tümtürk, Barın olaylarının sebepleri, gelişimi ve sonuçları hakkında bilgi verdi.²¹¹

10.04.2007 tarihinde Konya Selçuk Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Topluluğunun daveti üzerine Selçuk Üniversitesi Alaattin Kampüsü Süleyman Demirel salonunda dernek tarafından "Çin İşgalindeki Doğu Türkistan" konulu konferans yapıldı. Doğu

²⁰⁷ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 74, Kayseri 2006, s. 15

²⁰⁸ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 74, Kayseri 2006, s. 16

²⁰⁹ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 74, Kayseri 2006, s. 18

²¹⁰ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 76, Kayseri 2007, s. 16

²¹¹ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 76, Kayseri 2007, s. 19

Türkistan hakkında yapılan 20 dakikalık sinevizyon gösterisinin ardından, Dernek Başkanı Seyit Tümtürk tarafından Çin işgalindeki Doğu Türkistan'ın sorunları ve bu sorunlardan kurtulmak için Doğu Türkistanlıların verdiği mücadele anlatıldı.²¹²

14.05.2007 tarihinde Birlik Vakfı Ankara Şubesi tarafından organize edilen “Günümüzde Doğu Türkistan ve Sorunları” konulu konferansa dernek başkanı Seyit Tümtürk konuşmacı olarak katılmıştır. Çin işgali altındaki Doğu Türkistan'ı anlatan slayt gösteriminin ardından, Seyit Tümtürk katılımcılara Doğu Türkistan hakkında kısaca bilgi verdikten sonra, son 60 yılda Çin'in Doğu Türkistan halkına uyguladığı zulüm ve asimilasyon faaliyetlerini anlattı. Bu durum karşısında Doğu Türkistanlıların yaptığı çalışmalar hakkında bilgiler verdi.²¹³

2.4.3.2. Geceler

26.03.2001 tarihinde dernek merkezinde ilk defa meşrep gecesi düzenlenmiş, gecede Doğu Türkistan yemekleri ve müziğinden örneklerle izleyicilere sunulmuştur.²¹⁴

03.08.2003 tarihinde dernek genel merkez binasında Türkistan Milli Gecesi yapılmış. İzleyicilere Doğu Türkistanlı çocuklar tarafından hazırlanan bir folklor gösterisi sunulmuştur.²¹⁵

25.10.2003 tarihinde derneğin Ankara Şubesi tarafından Denizcilik Müsteşarlığı salonunda Doğu Türkistan Dostluk Gecesi düzenlenmiştir. Gecede Doğu Türkistan'da Doğu Türkistan gelişmekte olan son olaylarla ilgili olarak dernek genel merkezi adına Başkan Seyit Tümtürk ve Ankara Şubesi adına Hayrullah Efendigil dinleyicilere çeşitli bilgiler vermişlerdir.²¹⁶

27.08.2006 tarihinde Doğu Türkistan'dan Türkiye'ye göçe öncülük eden Doğu Türkistanlılar için bir vefa gecesi tertip edildi. Dernek ve Doğu Türkistanlı Gençler

²¹² “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 76, Kayseri 2007, s. 20

²¹³ “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 77, Kayseri 2007, s. 18

²¹⁴ “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 40, Kayseri 2001, s. 19

²¹⁵ “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 54, Kayseri 2003, s. 17

²¹⁶ “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 55, Kayseri 2003, s. 15

tarafından Kayseri’de dernek genel merkezinde tertip edilen gecede göçe öncülük eden Doğu Türkistanlılara şükran plaketi verildi.²¹⁷

14.10.2006 tarihinde derneğin Ankara şubesi tarafından Ankara Keçiören Belediyesinin düzenlenmiş olduğu Ramazan Fuarı etkinlikleri çerçevesinde “Doğu Türkistan” gecesi düzenlenmiş. Gecede Ankara Şube Başkanı Hayrullah Efendigil in konuşmasının yanında Uygur Sanatçı Nebican İlimli Doğu Türkistan müziğinden örnekler sunmuştur.²¹⁸

2.4.3.3. Protesto Gösterileri ve Mitingler

06.01.2001 tarihinde Çin Dışişleri Bakanının İstanbul ziyareti dernek yetkilileri tarafından İstanbul ÇHC Başkonsolosluğu önünde protesto edilerek basın bildirisi dağıtılmış, konsolosluk önüne siyah çelenk bırakma girişimi emniyet güçleri tarafından engellenmiştir.²¹⁹

09.12.2001 tarihinde 10 Aralık Dünya İnsan Hakları Günü münasebetiyle dernek yetkilileri tarafından Ankara Türk Ocakları Genel Merkezinde bir basın toplantısı düzenlenmiştir ve akabinde ÇHC Ankara Büyükelçiliği önüne siyah çelenk bırakılmış. Aynı gün Birleşmiş Milletler Ankara temsilciliğine Doğu Türkistan’daki insan hakları ihlalleri ile ilgili bir rapor sunulmuştur.²²⁰

08.03.2002 tarihinde 8 Mart Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle Doğu Türkistanlı kadınlara uygulanan zorunlu kürtaj ve Doğu Türkistanlı İşkadını Rabia Kadir’in tutuklanması ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde yapılan basın açıklaması ile protesto edilmiş, elçilik önüne siyah çelenk bırakılmıştır.²²¹

²¹⁷ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 72, Kayseri 2006, s. 18

²¹⁸ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 73, Kayseri 2006, s. 18

²¹⁹ “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 31, Kayseri 1999, s. 25

²²⁰ “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 44, Kayseri 2001, s. 15

²²¹ “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 45, Kayseri 2002, s. 16

Çin Başbakanı Zho Rongji'nin 16-22.04.2002 tarihli Türkiye ziyareti dernek tarafından Ankara Güven Parkta yapılan bir gösteri ile protesto edilmiş. Protesto eylemi Dernek Başkanı Ebubekir Türksoy'un basına yaptığı açıklama ile son bulmuştur.²²²

05.02.2003 tarihinde ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde 1997'de meydana gelen Gulca olaylarının yıldönümü nedeniyle bir protesto gösterisi düzenlenmiş, elçiliğe siyah çelenk bırakılmasının ardında Şube Başkanı Hayrullah Efendigil basın açıklamasında bulunmuştur.²²³

10.12.2003 tarihinde "Dünya İnsan Hakları Günü" münasebetiyle ÇHC'nin Ankara Büyükelçiliği önünde birçok sivil toplum örgütünün katılımıyla basın açıklaması yapılmış, elçilik önüne siyah çelenk bırakılarak, Çin'in insan hakları ihlalleri protesto edilmiştir.²²⁴

08.03.2004 tarihinde Dünya Kadınlar Günü münasebetiyle derneğin öncülüğünde 117 sivil toplum kuruluşunun oluşturduğu Türk Dayanışma Konseyi yürütme kurulu ile birlikte ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde basın bildirisi yayımlanmış, elçiliğin önüne siyah çelenk bırakılarak protesto gösterisi yapılmıştır.²²⁵

01.10.2004 tarihinde Dernek tarafından Çin'in Doğu Türkistan'ı İşgalinin 55. yıldönümü münasebetiyle ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde bir protesto eylemi düzenlenmiş. Elçilik önündeki protestonun ardından siyasi partiler ve sivil toplum örgütlerinden gelen katılımcılar ile Kızılay Meydanında büyük bir protesto gösterisi gerçekleştirilmiştir.²²⁶

10.12.2004 tarihinde Dünya İnsan Hakları Günü nedeniyle ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde protesto gösterisi yapılarak elçilik önüne siyah çelenk bırakılmış, katılımcı grup daha sonra Ankara'daki Birleşmiş Milletler binasına önünde de bir protesto gösterisi yapmışlardır.²²⁷

²²² "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 46, Kayseri 2002, s. 16

²²³ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 51, Kayseri 2003, s. 16

²²⁴ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 56, Kayseri 2003, s. 16

²²⁵ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 58, Kayseri 2003, s. 16

²²⁶ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 61, Kayseri 2004, s. 18

²²⁷ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 62, Kayseri 2004, s. 18

05.02.2005 tarihinde Doğu Türkistan'da 1997'de yaşanan Gulca ayaklanmasının 8. yıldönümü nedeniyle ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde bir protesto gösterisi yapılarak Ankara Şube Başkanı Hayrullah Efendigil tarafından basın bildirisi okunmuş ve elçilik önüne siyah çelenk bırakılmıştır.²²⁸

01.10.2005 tarihinde Çin'in Doğu Türkistan'ı işgalinin 56. yıldönümü nedeniyle sivil toplum örgütlerinin de katılımıyla ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde bir protesto gösterisi yapılarak elçilik önüne siyah çelenk bırakılmış, katılımcılar daha sonra Çin ile yaptığı sıkı işbirliği ve sığınmacı Uygurlara karşı izlediği sert politika nedeniyle Pakistan'ın Ankara Büyükelçiliği önünde bir protesto gösterisi daha yaparak, elçilik önünde basın açıklamasında bulunmuştur.²²⁹

05.02.2006 tarihinde Gulca ayaklanmasının 9. yıldönümü nedeniyle ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde bir protesto gösterisi yapılmış, elçilik önüne siyah çelenk bırakılarak, Şube Başkanı Hayrullah Efendigil tarafından basın bildirisi okunmuştur.²³⁰

08.03.2006 tarihinde Dünya Kadınlar Günü nedeniyle ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde Çin'in Doğu Türkistanlı kadınlara yönelik insan hakları ihlalleri protesto edilerek Ankara Şube Başkanı Hayrullah Efendigil tarafından basın bildirisi okunmuş ve elçilik önüne siyah çelenk bırakılmıştır.²³¹

05.04.2006 tarihinde derneğin girişimi ile İstanbul ÇHC Konsolosluğunun önünde Çin'in 1990 yılında Kaşgar'ın Barın Kasabasında yapmış olduğu katliam protesto edildi. Ankara Şube Başkanı Hayrullah Efendigil'in yapmış olduğu basın açıklamasının ardından konsolosluk önüne siyah çelenk bırakılmıştır.²³²

23.05.2006 tarihinde Çin işgalinden kaçarak Kanada'ya sığınan ve Kanada vatandaşı olan Doğu Türkistanlı Hüseyin Celil'in Özbekistan'da ailesini ziyareti sırasında Çin'in talimatıyla Özbek Hükümeti tarafından tutuklanması nedeniyle

²²⁸ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 63, Kayseri 2005, s. 16

²²⁹ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 67, Kayseri 2005, s. 18

²³⁰ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 69, Kayseri 2006, s. 18

²³¹ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 70, Kayseri 2006, s. 18

²³² "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 70, Kayseri 2006, s. 16

Özbekistan'ın Ankara Büyükelçiliği önünde dernek tarafından yapılan protesto gösterisine, siyasi parti temsilcileri ve sivil toplum kuruluşları da katılmışlardır.²³³

09.06.2006 tarihinde dernek tarafından ÇHC'nin Ankara Büyükelçiliği ve İstanbul Konsoloslugu önünde, Uygur-Amerika Derneği Başkanı Rabia Kadir'in çocuklarının tutuklanması protesto edilmiştir. Protestoda Dernek Başkanı Seyit Tümtürk'ün basın açıklamasının ardından elçilik önüne siyah çelenk bırakılmıştır. İstanbul'da yapılan protesto eyleminde ise Gökbayrak İstanbul Temsilcisi Mehmet Dönmez tarafından bir basın açıklaması yapılmıştır. Protesto gösterilerine çeşitli sivil toplum kuruluşları ve siyasi parti temsilcileri katılmıştır.²³⁴

08.05.2006 tarihinde Erciyes Üniversitesinde, Erciyes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi ve Çin Büyükelçiliği tarafından ortaklaşa olarak düzenlenmek istenen "Çin Kültür Günü" derneğin yapmış olduğu protesto sonrası iptal edilmiştir.²³⁵

04.08.2006 tarihinde Dernek tarafından 15 sivil toplum örgütünün katılımıyla Kayseri şehir merkezinde Çin'i telin mitingi düzenlendi. Mitingde Doğu Türkistan, Çeçenistan, Filistin ve Keşmir'de yaşanan insan hakları ihlalleri ile ilgili çeşitli konuşmalar yapıldı.²³⁶

01.10.2006 tarihinde Çin Halk Cumhuriyeti'nin kuruluş yıldönümü ve Çin'in Doğu Türkistan'a yönelik baskı politikaları nedeniyle ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde bir protesto gösterisi yapıldı. Ankara Şube Başkanı Hayrullah Efendigil'in basın açıklaması ve Çin Büyükelçiliği önüne siyah çelenk bırakılması ile protesto gösterisi sona erdi.²³⁷

10.12.2006 tarihinde 10 Aralık Dünya İnsan Hakları günü münasebetiyle derneğin Ankara şubesinde Sakarya caddesinde "Doğu Türkistan'da İnsan Hakları İhlalleri" konulu bir resim sergisi düzenlendi. Serginin sonunda Ankara Şube Başkanı Hayrullah

²³³ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006, s. 15

²³⁴ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006, s. 16

²³⁵ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006, s. 16

²³⁶ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 72, Kayseri 2006, s. 16

²³⁷ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 74, Kayseri 2006, s. 18

Efendigil bir basın açıklaması yaparak Doğu Türkistan'da yaşanan insan hakları ihlallerine değindi.²³⁸

05.02.2007 tarihinde 5 Şubat 1997 Gulca Ayaklanmasının 10. yıldönümü nedeniyle derneğin Ankara şubesi tarafından ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde bir protesto gösterisi yapıldı. Çeşitli sivil toplum örgütlerinin katıldığı protesto gösterisinde, Doğu Türkistan'da uygulanan idamlar, aile planlaması gibi insan hakları ihlallerini temsilen, “Çocuk Katili Çin”, “Katil Çin”, yazılı sembolik siyah tabut elçilik önüne bırakıldı.²³⁹

06.04.2007 tarihinde Çin tarafından yapılan Barın katliamının 17. yıldönümü nedeniyle derneğin Ankara şubesi tarafından ÇHC Ankara Büyükelçiliği önünde protesto gösterisi yapıldı. Sivil toplum örgütlerinin katılımı ile gerçekleşen gösteride basın açıklaması yapılmış ve Çin Büyükelçiliği önüne siyah çelenk bırakılmıştır.²⁴⁰

16.08.2007 tarihinde 2008'de Çin'in başkenti Pekin'de yapılacak olan olimpiyatlar nedeniyle ÇHC. Ankara Büyükelçiliği önünde derneğin Ankara şubesi ve çeşitli sivil toplum örgütlerinin katılımı ile bir protesto eylemi düzenlendi. Şube Başkanı Hayrullah Efendigil yaptığı basın açıklamasında barış, ifade eden olimpiyat oyunlarının Çin'de yapılacak olmasının yanlışlığını vurguladı. Basın açıklamasının ardından elçilik önüne siyah çelenk bırakıldı.²⁴¹

2.4.3.4. Kültürel Faaliyetler

20.03.2001 tarihinde dernek merkezinde nevruz şenliği düzenlenmiş. Şenliğe Kayseri'de bulunan siyasi parti temsilcilerinin yanında, Türk Cumhuriyetlerinden Kayseri'ye okumaya gelen öğrencilerde katılmışlardır.²⁴²

14.08.2002-08.09.2002 tarihleri arasında dernek tarafından Ürgüp Kemalpaşa beldesinde yerli ve yabancı turistlere Doğu Türkistan Davasını anlatmak amacıyla,

²³⁸ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 74, Kayseri 2006, s. 20

²³⁹ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 75, Kayseri 2006, s. 17

²⁴⁰ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 76, Kayseri 2007, s. 20

²⁴¹ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 78, Kayseri 2007, s. 20

²⁴² “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 40, Kayseri 2001, s. 15

Doğu Türkistan'ı tanıtıcı kültür ve el sanatlarının sergilendiği Doğu Türkistan sergi çadırı ziyarete açılmıştır.²⁴³

14-22.09.2002 tarihleri arasında Ankara Etimesgut Belediyesince tertiplenen "Anadolu Günleri 4. Kültür ve Sanat Festivaline" dernek Ankara şubesi vasıtasıyla iştirak etmiş, festivalde Doğu Türkistan Çadırı ve Doğu Türkistan Standı katılımcıların ziyaretine açılmış, 15 Eylül 2005' de festival kapsamında Doğu Türkistan Gecesi düzenlenmiştir.²⁴⁴

21.03.2003 tarihinde derneğin Ankara Şubesi tarafından nevruz etkinlikleri çerçevesinde Gazi Üniversitesi'nde Doğu Türkistan Çadırı kurulmuş. Çadırda Doğu Türkistan mutfağından yemekler sunulmuş, Doğu Türkistan müzik ve folkloru izleyicilere tanıtılmıştır.²⁴⁵

03.05.2003 tarihinde Ankara Mamak belediyesince organize edilen Hıdrellez Şenliklerine dernek iki çadır ile katılmış. Derneğin çadırları şenliğe katılan vatandaşlar ve protokol tarafından ziyaret edilmiştir.²⁴⁶

04-07.09.2003 tarihinde Ankara Etimesgut belediyesince düzenlenen Uluslararası Anadolu Günleri Kültür Sanat Festivaline dernek ikinci kez katılarak sergi çadırı ve sergi standını halkın ziyaretine açmıştır.²⁴⁷

21.03.2004 tarihinde İstanbul Valiliği tarafından düzenlenen nevruz şenliği programında derneğin Doğu Türkistan çadırı kurulmuş, Doğu Türkistan'ın müzik ve folkloru izleyicilere tanıtılmıştır.²⁴⁸

04-07.05.2006 tarihinde Kayseri'de düzenlenen 1. Kay-Tarım fuarında Dernek tarafından, Doğu Türkistan standı açılarak, ziyaretçilere Doğu Türkistan hakkında bilgiler verilmiştir.²⁴⁹

²⁴³ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 48, Kayseri 2002, s. 18

²⁴⁴ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 49, Kayseri 2002, s. 15

²⁴⁵ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 52, Kayseri 2003, s. 28

²⁴⁶ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 53, Kayseri 2003, s. 25

²⁴⁷ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 55, Kayseri 2003, s. 15

²⁴⁸ "Dernekten haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 58, Kayseri 2004, s. 16

²⁴⁹ "Dünya Uygur Kurultayından Haberler", Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006, s. 15

17-21.05.2006 tarihinde Kayseri’de düzenlenen Demos Fuarçılık Organizasyonunda dernek tarafında Doğu Türkistan Sergisi açılarak katılımcıların ziyaretine sunulmuştur.²⁵⁰

12.08.2006 tarihinde Gökbayrak Dergisi İstanbul Temsilciliği tarafından “Albayrak’tan, Gökbayrak’a Selam” Türk Dünyası Müzik Şöleni İstanbul CNNR gösteri merkezinde yapıldı.²⁵¹

25.09.2006 tarihinde Ramazan ayı sebebiyle Ankara Keçiören Belediyesi tarafından düzenlenen fuarda Derneğin Ankara şubesi tarafından Doğu Türkistan El Sanatları, Doğu Türkistan ile ilgili resim ve yayınlar izleyicilerin ziyaretine sunulmuştur.²⁵²

2.4.3.5. Kurs Faaliyetleri

22.04.2001 tarihinde ilköğretim çağında bulunan Doğu Türkistan’lı Uygur çocuklar için resmi izin alınarak Uygurca okuma yazma kursu açılmıştır. 40 öğrencinin katılımıyla açılan kursun hocalığını Mehmet Dursun Türkmen yapmıştır. Kurs faaliyetine, 2003 yılından itibaren dernek bünyesinde açılan Kaşgarlı Mahmut Eğitim Merkezinde, okulların tatil olduğu yaz ayları dönemlerinde devam etmiştir.²⁵³

2.4.3.6. Dernek Tarafından Dağıtım Yapılan Kitaplar

Bu dönem içerisinde Gökbayrak dergisinin yayını devam etmiş bunun dışında dernek tarafından herhangi bir yayın faaliyeti yapılmamıştır. Ancak Doğu Türkistan ile ilgili çeşitli yayınevleri tarafından çıkarılan kitapların dağıtımını yapılmıştır. Bu kitaplar şunlardır:

²⁵⁰ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006, s. 15

²⁵¹ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 72, Kayseri 2006, s. 18

²⁵² “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 73, Kayseri 2006, s. 15

²⁵³ “Dernekten haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 41, Kayseri 2005, s. 15

ALPTEKİN, İsa Yusuf, Unutulan Vatan Doğu Türkistan, Seha Neşriyat, İstanbul 1992

ALPTEKİN, İsa Yusuf, Doğu Türkistan Davası, Seha Neşriyat, İstanbul 1992

ANAT, Hacı Yakup, Hayatım ve Mücadelem, Yayına Hazırlayan:Soner Yalçın. Ankara 2003

ANAT, Hacı Yakup, Doğu Türkistan'da Milliyetçilik Hareketleri, Ankara 2005

BEKİN, M. Rıza, Doğu Türkistan Vakfı Başkanı M. Rıza Bekin'in Anıları, Kastaş Yay. İstanbul 2005

GÖMEÇ, Sadettin, Uygur Türkleri Tarihi Ve Kültürü, Akçay Yay. Ankara 1998

KAŞGARLI, Sultan Mahmut, Uygur Türkleri Kültürü ve Türk Dünyası, Çağrı Yay. İstanbul 2004

KİTAPÇI, Zekeriya, Doğu Türkistan ve Uygur Türkleri Arasında İslamiyet, Yedikubbe Yay. Konya 2004

KURBAN, İklil, Kaygı, Kömen Yay. Konya 1995.

SARAY, Mehmet, Doğu Türkistan Türkleri Tarihi (1. Cilt Başlangıcından 1878'e Kadar)Doğu Türkistan Vakfı Araştırma Merkezi Yay. İstanbul 1998

Türklük Mücahidi: İsa Yusuf, Hazırlayanlar: Altan Deliorman, Abdulkadir Donuk, İsa Kocakaptan, Bayrak Yay. İstanbul 1991

ZULPİQAR, G. O. Doğu Türkistan'ın Gözyaşı, Bayrak Yay, İstanbul 2007.

2.5. Doğu Türkistan Gençlik ve Kültür Derneği (2006)

Dernek 22.04.2006 yılında Tibet Yüçetürk başkanlığında İstanbul'da kurulmuştur. Derneğin yönetim kurulu, şu isimlerden oluşmaktadır; Uygur Baykal, Ertuğrul Gültekin, Aynur Türkistanlı, Dilaver Uygur, Yusuf Yusufoglu, Turgut Baykal, Yunus Artış, Abduselim Ötüken, Ercan Erbayram, Hayrettin Torun, Zeyba Uygur, Emine Yüçetürk, Celal Rahmanoğlu.²⁵⁴

²⁵⁴ [http://. www. dogtuder. org. /yonetim. htm](http://www.dogtuder.org./yonetim.htm). Sayfa Ziyaret Tarihi:11. 10. 2007

Tüzüğüne göre derneğin amacı:

“Dernek doğu Türkistan toplulukları arasında kültür ve yardımlaşmayı arttırarak tüm topluluklar arasında işbirliğini geliştirmek ve bu amaçla girişilecek faaliyetlere yardımcı olarak sivil toplum faaliyetlerinin etkinleştirilmesi ve geliştirilmesini sağlamak ve bu konuda çalışmalar yapan kişi ve kuruluşlara yardımcı olmak amacını taşır”²⁵⁵

Derneğin yapmış olduğu başlıca faaliyetler şunlardır:

Dernek Başkanı Tibet Yüçetürk ve yönetim kurulu üyeleri 09.06.2006 tarihinde Uygur Amerika Derneği Başkanı Rabia Kadir’in çocuklarının tutuklanmasını protesto etmek amacıyla Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği tarafından Çin İstanbul Başkonsolosluğu önünde yapılan protesto eylemine katılmışlardır.²⁵⁶

22.04.2007 tarihinde derneğin 1. kuruluş yıldönümü İstanbul’da yapılan bir toplantı ile kutlanmıştır.²⁵⁷

2.6. Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği (2006)

Başkanlığını Doç.Dr.Ataullah Şahyar’ın yaptığı dernek 24.05.2006 tarihinde kurulmuştur.²⁵⁸ Kuruluş amacı derneğin internet adresinde şu şekilde ifade edilmiştir.²⁵⁹

“Derneğimiz yurtdışında eğitimini tamamlamış, dinini seven, bütün külfetlere rağmen milletine hizmet etmeyi şeref bilen gençler tarafından kuruldu. Bu gençler yıllarca komünist Çin zulmü altında inleyen Doğu Türkistanlıların maddi ve manevi acısına merhem olmak istiyorlardı. Bunun yegane yolunun da halkın manevi dünyasını kurtarmak, yani kalbini iman, ilim ve irfan ile doldurmak olduğunu biliyorlardı. Onun için derneğin adını “Maarif” koydular. Komünist Çin rejimi hem güçlü hem de kurnazdı, tek tek bitirmek istiyordu Müslüman Doğu Türkistanlıları. Anavatanı üzerinde gün geçtikçe tehlike çanları çalıyordu. Zulme mani olmak ve Çin baskılarına göğüs

²⁵⁵ <http://www.dogtuder.org./tuzuk.htm>. Sayfa Ziyaret Tarihi:11. 10. 2007

²⁵⁶ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2007, s. 17

²⁵⁷ “Dernekten Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 76, Kayseri 2007, s. 20

²⁵⁸ “Dünya Uygur Kurultayından Haberler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006, s. 16

²⁵⁹ <http://www.maariponline.org./turkish/ONSOZ.asp>. Sayfa Ziyaret Tarihi:26. 11. 2007

germek tek başına zordu. Birlikten güç doğar dediler ve derneğin adına “Dayanışma”yı eklediler. İşte böylece Doğu Türkistan halkının kurtuluşu için bir umut ışığı doğdu ve “Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği kuruldu. ”

Derneğin hizmet alanı ise şu şekilde ifade edilmiştir;²⁶⁰

“Türk ve İslam milletinin ayrılmaz bir parçası olan Doğu Türkistan’ın tarihi, kültürü, eğitimi ve benzeri konularda araştırma yapmak, Müslüman halka İslam’ın özünün sağlam bir şekilde ulaşmasında gereken gayreti göstermek ve İslami eserleri Uygur Türkçesine çevirmek, her türlü bilgilendirme faaliyeti yapmak. ”

Derneğin yapmış olduğu başlıca faaliyetler şunlardır;

Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği tarafından İstanbul’da yaşayan ilköğretim çağındaki Uygur çocuklarına yönelik 20 Haziran-23 Ağustos 2007 tarihleri arasında, ana dilinde okuma yazma ve Kuran öğrenim kursu açılmış, kursta başarılı olan öğrencilerin takdirname ve ödülleri 26 Ağustos 2007 tarihinde, 400 kişilik bir davetli gurubun katılımıyla İstanbul Zeytinburnu belediye salonunda düzenlenen ödül töreni ile verilmiştir. ²⁶¹

Dernek tarafından hazırlanan “Kominizmin Doğu Türkistan’da Kanlı Eylemleri” isimli dokuz dakika süreli belgesel film ve Doğu Türkistanlı bağımsızlık önderlerinden olan Barat Hacı’nın hayatını anlatan beş dakika süreli belgesel film video paylaşım sitesi olan You Tube’da yayınlanmaktadır. ²⁶²

2.7. Bağımsız Doğu Türkistanlılar Birliği Derneği (2007)

Bağımsız Doğu Türkistanlılar Birliği Derneği 2007 Ocak ayında Kayseri’de Abdülmecit Avşar²⁶³ tarafından kurulmuştur. ²⁶⁴Derneğin kurucu üyeleri şu isimlerden

²⁶⁰ <http://www.maariponline.org/turkish/ONSOZ.asp>. Sayfa Ziyaret Tarihi:26. 11. 2007

²⁶¹ <http://www.maariponline.org/turkish/haber/udulmerasim.asp>. Sayfa Ziyaret Tarihi:08. 12. 2007

²⁶² http://www.youtube.com/watch?v=_UM5CwH6sOK. Sayfa Ziyaret Tarihi:14. 12. 2007

²⁶³ Abdülmecit Avşar Mehmet Emin Batur ile Kayseri’deki Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneğinin yönetiminde bulunmuş ve Derneğin yayın organı olan Gökbayrak Dergisi’nin 1995’ten 1999 yılına kadar yazı işleri müdürlüğü görevini yürütmüştür.

oluşmaktadır; Kerem Erol, Alpaslan Ötüken, Ömer Baykara, İbrahim Nilkalı, Aziz Kağan ve Mehmet Nilkalı.²⁶⁵ Dernek halihazırda Türkiye’de Doğu Türkistan ile ilgili Uygurlar tarafından kurulan en son dernektir²⁶⁶. Derneğin kuruluş amacı Dernek Başkanı Abdulmecit Avşar tarafından şu şekilde ifade edilmiştir:

“...Son yıllarda bazı teşkilatlar önce can sonra vatan sevdasına düşen insanlar tarafından yönetilmeye başlandı. Dava adına mücadele vermesi gereken insanların öncelikle cepleri ve evlerinin doluluğuna bakmaları, davanın 60 yıldan beri süregelen eksikliklerine parmak basılmasına engel teşkil etti.

Yapılan bazı birlikteliklerin sadece toplanmaktan başka bir işe yaramadığını dava adına hareket ettiklerini söyleyen bazı insanların samimiyetsizlikleri ve zalim Çinli’lerle doğrudan veya dolaylı olarak irtibatlı olmalarının yapılan faaliyetleri samimiyetten uzak bir duruma soktuğunu birçok insanımız dillendirmeye başladı. Peki ne yapılması gerekiyordu o zaman? Doğu Türkistan’ın hürriyeti için ne gibi bir strateji izlenmeliydi?

Doğu Türkistan için nasıl bir insan olunması gerektiğinin bilincinde olan bizler kesinlikle midesinden ve kesesinden Çin’e bağlı olmayan insanların vatanın hürriyeti için her şeyini verebileceğini düşünerek, bizleri yaratan Yüce Allah (C.C)’a sığınarak ve güvenerek, Doğu Türkistan’ın tam bağımsızlık yoluna baş koymaya verdik.”²⁶⁷

2.8. Uygurlar Tarafından Kurulan İnternet Siteleri

Web ağı içerisinde Doğu Türkistan ve Uygurlarla ilgili bilgi veren farklı isim ve adreslerde birçok web sitesi bulunmaktadır. Ancak bu web sitelerinin sadece bir kısmı Uygur Türkleri tarafından kurulmuştur. Bu internet adresleri şunlardır.

²⁶⁴ http://www.hurgokbayrak.com/yeni_sayfa-321.htm. Tam%20Bağımsız%20Dogu%20T. Sayfa Ziyaret Tarihi:14. 12. 2007

²⁶⁵ <http://www.doguturkistan.net/modules.php?name=AventGo&file=print&sid=4985>. Sayfa Ziyaret Tarihi:14. 12. 2007

²⁶⁶ Dernek henüz kurulum aşamasında olduğu için herhangi bir faaliyeti olmamıştır.

²⁶⁷ http://www.hurgokbayrak.com/yeni_sayfa-321.htm. Tam%20Bağımsız%20Dogu%20. Sayfa Ziyaret Tarihi:12. 11. 2007

2.8.1. www. gokbayrak. com.

Kayseri’de kurulmuş olan Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği’nin web sitesidir. Site 2000 yılında dernek yetkilileri tarafından kurulmuştur. Türkçe, İngilizce ve Uygurca olarak hizmet vermektedir. Sitede derneğin tanıtımı ve faaliyetleri ile ilgili yazılar, Doğu Türkistan’ın kültür ve tarihi ile ilgili çeşitli yazı ve raporlar bulunmaktadır. Ayrıca derneğin yayın organı olan Gökbayrak dergisi ile ilgili bir bölümde, derginin tanıtımı yapılmakta ve derginin 2002 ocak-şubat ayında çıkan 45. sayısından itibaren, en son yayımlanan sayının bir öncesine kadar, tüm dergilere ulaşma imkânı bulunmaktadır.²⁶⁸

2.8.2. www. hurgokbayrak. com.

Kayseri’deki Doğu Türkistan Kültür ve Yardımlaşma Derneği’nin yönetim kurulu başkanlığı görevinden 1999 yılında ayrılan Mehmet Emin Batur’un kişisel internet sitesidir. Site 2000 yılında Mehmet Emin Batur tarafından kurulmuştur. Türkçe, İngilizce, Uygurca olarak hizmet vermektedir. İnternet adresinde Mehmet Emin Batur’un 2000 yılından itibaren site içerisinde yer alan yazılarına ve Kayseri’nin günlük gazetelerinde yayımlanan yazılarına ulaşmak mümkündür. Sitede ayrıca Doğu Türkistan’ın tarihi, coğrafyası, kültürü, ekonomisi ve Çin’in Doğu Türkistan’daki uyguladığı politikalar ile ilgili kapsamlı ve ayrıntılı bilgiler veren bölümler bulunmaktadır.

2.8.3. www. uygur. org

2002 yılında, Doğu Türkistan Enformasyon Merkezi Başkanı Abdülcelil Karakaş tarafından kurulmuştur. Doğu Türkistan Enformasyon Merkezi’nin haber sitesidir. Doğu Türkistan ve Uygurlarla ilgili Türkiye ve Dünyada olan gelişmeleri aktarmaktadır. Sitede Doğu Türkistan’ın tarihi, coğrafyası ve kültürü ile ilgili bölümlerde bulunmaktadır.

²⁶⁸<http://www. gokbayrak. com/turkistan. asp?inc=eskisayi>. Sayfa Ziyaret Tarihi:15. 06. 2007

2.8.4. www. istiklalgazetesi. com.

İstiklal Gazetesi Doğu Türkistan Milli Merkezi'nin yayın organı olarak 1998 yılında çıkarılmış ancak yayın hayatını dört ay sürdürebilmişti. Ocak 2004 yılında kurulan sitede, aynı adlı gazete Mehmet Emin Batur tarafından internet gazetesi olarak, aylık yayınlanmaya başlanmıştır. Mart 2005 sekizinci sayısından itibaren ise, gazete internetteki yayınının dışında, Kayseri'deki gazete bayilerinde de yer almıştır.²⁶⁹Gazetede Doğu Türkistan'la ilgili ve Türk Dünyası ile ilgili haber ve yorumlar bulunmakta. Türkiye'nin ve Kayseri'nin gündemi ile ilgili ayrıca bölümlerde yer almaktadır. Gazetenin yazar kadrosu şu isimlerden oluşmaktadır.²⁷⁰

Mehmet Emin Batur, Osman Nuri Şen, Prof. Dr. Tuncer Gülensoy, Prof. Dr. Metin Kara Prof. Dr. Sultan Mahmut Kaşgarlı, Yrd. Doç. Dr. İklil Kurban, Selahattin Tekizoğlu, Hızırбек Gayretullah, Sadun Köprülü, A. Şekür Turan, Abdülmecit Aşar, Dr. Fatih Karayandı, Baybars Gülensoy, Müge Çetinkaya, Erkinbeg Uygurtürk.

2.8.5. www. dogtuder. org.

Doğu Türkistan Gençlik ve Kültür Derneği'nin 2006 yılında kurulan internet sitesidir. Derneğin tanıtımı dışında, Doğu Türkistan'ın kültür ve tarihi ile ilgili sınırlı bilginin yer aldığı bir sitedir.

2.8.6. www. maariponline. org.

Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği'nin 2006 yılında kurulan internet sitesidir. Site Uyurca, Türkçe, İngilizce ve Japonca olarak hizmet vermektedir. Derneğin tanıtımının yapıldığı sitede daha çok dini ağırlıklı olmak üzere, Doğu Türkistan'la ilgili çeşitli yazı ve makaleler bulunmaktadır

²⁶⁹ "İstiklal Gazetesi Kayseri'deki Gazete Bayilerinde", http://www.istiklalgazetesi.com/yeni_sayfa_38.htm. Sayfa Ziyaret Tarihi:28. 08. 2007

²⁷⁰ <http://www.istiklalgazetesi.com.tr/YAZARLAR.htm>. Sayfa Ziyaret Tarihi:28. 08. 2007

2.8.7. www.doguturkistanvakfi.org

Doğu Türkistan Vakfi'nin internet sitesidir. Site 2007 yılında Mutlu Tefvik Koçak ve Karahanlı Süvari tarafından kurulmuştur. Yapım aşamasında olduğu için Doğu Türkistan ile ilgili sınırlı bilgi bulunmaktadır.

III. BÖLÜM

DOĞU TÜRKİSTAN'IN SESİ DERGİSİ BİBLİYOGRAFYASI

1. ABDULHAMİT, Abdurreşit, “Doğu Türkistan’ın Bağımsızlığı İçin Muhacerettekiler Neler Yapabilir?”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.12, S.46, İstanbul 1995, s. 43-47
2. ABDULLAH,Amil, “Doğu Türkistan Seyahatinden İntibalar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.1, S.3, İstanbul 1984,s. 9-12
3. ABEDİN, Syed Z. “The State of Islam and Muslims in Russia Today”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.6, S.22, İstanbul 1989, s. 50-52
4. ABEDİN, Syed Z. “Muslim Minorities in Word”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.7, S.27, İstanbul 1990, s. 36-39
5. ABEDİN, Syed Z. “Muslims in Bulgaria”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.7, S.25, İstanbul 1990, s. 43-44
6. ADALILAR, Ayça, “2000 Yılıının Turizm Politikası İçinde Ankara Selçuklu Halıların Yeri Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.5, S.17, İstanbul 1998, s.13
7. ADALILAR, Ayça , “Türklerde Halı Sanatı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 20 İstanbul 1988-1989, s.1-12
8. AGİ, Ferit,GÜLEÇYÜZ,Hayrettin, “Rusların Tatarlara Karşı Kültür Politikası ve İlminski Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.3, S.10, İstanbul 1986, s. 21-26
9. AGİ, Ferit, “ 19. Asırda Tatarlar Arasında Ceditçilik”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11-12, İstanbul 1986, s. 25-28
10. AĞAR, Mehmet Emin, “Kırım Tatarlarından Maniler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 26, İstanbul 1990, s. 29-33
11. AHAN, Abdulkadir, “Doğu Türkistan Gezi Hatıraları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 23, İstanbul 1989, s. 32-36

12. AHAN, Kadir, “Çin’in Diğer Yüzü”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7,S. 26, İstanbul 1990, s. 33-37
13. AKAR, Metin, “Uluğ Türkistan’ın Çağdaş Dede Korkut’u Ziya Samadi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 42, İstanbul 1994, s. 17-21
14. AKIŞ, Ali, “Milli Tarihimizden İki Yaprak”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 15, İstanbul 1987, s. 26-28
15. AKIŞ, Ali, “Tarihin Akış Köprüsü ”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 16, İstanbul 1987, s. 12-14
16. AKIŞ, Ali, “Bir Bilginin Ardından”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994,s. 35-39
17. AKÖREN,M. Ruzbay, “Kemal Pehlivanı Kaybettik”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 20
18. AKPINAR,Yavuz, “Türkiye-Azerbaycan-İran İlişkilerinin Geleceği Hakkında Bazı Bazı Düşünceler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 34-35, İstanbul 1992, s. 25-33
19. AKYOL, Taha, “Bir Konuşma”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 16-18
20. ALBAR, Muhammed Ali, “Doğu Türkistan’ın İslam Tarihindeki Yerine Kısa Bir Bakış”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 18, İstanbul 1988, s. 3-8
21. ALİOĞLU, M. Ali, “Üç Efendiler Harekatının Doğu Türkistan Siyasi Tarihinde Yeri ve Önemi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi , C. 17, S. 67-68, İstanbul 2001 ,s. 2-11
22. ALLAHVERDİ,Mehmet, “Sovyetler Birliği’ndeki İslam Halkları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 98-107
23. ALLAHVERDİ, Mehmed, “Doğu Türkistan mı Sinkiang mı?”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 6 İstanbul 1985, s. 5
24. ALLAHVERDİ, Mehmet, “Mehmet Emin İslami’nin Hatıraları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11-12, İstanbul 1986 s. 13-17

25. ALLEN,B. Tomas, “İpekyolu’nun Kayıp Dünyası”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 14, S. 53, İstanbul 1997, s. 5-7
26. ALLEN,B. Tomas, “Doğu Türkistan Gezi Notları(I)”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 14, S. 53, İstanbul 1997, s. 22-29
27. ALLWORTH, Edward- PAHTA,Gulamettin, “Orta Yaşlı Bir Uygur’dan Nazik Bir Remiz”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5,S. 17, İstanbul 1998, s. 1-4
28. ALLWORD, Edward, “Culture-Türkistan’s Foremost Ambassador”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 21, İstanbul 1989, s. 33-39
29. ALPTEKİN,Erkin, “1980’lerde Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1 S. 1, İstanbul 1984, s. 38-40
30. ALPTEKİN,Erkin, “Çin ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2, İstanbul 1984, s. 64-65
31. ALPTEKİN, Erkin, “Kabil’de Uygur Konferansı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985 ,s. 25-29
32. ALPTEKİN, Erkin, “Doğu Türkistan Çin Toprağı mıdır?” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 6, İstanbul 1985, s. 8-12
33. ALPTEKİN, Erkin, “Yeni Çin Anayasası ve Çin’deki Tutsak Milletler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 21-26
34. ALPTEKİN, Erkin, “Doğu Türkistan’daki Müslüman Türklere Yapılan Zulümler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 9, İstanbul 1986, s. 18-22
35. ALPTEKİN, Erkin, “ABD Kongresi’ne Tibet,Doğu Türkistan ve İç Moğolistan ile İlgili Sunulan Kanun Tasarısı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 14, İstanbul 1987, s. 26-28
36. ALPTEKİN, Erkin, “Doğu Türkistan Baskı Altında”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 27, İstanbul 1990, s. 35-36
37. ALPTEKİN, Erkin, “Çinli Diplomatlara Açık Mektup”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 16-20

38. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Takdim”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1, İstanbul 1984, s. 3
39. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Bir Muhtıra”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1, İstanbul 1984, s. 53-54
40. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Aziz Okuyucularımız”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2, İstanbul 1984, s. 3
41. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Üçüncü Adım”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 2-4
42. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Birinci Yılımızı Doldururken”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 3
43. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Aziz Okuyucular”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985, s. 3
44. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Esir Türkler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 6, İstanbul 1985, s. 1-3
45. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “İkinci Yılı Tamamlarken”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 2-3
46. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Aziz Okuyucu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 10, İstanbul 1986, s. 2-3
47. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Doğu Türkistan Halkına Açık Mektup”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 2-4
48. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Bir Muhtıra”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 16, İstanbul 1987, s. 49
49. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “İsa Yusuf Alptekin’in Hür Dünya’ya Müracaatı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 41, İstanbul 1994, s. 2
50. ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Doğu Türkistan’ın İşgalinin 45. yılında Hür Dünya’ya Müracaatı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 42, İstanbul 1994, s. 4-7
51. ALYILMAZ, Cengiz, “Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 54, İstanbul 1998, s. 9-25

52. AMANOĞLU,Ebulfez, “10-13. Yüzyıl Uygur Vesikalarında Kişi Adları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 2000, s. 33-40
53. ANAT,Hacı Yakup, “Doğu Türkistan mı Uyguristan mı?”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi C. 13, S. 54, İstanbul 1998, s. 36-45
54. ARGUNŞAH, Mustafa, “Uygur Halk Koşakçıları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 41-49
55. ARİCANLI-TOGAN, İsenbike, “Moğollar ve Timurlar Devrinde Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 20, İstanbul 1988-1989, s. 17-21
56. ASLANAPA, Oktay, “İslamlıktan Önce Türk Sanatı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 38-41
57. AVŞAR,Abdulhamit, “Doğu Türkistan Şehirleri-YARKENT-“ Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 40-41
58. AVŞAR , Abdulhamit, “Hoten”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 6, İstanbul 1985, s. 12
59. AVŞAR, Abdulhamit, “Kızıl Çin İslam Dünyasını Aldatıyor”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 6, İstanbul 1985, s. 16-18
60. AVŞAR, Abdulhamit, “Türk Dünyasındaki Gelişmeler ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 24
61. AVŞAR, Abdulhamit, “Nüfus Meselesi ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 31, İstanbul 1991,s. 8
62. AVŞAR, Abdulhamit, “Atatürk’ün Doğu Türkistan’a Bakışı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi,C. 14, S. 53, İstanbul 1997, s. 12
63. AVŞAR, Abdulhamit, “Uyguristan Üzerine”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 34 İstanbul 1992, s. 62-64
64. AVŞAR, Abdulhamit, “Enver Paşa’nın Birinci Dünya Savaşı’ndan sonra Doğu Türkistan’a Yönelik Faaliyetleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 61-62, İstanbul 2001, s. 45-49
65. BABAKURBAN, Ziyaettin, “Türkistan’da Kurulan Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 10, İstanbul 1986, s. 18-21

66. BABAKURBAN, Ziyaettin, “Türk Basını ve Dış Türkler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 16-18
67. BAKIR, Abdullah, “ Mehmet Emin Buğra ve Mücadele Hayatı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 67-68, İstanbul 2006, s. 16
68. BAŞER, Sait, “Kutadgu Bilig’de İnsan Anlayışı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11-12, İstanbul 1986, s. 28-32
69. BAŞER, Sait, “Türk Dünyası Olarak Derdimiz Dermanımızdır”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25, İstanbul 1990, s. 19-21
70. BAŞER, Said, “Dünya’da ve Türkiye’de Kitle Kültürü”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi C. 7, S. 26, İstanbul 1990, s. 27-29
71. BAYKUZU, Mesut Sabri, “Niyaz Kız”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 39-42
72. BAYKUZU, Mesut Sabri, “Niyaz Kız”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 31, İstanbul 1991, s. 27-29
73. BAYKUZU, Mesut Sabri, “Niyaz Kız”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 32, İstanbul 1991, s. 23-26
74. BAYTUR, Enver, “Çin’de Azınlık Milliyetler Araştırmaları Konusunda Kısa Bilgi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 22, İstanbul 1989, s. 35-42
75. BEKİN, Ahmet Rıza, “Yakup Beğ’in Egemenliği Zamanında Doğu Türkistan’ın Dış Memleketlerle İlişkileri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 16, İstanbul 1987, s. 14-44
76. BEKİN, Ahmet Rıza, “Pekin Müftüsü’nden Abdülhamit’e Yazılan Bir Mektup”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 7-10
77. BEKİN, M. Rıza, “Sayın Okuyucu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11-12, İstanbul 1986, s. 2-3
78. BEKİN, M. Rıza, “Bir Muhtıra” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 13, İstanbul 1986, s. 19-20
79. BEKİN, M. Rıza, “Aziz Okuyucular” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 16, İstanbul 1987, s. 4

80. BEKİN, M. Rıza, “Acı Bir Kayıp”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 20, İstanbul 1988-1989, s. 23-25
81. BEKİN, M. Rıza, “Ahmet Hacı Pahta’yı Vefatının 10. Yılında Anıyoruz”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 18, İstanbul 1988, s. 58-62
82. BEKİN, M. Rıza, “8. Yılımızda Yepyeni İki Dergi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 2
83. BEKİN, M. Rıza, “Sevindirici Bir Gelişme”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 1
84. BEKİN, M. Rıza, “Başyazı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 33, İstanbul 1992, S. 2-3
85. BEKİN, M. Rıza, “Doğu Türkistan Kuruluş Mücadelesinin Bayraktarı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 47, İstanbul 1996, s. 3-5
86. BEKİN, M. Rıza, “Doğu Türkistan Sempozyumu Açış Konuşması”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 49-50, İstanbul 1996, s. 5-9
87. BEKİN, M. Rıza, “Doğu Türkistan İnsanlıktan Yardım Bekliyor”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 14, S. 53, İstanbul 1997, s. 1-3
88. BEKİN, M. Rıza, “Problems of Eastern Turkistan ”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 14, S. 54, İstanbul 1998, s. 45-52
89. BEKİN, M. Rıza, “Doğu Türkistan Gerçeği”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 14, S. 55 İstanbul 1998, s. 3
90. BEKİN, M. Rıza, “Sunuş”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 2000, S. 3-5
91. BEKİN, M. Rıza, “Türk Dünyasına Çağrı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul 2000, s. 3-6
92. BEKİN, M. Rıza, “İslam Dünyasına Çağrı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 61-62, İstanbul 2001, s. 3-6
93. BEKİN, M. Rıza, “Sunuş”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 63-64, İstanbul 2004 s. 2-3

94. BEKİN, M. Rıza, “11 Eylül Terörist Saldırısı Bağlamında Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 63-64, İstanbul 2004, s. 28
95. BEKİN, M. Rıza, “Türkiye-Çin İlişkilerinde Doğu Türkistan’ın Yeri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 65, İstanbul 2004, s. 7-12
96. BENNİGSEN, Alexandre, “Türklük Araştırmaları Niçin Mühimdir?”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11-12, İstanbul 1986
97. BENNİGSEN, Alexandre, “Kazakistan’da İslam Mezarlık ve Türbeleri İnşa Edilmekte” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 17, İstanbul 1998, s. 11-12
98. BİBİ, Nefise, “Doğu Türkistan’da Bir Facia Yaşanıyor”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 34-35, İstanbul 1992, s. 64-66
99. BİLGİÇ, Emin, “Türkiye ile İslam Ülkeleri Arasında Kültür Münasebetleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 13, İstanbul 1986, s. 5-7
100. BİLGİÇ, Said, “Bizi Görün İbret Alın”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 58-60
101. BİNARK, İsmet, “Vakıflar ve Uygur Türklerinde Vakıf” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 65, İstanbul 2004, s. 34-43
102. BUĞRA, M. Yakup, “Akupunktur”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11-12, İstanbul 1986, s. 41-43
103. BUĞRA, M. Yakup, “Mazimizden Gelen Haber”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 16, İstanbul 1987, s. 10-12
104. BUĞRA, M. Yakup, “Mehmet Emin Buğra’nın Doğu Türkistan’daki Mücadelesi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 46, İstanbul 1995, S. 15-22
105. BUĞRA, M. Yunus, “Mehmet Emin Buğra’nın Mücadele Hayatından Örnekler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 46, İstanbul 1995, s. 10-15

106. BUĞRA, M. Yunus, “Hacı Yakup Anat”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16,S. 63-64 İstanbul 2004, s. 60
107. BÜYÜKEKEN, İbrahim, “Uygur Türklerinin Çilesi Bitmiyor”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 67-68, İstanbul 2006 s. 55-63
108. CAFEROĞLU,Ahmet, “Doğu ve Batı Türkistan Türkleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 18-21
109. CAN, Mehmet Ali, “Şettar Makbulçoban’ı Ebediyete Uğurlarken”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985, s. 41-43
110. CAN, Mehmet Ali, “Doğu Türkistan’ın Kızıl Elması”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 36-38
111. CAN, Mehmet Ali, “Türkiye’ m, Özyurdum, Yegana Müstakil Devletim”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 10, İstanbul 1986, s. 32-34
112. CARLSON, Charles F. “Uygurca’yı Etüt Etmenin Önemi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 20, İstanbul 1988-1989, s. 31-41
113. CENGİZ, İsmail, “Uygur Etnografyası ve Çokan Veli Hanov” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 13, İstanbul 1986, s. 26-32
114. CENGİZ, İsmail, “D. Türkistan’da Türklerle Çinliler arasındaki temel farklılıklar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25, İstanbul 1990, s. 28-31
115. CENGİZ, İsmail, “Türkistan’da Nükleer Soykırım: “Ölup Giden Vatan Bu/Ölup Giden Su Değil”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 10-13
116. CENGİZ, İsmail, “Kalem ve Kılıç Mücahidi M. Emin Buğra” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991,s. 25-27
117. CENGİZ, İsmail, “Doğu Türkistan’da 949-984 Yılları Arasındaki Nüfus Değişimi” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 31, İstanbul 1991, s. 9-15

118. CENGİZ, İsmail, “Sovyetler Birliği’ndeki Son Gelişmeler ve Türk Cumhuriyetleri’nin Durumu “Bodrum Toplantısı”Sonuçları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 31, İstanbul 1991, s. 23-27
119. CENGİZ, İsmail, “İsa Yusuf Alptekin’in Ardından”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 47, İstanbul 1996, s. 22-28
120. CENGİZ, İsmail, “Kuruluşunun 56. Yıldönümünde Doğu Türkistan Cumhuriyeti”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994,s. 31-34
121. CENGİZ, İsmail, “Doğumunun 150. Yılında ABAY”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 45, İstanbul 1995,s. 21-22
122. CENGİZ, İsmail, “Em. Gen. Rıza Bekin’in Dilinden Memduh Şevket Esendal’ın Türklüğe Hizmetleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 48, İstanbul 1996, s. 5-29
123. CENGİZ, İsmail, “İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi Karşısında Doğu Türkistan’ın Hukuki Durumu”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 49-50, İstanbul 1996, s. 17-23
124. CENGİZ, İsmail, “Doğu Türkistan’da Petrol ve Doğalgaz Rezervi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 14, S. 53, İstanbul 1997, s. 7-12
125. CENGİZ, İsmail, “Doğu Türkistan’ın Yeraltı ve Zenginlikleri ve Stratejik Konumu” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 14, S. 55, İstanbul 1998, s. 8-13
126. CENGİZ, İsmail, “Doğu Türkistan’da Din Sorunu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 2000, s. 51-62
127. ÇAĞATAY,Tahir, “Doğu Türkistan’da Zirai Suculuk” , Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi C. 4, S. 14,İstanbul 1987, s. 5-8
128. ÇALTILI,Faik, “Türklerde Ekonomik Siyasi Uyanıklık Üzerine”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi,C. 9, S. 34-35,İstanbul 1992, s. 57-62
129. ÇANDAROĞLU, Gülçin, “İslamiyet’ten Önce Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 10, İstanbul 1986, s. 6-11

130. ÇANDAROĞLU, Gülçin, “Tarihte Uygur Devletleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 21, İstanbul 1989, s. 43-45
131. ÇANDAROĞLU, Gülçin, “Dünkü ve Bugünkü Sarı Uygurlular”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 43-44, İstanbul 1994, s. 38-42
132. ÇAPRAZ, Kemal, “Olcaş Süleymanoğlu’nun Görüşleri”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergis C. 8, S. 30,Kayseri 1991, s. 22-24
133. ÇAPRAZ, Kemal, “Hızırбек Gayretullah ile Ruslar’ın Atom Denemeleri Üzerine Bir Konuşma”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 32,İstanbul 1991 s. 28-31
134. ÇAPRAZ, Kemal-TAŞKIN, Mesut, “Gökbayrağın Mücahidi Efsane Lider” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 47, İstanbul, 1996, s. 28-35
135. ÇATALTEPE, Sipahi, “SSCB ve Çin Halk Cumhuriyeti’nde Yaşayan Türklerin İstatistiklerine Ait Mukayeseli Bir İnceleme”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi,C. 7, S. 26 ,İstanbul 1990,s. 4-10
136. ÇATALTEPE, Sipahi, “SSCB ve Çin Halk Cumhuriyeti Dışındaki Türk Dünyası”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 27, İstanbul 1990, s. 4-8
137. ÇEÇEN, Anıl, “Doğu Türkistan’da kurulan Türk Devletleri(744-1336)”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 67-68, İstanbul 2006, s. 28-40
138. ÇİLOĞLU, İlhan, “Harbiye Türkiye’nin Çin Seddi’dir. ”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi C. 17, S. 67-68, İstanbul 2006, s. 40-42
139. ÇORUHLU, Yaşar, “İslamiyet’in Kabulünden Sonraki Asya Türk Sanatında Hayvan Uslubunun İzleri”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 26, İstanbul 1990, s. 11-16
140. ÇUVEN Bu Çiyen, “Şarki Türkistan Tarihi’ne Reddiye” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi , C. 8, S. 32, s. 9-15
141. DAQİNG, Qui, “China Avvelerates Oil Exploration”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25, İstanbul 1990, s. 41-43

142. DELİORMAN, Atlan, “Tek Başına Hariciye”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 47, İstanbul 1996, s. 9-16
143. DEVLET, Nadir, “Tamurbek Devleştin”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2, İstanbul 1984, s. 81-82
144. DEVLET, Nadir, “Sovyetler Birliğindeki Müslümanların Bugünkü Durumu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 9, İstanbul 1986, s. 5-9
145. DEVLET, Nadir, “Uyanan Dev Çin ve Uygurlar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2006, s. 11-17
146. DOĞAN, Oğuz, “Uygur Türkleri ve Türk Dünyası”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2006, s. 62-64
147. DONUK, Abdulkadir, “Tarihte Sosyalizmin Fikir Babaları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2, İstanbul 1984, s. 56-57
148. DONUK, Abdulkadir, “Tarihte Sosyalizmin Fikir Babaları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 69-70
149. DONUK, Abdulkadir, “Sosyalizmin Fikir Babaları-MAZDEK-”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 44-45
150. DONUK, Abdulkadir, “Tarihte Sosyalizmin Fikir Babaları-Karl Marks”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985, s. 29-32
151. DONUK, Abdulkadir, “Kültür Tarihi Açısından DLT’nin Değerlendirilmesi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 45, İstanbul 1995, s. 22
152. DONUK, Abdulkadir, “Türk Kültürünün Çin Kültürüne Tesiri Meselesi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 54, İstanbul 1998, s. 5-9
153. DOĞAN, Oğuz, “Uygur Türkleri ve Türk Dünyası”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2006, s. 62-64
154. DURAL, Baran, “Doğu Türkistan Milli Başlıkları (Dobbalar)”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 30-32
155. DURAL, Baran, “Doğu Türkistan Milli Başlıkları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 31, İstanbul 1991, s. 15-20

156. EKREM,Erkin, “Büyük Ortadoğu Projesi ve Çin”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 65, İstanbul 2004,s. 29-34
157. EKREM,Nuraniye, “Doğu Türkistan’da Anti Terör Tatbikatı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 65, İstanbul 2004, s. 22-29
158. EKREM, Nuraniye Hidayet, “Uluslar arası Af Örgütü’nün Yeni Çin Raporu ve Uygurlar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2006, s. 53-55
159. EL-ABUDİ,Muhammed Bin Nasır, “Bir Beyanat”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1, İstanbul 1984, s. 59-61
160. ELÇİN, Şükrü, “Kaşgar’lı Mahmut ve Kavak Ağacı Şiiri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 43-44, İstanbul 1995, s. 24-27
161. EMET, Erkin, “Yeni Bir oluşum Dünya Uygur Gençleri Kurultayı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 61-62 ,İstanbul 2001, s. 49-56
162. ENGİN, Muhabay, “Türkistan Meselesinde Tek Kavram”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 17, İstanbul 1998, s. 12-13
163. ENGİN, Muhabay, “Tarih Açısından Doğu Türkistan’da Kazak Türkleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 19, İstanbul 1988, s. 3
164. ENGİN,Zeynep, “Atasözleri ve Deyişler:Kazakça Atasözlerinden Seçmeler I. ” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 25-28
165. ENGİN,Zeynep, “Kazakça Atasözleri ve Deyişleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 32-34
166. ENGİN,Zeynep, “Değişen Dengeler ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 34-35, İstanbul 1992, s. 48-50
167. ERASLAN,Cezmi, “Panislamizm Nedir?Ortaya Çıkış Sebepleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 15,İstanbul 1987, s. 52-56
168. ERASLAN, Kemal, “Karahanlı Türkçesi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 20, İstanbul 1988-1989, s. 49-53

169. ERCİLASUN,Konuralp, “Doğu Türkistan’ın Geleceğine Bakışlar”
Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 65, İstanbul 2004, s.
17-22
170. ERÖZ,Mehmet, “Doğu Türkistan Yer Adlarına Dair”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1, İstanbul 1984,s. 25-27
171. ERÖZ,Mehmet, “Müslümanlık Milliyetimizin Koruyucusu Olmuştur”,
Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2, İstanbul 1984, s.
17-20
172. ERÖZ,Mehmet, “Kırım Faciasının Kırkıncı Yılı”, Doğu Türkistan’ın
Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 27-28
173. ERÖZ, Mehmet, “Esir Türk İllerinde Milli Uyanış”, Doğu Türkistan’ın
Sesi Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985, s. 36-37
174. ESİN,Emel, “Doğu Türkistan’ın İslam’a ihtidasından safhalar”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1,İstanbul 1984, s. 34
175. ESİN,Emel, “Doğu Türkistan’ın İhtidasından Safhalar-2. Hakani
Devrinde Kaşgar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S.
2,İstanbul 1984, s. 36-28
176. ESİN,Emel, “Türk Hakanları Devrinin Sonu”, Doğu Türkistan’ın Sesi
Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 40-42
177. ESİN, Emel, “Doğu Türkistan’ın İslam’a İhtidasından Safhalar IV. ”,
Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985, s.
25-26
178. ESİN, Emel, “Naziğimin Destanı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2,
S. 7-8, İstanbul 1985, s. 26-31
179. ESİN, Emel, “Milli Kültür Tarihi Safhalarına Bakış”, Doğu Türkistan’ın
Sesi Dergisi, C. 4, S. 15, İstanbul 1987, s. 42-52
180. FİNO,Luigo Antonio, “Orta Asya Baruthanesi/Deng ve Gorbaçov İçin
Daimi Tehlike Türkistan: İslamla Kominizim Arasında
Meydan Okuma”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25,
İstanbul 1990, s. 31
181. GAFUROĞLU, Gulam, “Çağdaş Uygur’canın Şiveleri Hakkında”,
Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 21, İstanbul 1989, s.
29

182. GENÇOSMANOĞLU, Niyazi Yıldırım, “Kasım Emrullah Efendi’nin Vefatı Üzerine Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 13, İstanbul, 1986, s. 23-26
183. GENÇOSMANOĞLU, Niyazi Yıldırım, “İsa Alptekin’le Röportaj”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 23, İstanbul 1989, s. 25-32
184. GENÇOSMANOĞLU, N. Yıldırım, “Çin Halk Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosuna , Cevap”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 22-23
185. GÖKALP, Türükoğlu, “Türk Tarihinden Ana Çizgiler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 66-68
186. GÖKALP, Türükoğlu, “Türk Tarihinden Ana Çizgiler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 32-33
187. GÖKBAYRAK, Ergenekon, “Sarı Tehlike”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 75-82
188. GÖKTÜRK, Hamit, “Mehmet Emin Buğra’nın Yurt Dışındaki Mücadelesi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 46, İstanbul 1995, s. 22
189. GÖKTÜRK, Hamit, “İsa Yusuf Alptekin’i Rahmetle Anarken” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 47, İstanbul 1996, s. 16
190. GÖKTÜRK, Hamit, “Uluslararası Af Örgütünün Doğu Türkistan’da İnsan Hakları İhlalleri Raporu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 2000, s. 62-65
191. GÖKTÜRK, Hamit, “Kızıl Çin’in Türkiye’de Türk Kültürüne Yönelik Saldırıları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul 2000, s. 53-56
192. GÖKTÜRK, Hamit, “Doğu Türkistan Davası ve Şeyh-ul Muharririn Ahmet Kabaklı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 61-62, İstanbul 2001, s. 41
193. GÖKTÜRK, Hamit, “Abdulkadir Ahmet Türkistani”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 63-64, İstanbul 2004, s. 61-62
194. GÖZE, Ergun, “Hür Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1, İstanbul 1984, s. 50

195. GÖZE,Ergun, “21. Asır Türk Asrı Olacaktır”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.1, S.2, İstanbul 1984, s. 35
196. GÖZE,Ergun, “İkinci Endülüs’ mü?”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.1, S.3,İstanbul 1984, ,s. 6-7
197. GÖZE, Ergun, “Çin ü Maçın Yolunda”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 6, İstanbul 1985, s. 26-28
198. GÖZE, Ergun, “Ekranada Gözyaşları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 6-7
199. GÖZE, Ergun, “Kızıl Çin Diplomatları Bulgar Diplomatlarının yolunda mı?”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 11-12
200. GRİER, Peter, “Soviet Archives Stir Hot Debate”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C.7, S. 27, İstanbul 1990, s. 18-19
201. GUP, Ted, “Portatial of a Holigan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 42-45
202. GÜLTEPE, Kazım, “Esir Doğu Türkistan Üzerine Bazı Hatırlatmalar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 26, İstanbul 1990, s. 16-23
203. GÜLTEPE, Kazım, “Kanayan Karabağ’ın Düşündürdükleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 34-35, İstanbul 1992, s. 15
204. GÜMÜŞ, Ali, “Marksizmin Pençesinde 60 Milyon Müslüman”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1, İstanbul 1984, s. 41-45
205. GÜNAYDIN. M-KAYGUSUZ. A, “Türkistan’da Yaşadım”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 42-43
206. GÜNER, Ahmet, “İslamiyet ve Kominizim”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1, İstanbul 1984, s. 4-12
207. GÜNGÖR, Harun, “Gagauzlar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 28, İstanbul 1990, s. 25-27
208. HANN, İldiko Beller, “Günümüzün Doğu Türkistan’ında Dil ve Kültür”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 15, İstanbul 1987, s. 12-21

209. HANTENGRİ, Hamithan İslam, “18. Yüzyılda Doğu Türkistan ve Çing Sülalesi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 42-45
210. HAŞİM, Vicdan, “Okul Hatıraları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 23, İstanbul 1989, s. 17-21
211. HAYİT, Baymirza, “Türkistan’ın Bugünkü Meseleleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi C. 4, S. 14, İstanbul 1987, s. 2-5
212. HAYİT, Baymirza, “Modern Türkistan Tarihi Araştırmaların Bugünkü Meseleleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 21, İstanbul 1989, s. 18-29
213. HAYİT, Baymirza, “Doğu Türkistan’ın Türk Dünyasındaki Önemi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 1998, s. 15-25
214. HAZRET, Mehmet Emin, “Doğu Türkistan’da Müslümanların Feryatları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 22, İstanbul 1989, s. 47-50
215. HAZRET, M. Emin, “Bugünkü Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6 S. 23, İstanbul 1989, s. 26-30
216. HAZRET, Mehmet Emin, “Gerçek Amaç Nedir?”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 20-22
217. HENZE, Paul B. “Kaşgariya’daki Büyük Oyun Yakup Beg Nezdindeki İngiliz ve Rus Temsilcileri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 19, İstanbul 1988, s. 14-36
218. HİDAYET, Nuraniye, “Karahanlılar Devrinde Uygur Halk Edebiyatı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 27-30
219. HİDAYET, Nuraniye, “Ali Şir Nevai’nin Meşhur Destanı: Ferhat ile Şirin”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 31, İstanbul 1991, s. 20
220. HİDAYET, Nuraniye, “Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti Dönemindeki Eğitim Durumu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 46, İstanbul 1995, s. 31-35

221. HİDAYET, Nuraniye, “Türkiye Çin İlişkilerinin Boyutları ve Engelleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul 2000, s. 37-42
222. ILICAK, Nazlı, “Böyle Gelmiş Ama Böyle Gitmez”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 31-32
223. İGEMBERDİ, Ahmet, “Batı Türkistanlı Karındaşlarıma Açık Mektup”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 15
224. İHSANOĞLU, Ekmeleddin, “Milletlerarası Bir İslami Kuruluş”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 27-30
225. İLHAN, Suat, “Unutulan Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 41, İstanbul 1994, s. 3-6
226. İLTEBİR, Abdulhekim, “Çağdaş Uygur Tarihi Romanlarında Azatlık Teması”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 2000, s. 40-49
227. İLTEBİR, A. Baki, “Türkiye ile Doğu Türkistan Arasında Edebi İlişkiler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 17, İstanbul 1998, s. 37-41
228. İLTEBİR, A. Baki, “Kaşgarlı Mahmut, Divan-i Lugat-it Türk ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 42, İstanbul 1994, s. 38-41
229. İNAYET, Alimcan, “Uygur Kadınlarının Dünü, Bugünü”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 61-62, İstanbul 2001, s. 27
230. İNAYET, Alimcan, “Milli Mücadele Yöntemleri ve İsa Yusuf Alptekin”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 67-68, İstanbul 2006, s. 21
231. İNEGÖLLÜOĞLU, Metin, “Tarihte İlk Türk-Endonezya İlişkileri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 16, İstanbul 1987, s. 8-10
232. İSA, Dolkun, “Üç Efendiler ve Onların Doğu Türkistan Demokratik Gençler Hareketine Etkisi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 46, İstanbul 1995, s. 39

233. İYİGÜR, Dursun, “Türkiye Çin İlişkileri ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 9, İstanbul 1986, s. 11-14
234. İZGİ, Özkan, “Turfan Uygurları Kültürü Hakkında Düşünceler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25, İstanbul 1990, s. 4-9
235. KABAKLI,Ahmet, “İslam Konferansına Notlar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1, İstanbul 1984, s. 47
236. KABAKLI,Ahmet, “Eski Dost Eski Düşman”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2,İstanbul 1984, s. 30
237. KABAKLI,Ahmet, “Elem Tarlasının Acı Pirinci”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3,İstanbul 1984, s. 9-10
238. KABAKLI, Ahmet, “Dost Dost Diye”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 6, İstanbul 1985, s. 25-26
239. KABAKLI, Ahmet, “Bilmem ki Nasıl Anlatsam”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 5-6
240. KABAKLI, Ahmet, “Doğu Türkistan, Doğu Anadolu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 24, İstanbul 1989, s. 10-11
241. KAFESOĞLU,İbrahim, “Eski Türklerde Devlet Meclisi(Toy)”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2,İstanbul 1984, s. 12
242. KAFESOĞLU, İbrahim, “Kutadgubilik”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985, s. 9-14
243. KAFESOĞLU, İbrahim, “Uygurlar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 7-13
244. KAFESOĞLU, İbrahim, “Uygurlar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 25-31
245. KALAYCIOĞLU, İrfan, “Türklerde Halı Sanatı-Ankara Selçuk Halılarının Yeniden Oluşu”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 17, İstanbul 1988, s. 12-13
246. KANAT,Ömer, “Cumhuriyet Devrinde Doğu Türkistan’la Münasebetler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 34-39
247. KARADUMAN, Şevket, “Tarihte Türk ve Türkiye”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25, İstanbul 1990, s. 9-13

248. KARAN,Ceyda, “Gözden de Gönülden de Uzak Bir Halk :Uygurlar”,
Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul
2000, s. 42-46
249. KARAHAN, Abdülkadir, “Kutadgu Bilig ve Yusuf Has Hacip”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi,C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 34
250. KARAÖRS,M. “Atatürk ve Bütün Türklük”, Doğu Türkistan’ın Sesi
Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 13-15
251. KAŞGARLI, Mehlika A. “Buku Kağan Miti”, Doğu Türkistan’ın Sesi
Dergisi, C. 7,S. 28 İstanbul 1990, s. 11-15
252. KAŞGARLI, Mehlika A. “İsmail Hakkı Kaşgari’nin Atatürk ve Türkiye
Cumhuriyetine Hizmetleri”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi,
C. 13, S. 49, İstanbul 1998, s. 29-34
253. KAŞGARLI,S. Mahmut, “Doğu Türkistan Şehirleri-Turfan”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3,İstanbul 1984, s. 37
254. KAŞGARLI, S. Mahmut, “Yeni Uygur Türk Edebiyatını Ünlü
Temsilcisi Şair Mehmet Ali Tevfik”, Doğu Türkistan’ın Sesi
Dergisi, C. 3, S. 10, İstanbul 1986, s. 13-15
255. KAŞGARLI, S. Mahmut, “Abdülhalik Uygur”, Doğu Türkistan’ın Sesi
Dergisi, C. 3, S. 11-12, İstanbul 1986, s. 17-21
256. KAŞGARLI, S. Mahmut, “Uygur Türklerinde Düğün Koştuıkları”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 16, İstanbul 1987, s. 47-49
257. KAŞGARLI, S. Mahmut, “Çin’de Kanlı Olayların İçyüzü”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 22, İstanbul 1989, s. 44-46
258. KAŞGARLI, S. Mahmut, “Doğu Türkistan üzerine Suikast Planı”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 23, İstanbul 1989, s. 5
259. KAŞGARLI, S. Mahmut, “The Historical Development of Uygur
Literature Backround Regarding The Uygurs”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 23, İstanbul 1989, s. 41-46
260. KAŞGARLI, S. Mahmut, “Çinli Yöneticilerin 20. yüzyılda Doğu
Türkistan’a Çinli GöçmenYerleştirme Harekatı ve Onun
Akıbeti”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 27, İstanbul
1990, s. 9-16

261. KAŞGARLI, “S. Mahmut, “Özbekistan ve Azerbaycan Seyahatinden Hatıralar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 28, İstanbul 1990, s. 15-19
262. KAŞGARLI, S. Mahmut, “The Official Chinese Policy of Placement Chinese Immigrant Eastern Turkestan in The 20. Century and its Consequenses”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 28, İstanbul 1990, s. 46-48
263. KAŞGARLI, S. Mahmut, “Kızıl Çin Esaretindeki Türk Yurdu Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 34-35, s. 17-25
264. KAŞGARLI, S. Mahmut, “Gerçek ve Yalan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 14-16
265. KAŞGARLI,S. Mahmut, “Liderimiz Merhum İsa Yusuf Alptekin Kalbimizde Ebediyen Yaşayacaktır”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 47, İstanbul 1996,s. 7-9
266. KAŞGARLI,S. Mahmut, “1. Uluslararası Türkoloji Sempozyumu ve Kurum Seyahati”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2006, s. 24-31
267. KAYA,Polat, “Türk’ün Toyu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 34-35, İstanbul 1992, s. 43-48
268. KERİMİ, Kadir Hacı, “Doğu Türkistan Cumhuriyeti Milli Ordusu’nun Kuruluşu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 49, İstanbul 1996, s. 39
269. KHAN, Mir Ayoob Ali, “Revial of Muslim Culture Noted”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 39-40
270. KILIÇ, Altemur, “Dış Türkler Politikası ve Uygur Türkleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 67-68 ,İstanbul 2006, s. 63
271. KIRCA,Coşkun, “Sovyet Türkleri ve Latin Alfabesi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 32, İstanbul 1991, s. 17

272. KIRIMLI,Meryem Hakim, “Osman Batur ve Dünya Kazaklarının Doğu Türkistan Sorunu Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi,C. 16, S. 63-64, İstanbul 2004, s. 37-45
273. KOCAOĞLU,Timur, “Abdurrahman Fıtrat’ın Bilinmeyen Eserleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2,İstanbul 1984, s. 85-86
274. KOCAOĞLU,Timur, “Doğu Türkistan Hakkında Mühim Bir Eser”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4,İstanbul 1984, s. 45-47
275. KOCAOĞLU, Timur, “The Importance of Turkistani Dialects the Study of Türkistan Culture”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 21, İstanbul 1989, s. 39-43
276. KOCAOĞLU, Timur, “21. Yüzyıl Devlet Stratejisinde Doğu Türkistan’ın Yeri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 2000, s. 29-33
277. KOCAOĞLU, Timur “Çinli bilginlerin Doğu Türkistan’daki Türk Varlığını Reddetme Çabaları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 61-62, İstanbul 2001, s. 21-24
278. KOCAOĞLU, Timur, “Doğu Türkistan’da Kültürel Soykırım”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 63-64, İstanbul 2004, s. 34-37
279. KOCAOĞLU, Timur, “Dünya Güvenliği ve Dengeleri Açısından Çin”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 67-68, İstanbul 2006, s. 42
280. KOCAOĞLU, Timur, “Doğu Türkistan’ın Kahraman Anası Rabia Kadir ile Söyleşi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17,S. 66,İstanbul 2006, s. 2-11
281. KOCAOĞLU, Timur, “Bağımsız Doğu Türkistan Cumhuriyetinin 1993 Anayasası”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2006, s. 31-41
282. KOÇAR,Çağatay, “Türkistan’da Ceditçilik Devrindeki Bazı Neşriyat”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2,İstanbul 1984, s. 101-105

283. KOÇAR, Çağatay, “Çağdaş Türk Şiirinde Tarihi Temalar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 10, İstanbul 1986, s. 26-32
284. KOÇAR, Çağatay, “Türkistan Halk Edebiyatında Ninniler”, Doğu Türkistan’ın Sesi , Dergisi, C. 4, S. 14, İstanbul 1987, s. 26-32
285. KOÇAR, Çağatay, “Türkistan Atasözleri ve Deyimleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi C. 4, S. 15, İstanbul 1987, s. 34-38
286. KOÇAŞ, M. Sadi, “Doğu Türkistan Vakfı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11 İstanbul 1986, s. 3-5
287. KOÇAŞ, M. Sadi, “Dış Türkler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 13, İstanbul 1986, s. 2-5
288. KÖRÜKLÜ, Refet, “Türk Yarattılmaktan Mağrurum”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2 S. 5, İstanbul 1985, s. 32-34
289. KRİSTOF, Nichoas D. “China İş Plaing 2 Years Of labor For İts Graduates” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 40-42
290. KURAT, Yuluğ Tekin, “20. Yüzyılda Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 14, İstanbul 1987, s. 14-17
291. KURBAN, İklil, “Komünizm En Gelişmiş Sömürgeciliktir”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2, İstanbul 1984, s. 71-72
292. KURBAN, İklil, “Şincang İsmının 100. Yılı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 23-24
293. KURBAN, İklil, “Elveda Ata”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 36-37
294. KURBAN, İklil, “Doğu Türkistan Şairleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985, s. 36-41
295. KURBAN, İklil, “Kanlı Mayıs”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 3-5
296. KURBAN, İklil, “Çin İki Yol Kavşağında”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 9, İstanbul 1986, s. 14-18
297. KURBAN, İklil, “Rus-Çin Dostluğuna Bir Bakış”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul 2000, s. 17-21

298. KURBAN, İklil, “Jiang Zemin Ödüllendirildi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 61-62, İstanbul 2001, s. 24-27
299. KURBAN, İklil, “Yakup Beg’in Başarılarının ve Başarısızlıklarının Ana Sebebi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 63-64 İstanbul 2004, s. 45-47
300. KUTLUĞ, M. “Şehit Fetheddin ve Hoten Atçüy Ayaklanmasınının 35. Yıldönümü ”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 3-7
301. KUTLUĞ, M. “Anayurdumuzun Adı Uyguristan Değil Türkistan’dır”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 33, İstanbul 1992, s. 21-23
302. KUZU, Burhan, “Doğu Türkistan Raporu ve İnsan Hakları İhlalleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 61-62, İstanbul 2001, s. 6-21
303. KUZU, Burhan, “Doğu Türkistan Raporu ve İnsan Hakları İhlalleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 63-64, İstanbul 2004, s. 4-21
304. KÜNDÜZ, Taci, “Akayev’in Ziyareti”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 32, İstanbul 1991, s. 22
305. Lİ, Wing-CENGİZ İsmail, “Doğu Türkistan’ın 949-984 Arasındaki Nüfus Değişimi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 8-22
306. MANSUR, Seyit Sultan, “İnanmışımız Davalar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 14, İstanbul 1987, s. 32
307. MERÇİL, Erdoğan, “Karahanlılar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 13-16
308. MİRŞAN, Kazım, “Tatarca’nın Türk Alfabesi ile Yazılması”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi C. 9, S. 34-35, İstanbul 1992, s. 33-43
309. MİRZA, İbrahim, “Tacikistan’daki Özbekler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 34-35

310. MUHABAY, Engin, “Çar Rejimi Yıkıldığı Sıralarda Rusya’daki Türklerin Durumu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11-12, İstanbul 1986, s. 32-36
311. MUHLİSİ, Yusuf Beg, “Doğu Türkistan Hadiselerinin İçyüzü”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 28, İstanbul 1990, s. 27
312. MUSABAY, İlhan -TURFANİ, Polat Kadri, “Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 49-62
313. MUTİ, İbrahim, “Uygur Türklerinin İslam’ı Kabul Ettikleri İlk Dönemlerdeki İslam Medreseleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2006, s. 41-53
314. MÜMİNOĞLU, Ahmet-ALİOĞLU, Abdulhabir, “Kitap Tanıtımı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 63-64, İstanbul 2004, s. 63-64
315. NABY, Eden, “Uygur Edebiyatı Geçmişi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 14, İstanbul 1987, s. 20-22
316. NASAR, Eric, “Türkistan in the Period of Glastnost and Perestroika” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25, İstanbul 1990, s. 46-48
317. NAZAROV, Bakhtiyar, “Kutadgu Bilig By Yusuf Balasagun Is One Of The First Writte The Aeshetical Thought of The Turcik Language Peoples”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 17, İstanbul 1998, s. 21-25
318. OKUR, Mehmet Akif, “Milliyetçi Çin Döneminde Çin’in Azınlıklar Politikası ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 14, S. 55, İstanbul 1998, s. 13-23
319. OSMANOV, Mirkasım, “İsmail Bey Gaspıralı ve Doğu Türkistan’da Yeni Uygur Maarifçiliği”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2006, s. 17-24
320. ÖKE, M. Kemal, “Türkistan’ın Meseleleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 33, İstanbul 1992, s. 10-13
321. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Türkiye, Türk Dünyası ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 9, İstanbul 1986, s. 2-5

322. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Türkiye, İslam Dünyası ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 10, İstanbul 1986, s. 3-6
323. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Türklük, İslamiyet, Laiklik”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 13, İstanbul 1986, s. 11-15
324. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Türklük, İslamiyet, Laiklik”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 14, İstanbul 1986, s. 11-15
325. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Dünya Jeopolitiği Çerçevesinde Sovyetler Birliği ve Türkiye”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 15, İstanbul 1987, s. 5-12
326. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Türkiye’nin Asya Siyaseti”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 3-8
327. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Türkiye’nin Asya Siyaseti”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 31, İstanbul 1991, s. 5-8
328. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Türkiye’nin Asya Siyaseti”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 32, İstanbul 1991, s. 3-9
329. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Sarı Okyanusun Örtmekte Olduğu Ülke: Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 43-44, İstanbul 1994, s. 29-38
330. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Türkiye, Türk Alemi ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 49-50, İstanbul 1996, s. 25-31
331. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Doğu Türkistan Üzerine”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 2000, s. 25-29
332. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Doğu Türkistan’ın Yaşama Hakları ve Dünya Barışı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul 2000, s. 7
333. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Türkiye, Türk Alemi ve Doğu Türkistan ” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 16, S. 63-64, İstanbul 2004, s. 21
334. ÖZDAĞ, Muzaffer, “Doğu Türkistan Üzerine” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 65, İstanbul 2004, s. 2-7
335. ÖZFATURA, M. Necati, “Doğu Türkistan’da Baskılar Artmaktadır”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 32, İstanbul 1991, s. 21

336. ÖZFATURA, M. Necati, “Doğu Türkistan’da Soykırım Uygulanmaktadır”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 33, İstanbul 1992, s. 29-31
337. ÖZTOPÇU, Kurtuluş, “Yeni Uygur Atasözlerinin Kaynağı Olarak Divan-ı Lugat-it Türk”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 20, İstanbul 1988-
338. ÖZTOPÇU, Kurtuluş, “Uygur Atasözlerinin Kaynağı Olarak Divan-ı Lugat-it Türk Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 20, İstanbul 1988-1989, s. 25-31
339. ÖZTOPÇU, Kurtuluş, “Uygur Edebiyatı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 32, İstanbul 1991, s. 26-28
340. ÖZTUNA, Yılmaz, “Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 33, İstanbul 1992, s. 23-26
341. ÖZUYGUR, Mustafa, “Doğu Türkistan’da Petrol ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 23, İstanbul 1989, s. 10
342. ÖZTÜRKMEN, Ömer,“İsa Yusuf Alptekin ve Dalay Lama”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 25
343. PAHTA, Gulamettin, “Londra Üniversitesi Semineri ve Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4,S. 14, İstanbul 1987, s. 11-18
344. PAHTA, Gulamettin, “Türklerin İslamiyet’ten Önceki İnançları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 22,İstanbul 1989,s. 11-18
345. PAHTA, Gulamettin, “Çin’de İslamiyetin Mirası”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 23, İstanbul 1989, s. 15-17
346. PAHTA, Gulamettin, “Komünist Çin İşgali Altında İnleyen 25 Milyon Türk”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 27, İstanbul 1990, s. 32-34
347. PAHTA, Gulamettin, “1993 Ayaklanması ve Doğu Türkistan’da Sovyet-Çin İşbirliği”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 28, İstanbul 1990,s. 4-11

348. PAHTA, Gulamettin, “Ahmet Kabaklı İle Amerika’da Bir Sohbet”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1991, s. 34-36
349. PAHTA, Gulamettin, “ABD’de Doğu Türkistan Davası Geçtikçe Önem Kazanmaktadır” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 25-27
350. PAHTA, Gulamettin, “Doğu Türkistan Davası Amerika-Arap Kurultayı’nda”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12 ,S. 45, İstanbul 1995, s. 26
351. PEHLİVAN, Gültekin, “Dr. Mesut Sabri Baykozi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 67-68, İstanbul 2006, s. 11-16
352. PİPES, Daniel, “Moskow’s Next Worry Ethnich Turcs”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25, İstanbul 1990, s. 44-46
353. RAHMETİ, Rahmetullah, Ahmed, “Doğu Türkistan’da Muhtariyet ve Türk-İslam Varlığını Yok Etme Siyaseti”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 3, İstanbul 1986, s. 15-19
354. RAİ, Kıyamuddin, “Afgan Faciasının Genel Bir Tablosu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 95-97
355. SARAY, Mehmet, “Doğu Türkistan Türkleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2, İstanbul 1984, s. 43-48
356. SARAY, Mehmet, “Doğu Türkistan Türkleri-2”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 3, İstanbul 1984, s. 15-18
357. SARAY, Mehmet, “Atatürk ve Türk Dünyası”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 16-22
358. SARAY, Mehmet, “Kaşgar’a Gönderilen Türk Subayları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985, s. 14-18
359. SARAY, Mehmet, “Şarki Türkistan Tarihi Hakkında Bazı Kayıtlar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11-12, İstanbul 1986, s. 8-13
360. SARAY, Mehmet, “Birlik ve Beraberlikten Kuvvet Doğar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 13, İstanbul 1986, s. 7-9
361. SARAY, Mehmet, “Şarki Türkistan Tarihi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 16 İstanbul 1987, s. 5-8

362. SARAY, Mehmet, “1. Milletlerarası Türkistan Kùltür ve Tarih Semineri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 18, İstanbul 1988, s. 5-12
363. SARAY, Mehmet, “Osmanlı Devleti ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 20, İstanbul 1988-1989, s. 12-17
364. SARAY, Mehmet, “Türkistan’da Vakıfçılık ve Doğu Türkistan Vakfı’nın Önemi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 22, İstanbul 1989, s. 42-44
365. SARAY, Mehmet, “Yeni Emperyalizm ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6 ,S. 23, İstanbul 1989, s. 2-5
366. SARAY,Mehmet, “İnsan Hakları Savunan Ùlkelerin Desteğinin Devamını Bekliyoruz”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 23, İstanbul 1989, s. 21-25
367. SARAY, Mehmet, “What is The Bulgarian Government Trying To Prove By Denying Historical Fackts”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 23, İstanbul 1989, s. 46-50
368. SARAY, Mehmet, “Doğu Türkistan’daki Son Gelişmeler Üzerine”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7,S. 25, İstanbul 1990, s. 38-40
369. SARAY, Mehmet, “Azerbaycan ve Türkistan tarihinin araştırılmasında Türkçe Kaynaklarının Önemi”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7,S. 27, İstanbul 1990, s. 16-18
370. SARAY, Mehmet, “Çin Halk Cumhuriyeti’nde Türkler de Vardır”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 12
371. SARAY, Mehmet, “Doğu Türkistan Tarihi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39 -40, s. 15-25
372. SARAY, Mehmet, “Doğu Türkistan Tarihi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11,S. 41 İstanbul 1994,s. 6-17
373. SARAY, Mehmet, “Doğu Türkistan Tarihi(III)”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 42, İstanbul 1994, s. 25-36

374. SARAY, Mehmet, “Doğu Türkistan Tarihi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 45, İstanbul 1995, s. 11-21
375. SARAY, Mehmet, “Doğu Türkistan’da İnsan Hakları Sorunu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul 2000, s. 12
376. SAYLIKLI,Ekrem, “Çin Devlet Başkanı Li Şiyen Nen’e Açık Mektup”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2, İstanbul 1984, s. 57-58
377. SEPETÇİOĞLU, Mustafa Necati, “Viyana’dan Kaşgar’a”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 24-26
378. SERBEST, Mümin, “Doğu Türkistan’da İslamiyet ve Türkler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 14, S. 55, İstanbul 1998, s. 23-27
379. SERİN, İbrahim, “Türkistanlı Bir Kahraman: Hacı Yoldaş”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 66, İstanbul 2006, s. 55-57
380. SERİN, Vildan, “İki Kutuplu Bir Dünya’dan Çok Kutuplu Bir Dünya’ya Geçerken”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 27, İstanbul 1990, s. 22-30
381. SERTKAYA, Osman Fikri, “Yeni Uygur Kitabelerinin Kültür Tarihimiz İçerisindeki Yeri Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 20, İstanbul 1988-1989, s. 16-22
382. SERTKAYA, Osman F. “Niçin Uygur Kültürü?”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 49-50, İstanbul 1996, s. 31-37
383. SHEEL, R. N. Rahul, “India and East Turkistan:A Note”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi C. 5, S. 20, İstanbul 1988-1989, s. 47-49, s. 21-23
384. SOLAK, Fahri, “Doğu Türkistan İle İlgili Türkiye’de Yapılan Tezler” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17, S. 65, İstanbul 2004, s. 43-54
385. SOPER, John, “New Head of Uzbek Writers Union”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 17, İstanbul 1998, s. 25-27
386. SOPER, John, “Problems in the Kazakh Educational System”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 17, İstanbul 1998, s. 27-28

387. SOYYİĞİT, Osman Zeki, “Bu Kitabı Tanıyalım?”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 43-45
388. SPANGENBERG, Heinz, “Büyük Güçler Arasında Yakup Beğ’in Kısa İmparatorluğu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 30, İstanbul 1998, s. 36-39
389. SUN, Lena, “Çin Topraklarında Azınlık Çatışmaları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 13, İstanbul 1987, s. 22-26
390. SUN, Lena, “Sıkı Baskı İçinde de Çin Karşıtı Duygular Doğu Türkistan’da Büyüyor”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 28, İstanbul 1990, s. 19-22
391. ŞEMSETTİN, İliyar, “Doğu Türkistan Bengü Bizimdir”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 46, İstanbul 1995, s. 35
392. ŞEN, Cihangir Gürkan, “Rus-Çin-Türkistan İlişkilerinde Yeni Bir Dönem(Mi?)Şanghay Beşlisi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul 2000, s. 46-53
393. ŞİRİN, Veli, “Esir Doğu Türkistan İçin”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 7-8, İstanbul 1985, s. 32-34
394. ŞİRİN, Veli, “Türklüğün Asırlık Bir Çınarı Daha Göçtü”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 47, İstanbul 1996, s. 35-37
395. TANRIDAĞ, Muzatoğlu, “Japonya’da Doğu Türkistan Tarihi Araştırmaları”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 45, İstanbul 1995, s. 29-32
396. TANRIDAĞLI, Kökbörü, “Doğu Türkistan’daki Ekonomik Talan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 27-34
397. TANRIDAĞLI, Güلزade-Ferhat, “Doğu Türkistan Folkloru Avrupa Sahnelerinde”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 35
398. TANYERİ, Cansever, “Türkistan Türk Gençler Birliği Kuruluşu ve Faaliyetleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 41-42

399. TANYU,Hikmet, “Esir Doğu Türkistan ,Esir Gökbayrak İçin Ne Yapmak Gerekıyor”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi,C. 8, S. 32,İstanbul 1991, s. 18-20
400. TARCAN,Haluk, “Şarki Türkistan Tarihine Reddiye”yi Kökünden Ret”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 31, İstanbul 1991, s. 15
401. TAVKUL,Ufuk, “19. Yüzyıl Sonlarında Türkistan’ın Nüfus Yapısı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 34-35, İstanbul 1992, s. 50-54
402. TAŞ,Abdulkadir, “Çin’de Unutulan Müslümanlar”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1 S. 4, İstanbul 1984, s. 66-71
403. TAŞ,Abdulkadir, “Doğu Türkistan Müslümanları ve Kominist Baskı”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi,C. 4, S. 15, İstanbul 1987, s. 40-42
404. TAŞAĞIL,Ahmet, “Geçmişten Günümüze Hoten”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 34-35, İstanbul 1992, s. 8-15
405. TAŞAĞIL,Ahmet, “Çinlilerin Gök-Türkleri Bölme Faaliyetleri”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 17,S. 65,İstanbul 2004, s. 12-17
406. TİĞİN, Bilge, “Uygur Tiyatrosu”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 9, S. 33, İstanbul 1992, s. 17-21
407. TİĞİN, Bilge, “Mehmet Emin Buğra’nın Edebi Kişiliği”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 12, S. 46, İstanbul 1995, s. 27-31
408. TOKSOY, Ahmet, “Ahmet Zeki Velidi Togan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11,S. 42, İstanbul 1994, s. 21-25
409. TOKSOY, Ahmet, “İslamiyet Öncesi Türk Tarihi’ne Umumi Bir Bakış”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13,S. 49, İstanbul 1996, s. 34-39
410. TOKSOY, Ahmet, “Hun,Gök-Türk ve Uygurlar Devrinde Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13,S. 54, İstanbul 1998, s. 25-36

411. TOKSOY, Ahmet, “Doğu Türkistan Tarihine Bir Bakış”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul 2000, s. 26-37
412. TOLKUN, Selahaddin, “21. Asrın Eşiğinde Türk Dünyası”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25, İstanbul 1990, s. 21-24
413. TURAN, A. Celil, “Kızıl Çin’in Sahte Dini Özgürlük Politikası”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 41, İstanbul 1994, s. 27-29
414. TURAN, A. Şekür, “Abdürrahim Ötkür”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 11-12, İstanbul 1986, s. 21-25
415. TURAN, A. Şekür, “Doğu Türkistan Mücahitlerinden Muhammed Kasım Damolla”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 13, İstanbul 1986, s. 32-39
416. TURAN, A. Şekür, “Eskişehir’de Düzenlenen Uluslararası Türk Halk Edebiyatı Seminerinde Sunulan Türkistan’la İlgili Bildiriler”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 14, İstanbul 1986, s. 32-39
417. TURAN, A. Şekür, “Kamber Hanım”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 4, S. 16, İstanbul 1987, s. 44-47
418. TURAN, A. Şekür, “Dr. Mesud Baykozu’yu Vefatının 38. Yılında Anıyoruz”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 18, İstanbul 1988, s. 56-58
419. TURAN, A. Şekür, “Ahmet Can Kasimi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 5, S. 20, İstanbul 1988-1989, s. 41-43
420. TURAN, A. Şekür, “Seyfettin Azizi Ne Yapmak İstiyor”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 22, İstanbul 1989, s. 34-35
421. TURAN, A. Şekür, “Dilime Bağlayınız”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 24
422. TURAN, A. Şekür, “Abdülkadir Cengiz (1921-1991)”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 28-30
423. TURAN, A. Şekür, “Ahmet Can Kasimi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40 İstanbul 1994, s. 39-41

424. TÜMTÜRK,İsmet, “Türkistan’a Niçin Yardım Edilmeli”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 1, İstanbul 1984, s. 13-14
425. TÜMTÜRK,İsmet, “Mümkün Olan Nedir”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 9-10
426. TÜMTÜRK, İsmet, “Dostlarla Hasbihal”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 6, İstanbul 1985, s. 3-5
427. TÜRK,Ahmet, “Alaş Partisi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 8, S. 29, İstanbul 1991, s. 30-32
428. TÜRKEL, Sabir Nuri, “Böyle Bir Diyar Var, Tanımak İsteyen Yok!”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 59-60, İstanbul 2000, s. 21-26
429. TÜRKELİ, Cevat, “Prof. Baytur’un “Çindeki Eski Kaynaklarda Türklerin ataları” adlı Makalesi Hakkında”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25 , İstanbul 1990, s. 13-19
430. TÜRKELİ, Cevat, “Türk Tarihinin Çince Kaynaklarından Shih-çli” Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 27, İstanbul 1990, s. 19-22
431. TÜRKİSTANLI, M. E. “İsa Alptekin’in Suudi Arabistan Seyahati”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985, s. 43-45
432. TÜRKKAN, R. Oğuz, “İsa Yusuf Bek Öldü Mü?”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 13, S. 47, İstanbul 1996, s. 5-7
433. TÜRKÖZ, Ahmet, “Olcas Süleyman “,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 25, İstanbul 1990, s. 24-28
434. TÜRKÖZ, Ahmet, “Türkistanlı Bir Tıp Doktorunun Ağzından Kazakistan’daki Ekoloji Felaketine Bir Bakış”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 26, İstanbul 1990, s. 23-27
435. TÜRKÖZ, Ahmet, “Milletlerarası Hükümet Dışı Kuruluşlar ve Doğu Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 41, İstanbul 1994, s. 17-27
436. TÜRKÖZ, Ahmet, “Milletlerarası Hükümet Dışı Kuruluşlar ve Doğu Türkistan(II)”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 42, İstanbul 1994, s. 10-13

437. USLU, Mustafa, “Kaşgarlı Mahmut’ta Türk Dili ve Türklük Şuuru”
Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 42, İstanbul 1994,s.
14-17
438. ÜLKÜSAL,Müstecip, “Doğu Türkistan’ın Sesi”, Doğu Türkistan’ın Sesi
Dergisi, C. 1, S. 2, İstanbul 1984, s. 34-36
439. ÜLKÜTAŞIR, Şakir, “Uygur Türklerinde Kadın”, Doğu Türkistan’ın
Sesi Dergisi, C. 17, S. 67-68, İstanbul 2006, s. 47-50
440. ÜNAL, Vecihi, “Doğu Türkistan’ın Dramı”, Doğu Türkistan’ın Sesi
Dergisi, C. 9, S. 33, İstanbul 1992, s. 28-29
441. WALTER, Naney Peterson, “Uygur, Kazak ve Kırgız”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 7, S. 28, İstanbul 1990, s. 22-25
442. WİMBUSH, S. Enders, “Why Study Eastern Türkistan”,Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 6, S. 21, İstanbul 1989,s. 31-33
443. WYEER,Karl, “Bir Müslüman Topluluğun Yeniden Keşfi”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 15, S. 58, İstanbul 2000, s. 49-
50
444. YAĞLAKAR, Özgür, “2. Türk Dünyası Gençlik Kurultayında Doğu
Türkistan”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 42,
İstanbul 1994, s. 13
445. YAMAN,Abdullah, “Hürriyet Arayan Bir Türk-İslam Ülkesi”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 2, İstanbul 1984, s. 76-77
446. YAMAN,Abdullah, “Kaşgar İslam Devleti Nasıl Parçalandı”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 1, S. 4, İstanbul 1984, s. 33-36
447. YAMAN, Abdullah, “Çin’de İslamiyet”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi,
C. 2, S. 5, İstanbul 1985, s. 34-36
448. YAMAN, Abdullah, “Unesco Sergisinde Doğu Türkistan”, Doğu
Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 3, S. 10, İstanbul 1986, s. 34-36
449. YAZGAN, Turan, “Türkistan ilgili Vakıflar”, Doğu Türkistan’ın Sesi
Dergisi, C. 2, S. 5, İstanbul 1985,s. 6-9
450. YAZGAN,Turan, “III. Türk Dünyası Konferansı Kurultay Kararı”,
Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul
1994, s. 49

451. YILDIZ, Mehmet, “Türk Cumhuriyetlerine Yapılacak Yatırımlarda Uluslararası Rekabet ve Bize Düşen Görevler”,Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi, C. 11, S. 39-40, İstanbul 1994, s. 47-49
452. YÜKSEL,İbrahim, “Hasan Melikzade Zerdabi”, Doğu Türkistan’ın Sesi Dergisi,C. 4, S. 15, İstanbul 1987, s. 28-34

IV. BÖLÜM

GÖKBAYRAK DERGİSİ BİBLİYOGRAFYASI

1. AKBAŞ, S. Burhaneddin, “Rektör Şahin’e Büyük Tepki Var”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 33, Kayseri 1999,s. 4
2. AKBAŞ, S. Burhaneddin, “Ata Yurdumuzdan Kayseri’ye Taşdıklarımız”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 40, Kayseri 2001, s. 8-10
3. AKBAŞ, S. Burhaneddin, “Kayseri’de Tarihi bir Uygur Ailesi Tac-1 Kızıl ailesi”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 41, Kayseri 2001, s. 21-22
4. AKBAŞ, S. Burhaneddin, “Eretna Beyliği”,Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 42, Kayseri 2004 s. 14-15
5. AKIN,Kenan, “Unutulan Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi,C. 12, S. 68, Kayseri 2005, s. 14
6. AKTAŞ, Hayati, “Doğu Türkistan: “Çin Orta Asya’sında Etnik Ayrımcılık ve Kontrol” Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 59, Kayseri 2004, s. 11-15
7. AKTAŞ, Hayati, “Doğu Türkistan: Çin Orta Asya’sında Etnik Ayrımcılık ve Kontrol”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 60, Kayseri 2004, s. 24-27
8. ALKİN,Emre, “Çin’e Karşı Hareket İstanbul’da Güçlendi”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 58, Kayseri 2004, s. 14
9. ALPTEKİN, Arslan, “İsa Yusuf Alptekin’in İdealleri”, C. 10, S. 56, Kayseri 2003, s. 6-8
10. ALPTEKİN, Arslan, “ Komünist Çin’in Doğu Türkistan’daki Doğum Kontrol Siyaseti” Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 72, Kayseri 2006, s. 5-11
11. ALPTEKİN, Erkin, “Doğu Türkistan’da Çin İdaresi-1”, Gökbayrak Dergisi,C. 1, S. 4, Kayseri 1994, s. 3-5

12. ALPTEKİN, Erkin, “Doğu Türkistan’da Çin İdaresi-2”, Gökbayrak Dergisi,C. 1, S. 5, Kayseri 1994, s. 2-4
13. ALPTEKİN,Erkin, “Doğu Türkistan’da Çin İdaresi-3”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 6, Kayseri 1994, s. 10-12
14. ALPTEKİN, Erkin, “Türkiye, Türk Cumhuriyetleri ve Doğu Türkistan-1”,Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 7, Kayseri 1995, s. 3-5
15. ALPTEKİN, Erkin, “Türkiye, Türk Cumhuriyetleri ve Doğu Türkistan-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 8, Kayseri 1995, s. 6-8
16. ALPTEKİN, Erkin, “Türkiye, Türk Cumhuriyetleri ve Doğu Türkistan-3”,Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 9, Kayseri 1995, s. 3-5
17. ALPTEKİN, Erkin, “Şükran Günü”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 52, Kayseri 2003, s. 2
18. ALPTEKİN, Erkin, “Uluslararası İnsan Hakları Beyannamesi ve Temsil Edilmeyen Milletler”,Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 55, Kayseri 2003, s. 2-4
19. ALPTEKİN, Erkin, “Dünya Uygur Kurultayı”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 58, Kayseri 2004, s. 3-5
20. ALPTEKİN, Erkin, “Gökbayrak 60. Sayısı”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 60, Kayseri 2004, s. 4
21. ALPTEKİN, Erkin, “Tarihi Süreç İçerisinde Uygur Türkleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 65, Kayseri 2005, s. 4-8
22. ALPTEKİN,İsa Yusuf-BUĞRA,Mehmet Emin, “Doğu Türkistan Kızıl Muhtariyeti Reddeder” Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 34, Kayseri 1999 s. 19-20
23. AMANOV, Şatlık, “ Şanghay İşbirliği Örgütü: Orta Asya’ya Yeni Bir Demir Perdemi İniyor-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 61, Kayseri 2004, s. 24-27
24. AMANOV, Şatlık, “ Şanghay İşbirliği Örgütü: Orta Asya’ya Yeni Bir Demir Perdemi İniyor-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 62, Kayseri 2004, s. 24-27
25. ANAT, Hacı Yakup, “Tarihimizde Kurulan İlk Cumhuriyet Doğu Türkistan Cumhuriyet Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 39, Kayseri 2001, s. 5-6

26. ANAT, Hacı Yakup, “Doğu Türkistan’da İşkence”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 41, Kayseri 2001, s. 7-11
27. ANAT, Hacı Yakup, “Doğu Türkistan’da Milliyetçilik Hareketleri-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 45, Kayseri 2002, s. 13-15
28. ANAT, Hacı Yakup, “Doğu Türkistan’da Milliyetçilik Hareketleri-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 46, Kayseri 2002, s. 11-15
29. ANAT, Hacı Yakup, “Manevi Bomba Doğu Türkistan Tarihi”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 47, Kayseri 2002, s. 8-11
30. ARAL, Coşkun, “Orta Asya’dan Ses Gelmiyor”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 50, Kayseri 2003, s. 14-16
31. ANDİCAN, Ahat, “Çin’in Orta Asya’ya Yönelik Temel Hedefleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 78, Kayseri 2007, s. 21-24
32. ARAL, Coşkun, “Unutulan Kaşgar”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 51, Kayseri 2003, s. 13
33. AVŞAR, Abdülmecit, “Niçin Doğu Türkistan?”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 5, Kayseri 1994, s. 1
34. AVŞAR, Abdülmecit, “Logai’den Mektup”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 6, Kayseri 1994, s. 4
35. AVŞAR, Abdülmecit, “Uyguristan Demekle Kime Hizmet Ediyorsunuz?”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 9, Kayseri 1995, s. 2
36. AVŞAR, Abdülmecit, “Doğu Türkistan Mücahidi İsa Yusuf Alptekin”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 12, Kayseri 1995, s. 3-6
37. AVŞAR, Abdülmecit, “Bu Dava Çok Büyük”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 13, Kayseri 1996, s. 5
38. AVŞAR, Abdülmecit, “Doğu Türkistan’dan Kesitler-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 14, Kayseri 1996, s. 3-5
39. AVŞAR, Abdülmecit, “Sessizlerin Sesi Olmak”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 14, Kayseri 1996, s. 9
40. AVŞAR, Abdülmecit, “Doğu Türkistan’dan Kesitler-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 15, Kayseri 1996, s. 11-13
41. AVŞAR, Abdülmecit, “İdeali Olmayan Toplumun Devleti de Geleceği de Olmaz”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 15, Kayseri 1996, s. 2

42. AVŞAR, Abdülmecit, “Özerklik Safsatası”, Gökbayrak Dergisi,C. 3, S. 17, Kayseri 1996 s. 2
43. AVŞAR, Abdülmecit, “Büyük Bir Liderin Ardından”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 18, Kayseri 1996, s. 8-9
44. AVŞAR, Abdülmecit, “Tehlikeli İttifak”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 18, Kayseri 1996, s. 9
45. AVŞAR, Abdülmecit, “Bağımsız Doğu Türkistan Cumhuriyeti”, Gökbayrak Dergisi, C. 5,S. 30, Kayseri 1998, s. 26-28
46. AVŞAR, Abdülmecit, “Buruk Bir Başlangıç”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 36, Kayseri 1996,s. 2
47. AVŞAR, Abdülmecit, “Türkiye Bağlamında İsa Yusuf Alptekin”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 44, Kayseri 2001,s. 18-21
48. AVŞAR, Hasan, “Çin Zulmü Altındaki Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi, C. 14,S. 75 Kayseri 2007, s. 21-23
49. AYGÜN, Sinan, “Çin İstilasası”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 51, Kayseri 2003, s. 5-7
50. AYGÜN, Sinan, “30 Milyon Doğu Türkistanlı 1,5 Milyar Çinliyi Korkutmuş”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 53, Kayseri 2003, s. 4-6
51. AYGÜN, Sinan, “Çin İstilasası Yayılıyor” Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 56, Kayseri 2003, s. 3
52. AYGÜN, Sinan, “ATO’nun Çin Malları Uyarısı Sonuç Verdi” Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 57, Kayseri 2004,s. 6-7
53. AKYILDIZ, Alev, “ Davam Türkistan”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006, s. 20
54. BALKIR,Canan, “Krizin Yeni Halkası Çin mi?”, Gökbayrak Dergisi,C. 6, S. 13, Kayseri 1999, s. 20
55. BARAT, Kahar, “Uygurlar Ne Zamana Kadar Ayakta Kalabilir”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 61, Kayseri 2004,s. 22-24
56. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan’da Yaşamış Dinler”, Gökbayrak Dergisi, C. 1,S. 1, Kayseri 1994, s. 6-8
57. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan’da Dil”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 2, Kayseri 1994, s. 8-10

58. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan’da Yazı ve Alfabe”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 3, Kayseri 1994, s. 7-8
59. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan Uygur Edebiyatı-1”, Gökbayrak Dergisi,C. 1, S. 4, Kayseri 1994, s. 7-11
60. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan Uygur Edebiyatı-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 5, Kayseri 1994, s. 5-9
61. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan Uygur Edebiyatı-3”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 6, Kayseri 1994, s. 7-9
62. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan Uygur Edebiyatı-4”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 7, Kayseri 1995, s. 6-8
63. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan Uygur Edebiyatı-5”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 8, Kayseri 1995, s. 13-15
64. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan Uygur Edebiyatı-6”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 9, Kayseri 1995, s. 6-8
65. BATUR, Celalettin, “Uygur Destanlarının Tarihi Kaynakları”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 10, Kayseri 1995, s. 9-12
66. BATUR, Celalettin,-SAYRAMİ, Dilşat, “XVIII. Yüzyıldaki Ünlü Uygur Şairleri”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 11, Kayseri 1995, s. 13
67. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan Uygur Edebiyatı-7”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 12 Kayseri 1995,s. 6-8
68. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan Uygur Edebiyatı-8” Gökbayrak Dergisi,C. 3, S. 13, Kayseri 1996, s. 6-8
69. BATUR, Celalettin, “İsa Yusuf Alptekin’in Derneğimizde Yaptığı Sohbetten Bölümler” Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 13, Kayseri 1996, s. 13-17
70. BATUR, Celalettin, “Uygur Türk Yemeklerinden Örnekler”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 14, Kayseri 1996, s. 8
71. BATUR, Celalettin, “Uygur Türklerinde Yeme Usulü ve Yemek Araçları”,Gökbayrak Dergisi C. 3, S. 15, Kayseri 1996, s. 9-11
72. BATUR, Celalettin, “Bizi Biz Yapan Değerler”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 16, Kayseri 1996, s. 2

73. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan Toyu”, Gökbayrak Dergisi,C. 3, S. 16, Kayseri 1996, s. 3-6
74. BATUR, Celalettin, “Uygur Türklerinde Erkek Kıyafetleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 17, Kayseri 1996, s. 5-7
75. BATUR, Celalettin, “Çağdaş Uygur Edebiyatında M. Emin Bey’in Rolü”, Gökbayrak Dergisi C. 3, S. 18, Kayseri 1996, s. 6-8
76. BATUR, Celalettin, “Mehmet Emin Buğra Bey’in Uygur Edebiyatındaki Rolü-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 20, Kayseri 1997, s. 7-9
77. BATUR, Celalettin, “Mehmet Emin Buğra Bey’in Uygur Edebiyatındaki Rolü-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 19, Kayseri 1997, s. 7-9
78. BATUR, Celalettin, “Mehmet Emin Buğra-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 33, Kayseri 1997,s. 13-16
79. BATUR, Celalettin, “Mehmet Emin Buğra-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 34, Kayseri 1999, s. 14-17
80. BATUR, Celalettin, “Doğu Türkistan ve Türk Dünyası”, Gökbayrak Dergisi, C. 7, S. 37, Kayseri 2000, s. 2
81. BATUR, Celalettin, “Atatürk ve Tam Bağımsızlık”, Gökbayrak Dergisi, C. 7, S. 37, Kayseri 2000, s. 25-28
82. BATUR, Mehmet Emin, “Mavi Kardelen”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 1, Kayseri 1995, s. 2
83. BATUR, Mehmet Emin, “Cihadın Önemi”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 2, Kayseri 1995, s. 2
84. BATUR, Mehmet Emin, “Barın Katliamı Üzerine”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 3, Kayseri 1994, s. 2
85. BATUR, Mehmet Emin, “Şehit Olmanın Fazileti”, Gökbayrak Dergisi,C. 1, S. 3, Kayseri 1994, s. 3
86. BATUR, Mehmet Emin, “İslamiyet, Millet ve Milliyetçilik”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 4, Kayseri 1994,s. 2
87. BATUR, Mehmet Emin, “Ümitsiz Değiliz”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 5, Kayseri 1995, s. 10
88. BATUR, Mehmet Emin, “12 Kasım 1993’ün Hatırlattıkları”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 6, Kayseri 1995,s. 2

89. BATUR, Mehmet Emin, “Türk ve Müslüman Olmanın Sorumlulukları”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 7, Kayseri 1995,s. 2
90. BATUR, Mehmet Emin, “Önemli bir Araştırma Konusu Doğu Türkistan”,Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 8, Kayseri 1995, s. 2
91. BATUR, Mehmet Emin, “Bir Ziyaretin Düşündürdükleri”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 9, Kayseri 1995,s. 15
92. BATUR, Mehmet Emin, “Turgun Almas”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 10, Kayseri 1995, s. 2-5
93. BATUR, Mehmet Emin, “Mahmut Muhiti”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 11, Kayseri 1995, s. 2-5
94. BATUR, Mehmet Emin, “Günümüzde Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 12, Kayseri 1995, s. 17-19
95. BATUR, Mehmet Emin, “Vatan İçin Elele”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 13, Kayseri 1995, s. 2
96. BATUR, Mehmet Emin, “Sadakat ve Samimiyet Üzerine birkaç Söz”, Gökbayrak Dergi C. 3, S. 14, Kayseri 1996, s. 2
97. BATUR, Mehmet Emin, “Barın Katliamı” Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 14, Kayseri 1996, s. 6-8
98. BATUR, Mehmet Emin, “Çin Dünya Barışını Tehdit Ediyor”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 17, Kayseri 1996, s. 3-5
99. BATUR, Mehmet Emin, “Tarihten Ders Almak”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 20,Kayseri 1997., s. 2
100. BATUR, Mehmet Emin, “Çatırdayan İmparatorluk Çin”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 21, Kayseri 1997, s. 2
101. BATUR, Mehmet Emin, “Azmin Zaferi”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 22, Kayseri 1997, s. 2
102. BATUR, Mehmet Emin, “Ayyıldız Sevgisi”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 23, Kayseri 1997, s. 2
103. BATUR, Mehmet Emin, “Akreple Dostluk”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 24, Kayseri 1997,s. 2
104. BATUR, Mehmet Emin, “Hedef Ne Olmalı”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 25, Kayseri 1988, s. 2

105. BATUR, Mehmet Emin, “Büyük Sorumluluk”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 26, Kayseri 1988, s. 2
106. BATUR, Mehmet Emin, “Doğu Türkistan Mücahitlerinin İstiklal Mücadelesi Her Geçe Gün Kuvvetlenmekte”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 27, Kayseri 1988, s. 2
107. BATUR, Mehmet Emin, “Doğu Türkistan’da Öğrenime Darbe”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 29, Kayseri 1998, s. 2
108. BATUR, Mehmet Emin, “Çinli Dostlarına Duyurulur”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 30, Kayseri 1998, s. 2
109. BATUR, Mehmet Emin, “Doğu Türkistan Türk Toprağıdır”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 31, Kayseri 1999, s. 2
110. BATUR, Mehmet Emin, “Çin Panikte”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 32, Kayseri 1999, s. 2
111. BATUR, Mehmet Emin, “Mektup”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 33, Kayseri 1999, s. 2
112. BATUR, Mehmet Emin, “Türkün Türk den Başka Gerçek Dostu Yok”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 34, Kayseri 1999, s. 2
113. BAYKARA, Mehmet, “Anayurttan Doğu Türkistanlılara Açık Mektup-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 30, Kayseri 1998, s. 24
114. BAYKARA, Mehmet, “Anayurttan Doğu Türkistanlılara Açık Mektup-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 31, Kayseri 1999, s. 29
115. BAYKARA, Mehmet, “Anayurttan Doğu Türkistanlılara Açık Mektup-3”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 32, Kayseri 1999, s. 30
116. BAYKARA, Mehmet, “Anayurttan Doğu Türkistanlılara Açık Mektup-4”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 33, Kayseri 1999, s. 30
117. BAYKARA, Mehmet, “Anayurttan Doğu Türkistanlılara Açık Mektup-5”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 34, Kayseri 1999, s. 11
118. BAYKARA, Mehmet, “Anayurttan Doğu Türkistanlılara Açık Mektup-6”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 36, Kayseri 1999, s. 23
119. BAYKOZİ, Gültekin, “Dr. Mesud Sabri Baykozi”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 52, Kayseri 2003, s. 23-25
120. BAYKOZİ, Mesut Sabri, “Türklük Oranı”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 36, Kayseri 1999, s. 29-31

121. BİNARK, İsmet, “Uygurlar ve İlk Matbaa”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 35, Kayseri 1999, s. 21-24
122. BİRİNCİ, Ali, “Şarki Türkistan Tarihinde Mehmet Emin Buğra”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 41, Kayseri 2001
123. BOVRİNG, Philip, “Çin Uygurları Rahat Bırakmalı”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 44, Kayseri 2001, s. 24
124. BÖRTHLEİN, Thomas, “ABD’den Çin’e Diplomatik Hediye”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 49, Kayseri 2002, s. 14
125. BROWN, J. Frederic, “Sincan (Doğu Türkistan) da: Komünist Rejim 18 Yaş Altındaki Kişilerin Camiye Girmesini Yasakladı”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 69, Kayseri 2006, s. 20-25
126. BUĞRA, Mehmet Emin, “Kaşgarlı Mahmut”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 33, Kayseri 1999, s. 16-20
127. BUĞRA, Mehmet Emin, “Doğu Türkistan Bağımsızlık Mücadelesi Bitti mi?” Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 47, Kayseri 2002, s. 3-5
128. BUĞRA, Mehmet Emin, “Türkistan Ahalisi Arasında Etnografik Farklar Olmadığına Dair İlmi Araştırma”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 57, Kayseri 2004, s. 9-11
129. BUĞRA, Mehmet Emin, “Sovyet Kızıl Çin Çekişmesinde Doğu Türkistan’ın Yeri”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006, s. 13-15
130. BUĞRA, Mehmet Yakup, “Akupunktur Bir Türk Buluşudur” Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 42, Kayseri 2001, s. 23-26
131. BUĞRA, Mehmet Yakup, “M. Emin Buğranın Doğu Türkistan’daki Mücadelesi”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 59, Kayseri 2004, s. 22-26
132. BULAÇ, Ali, “Çin’in İstilasası”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 70, Kayseri 2006, s. 23
133. BULUT, Arslan, “Mulan Türk Filmi Olsaydı”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 31, Kayseri 1999, s. 4
134. CAN, Dilnar, “Doğu Türkistanlı Olmak”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 7, Kayseri 1995, s. 15

135. CAN,Enver, “Doğu Türkistan Milli Kurultayı”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 40, Kayseri 2001, s. 21-23
136. CAN,Enver, “Devlet Terörüyle İnleyen Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 41, Kayseri 2001,s. 20
137. CAN,Enver, “Dünya Demokrasi Hareketi”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 57, Kayseri 2004, s. 15
138. CANDABAKOĞLU,Aydın, “Ucuz Entellektüel Çeyrek Demokrasi”,Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 53, Kayseri 2003, s. 8
139. CANTÜRK, Kulahmet, “Çin’in Doğu Türkistan ile Münasebetlerine Umumi Bakış”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 10, Kayseri 1995, s. 14-16
140. CANTÜRK, Mehmet, “Doğu Türkistan’da Tasavvuf ve Hoca Ahmet Yesevi”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 3, Kayseri 1994, s. 5-7
141. CANTÜRK, Mehmet, “Afganistan’da”, Gökbayrak Dergisi,C. 1, S. 5, Kayseri 1995, s. 18
142. CANTÜRK, Mehmet, “Hicret”, Gökbayrak Dergisi,C. 1, S. 6, Kayseri 1995, s. 16-17
143. CANTÜRK, Mehmet, “Hicret”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 7, Kayseri 1995, s. 18-19
144. CANTÜRK, Mehmet, “Hicret”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 8, Kayseri 1995, s. 18-19
145. CANTÜRK, Mehmet, “Hicret”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 9, Kayseri 1995, s. 18-19
146. CANTÜRK, Mehmet, “Hicret”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 10, Kayseri 1995, s. 19-20
147. CANTÜRK, Mehmet, “Fıkıh Kadı-Şehid Gazi Abdülkadir Abdülvarış’in Hayatı Hakkında”,Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 10, Kayseri 1995, s. 5-7
148. CANTÜRK, Mehmet, “Hicret”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 11, Kayseri 1995,s. 19-20
149. CANTÜRK, Mehmet, “Doğu Türkistan Evliyaları”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 11, Kayseri 1995,s. 5-7

150. CANTÜRK, Mehmet, “Doğu Türkistan Evliyalari”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 12, Kayseri 1995,s. 19-20
151. CAN, Melih, “11 Eylül Avrasya’da Küresel Güç Mücadelesi ve Orta Asya”, Gökbayrak Dergisi,C. 9, S. 48, Kayseri 2002, s. 25-27
152. CARDUS,Ben, “Yeniden Doğmak”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 70, Kayseri 2006, s. 22
153. CEBECİ,Sırrı Yüksel, “Bana Göre Unutulan Vatan”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 62, Kayseri 2004, s. 12
154. CENGİZ, Günnur, “Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 1, Kayseri 1994,s. 3
155. CENGİZ, Günnur, “Dünya’daki Türklere Bakış”, Gökbayrak Dergisi,C. 1, S. 2, Kayseri 1994, s. 3
156. ÇAĞATAY, Tahir, “Mehmet Emin Buğra”, Gökbayrak Dergisi,C. 14, S. 77, Kayseri 2007, s. 4
157. ÇALIŞKAN, Aydın, “Çeçenistan Savaşını Anlamak”, Gökbayrak Dergisi, C. 7, S. 38 Kayseri 2000, s. 15
158. ÇALIŞIR, Ali, “Doğu Türkistan’da Çin Zulmü”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 32, Kayseri 1999, s. 20-22
159. ÇAKIR,Ruşen, “Erdoğan’dan Pekin’e Doğu Türkistan Sözü”, Gökbayrak Dergisi,C. 9, S. 50, Kayseri 2003, s. 13
160. ÇAPADAĞ,Fatih, “Mücella Ülke:Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi,C. 13, S. 72, Kayseri, 2006,s. 4
161. ÇAYIRDAĞ, Mehmet, “1. Dünya Savaşı Gazisi Borlu Hüseyin Ataman’ın Hatıralarında Uygur Türkleri”,Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 45, Kayseri 2002,s. 24
162. ÇETİNOĞLU, Oğuz, “İslam-Türk Aleminin Yetiştirdiği Alimler-1”,Gökbayrak Dergisi C. 8, S. 41, Kayseri 2001,s. 25-28
163. ÇETİNOĞLU, Oğuz, “İbn-i Sina”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 42, Kayseri 2001,s. 12-14
164. ÇİFTÇİ, Kemal, “Mazlumları Hatırlamak Güzel Şey”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 75, Kayseri 2007, s. 24

165. ÇOLAKOĞLU, Selçuk, “Türkiye’nin Çin Politikasının Doğu Türkistan Sorununa Etkisi”,Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 59, Kayseri 2004, s. 19-22
166. ÇOLAKOĞLU, Selçuk, “Türkiye ,Çin Politikası ve Ezilen Uygurlar”, Gökbayrak Dergisi ,C. 13, S. 69, Kayseri 2006, s. 20-25
167. ÇOLAKOĞLU, Selçuk, “Çin’in Irak Kürtlerine Yönelik Politikası ”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 77, Kayseri 2007, s. 6-8
168. DALKIRAN, Özlem, “Çin’de İnsan Hakları ihlalleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 44, Kayseri 2001, s. 21-24
169. DAVUT, Veli, “Özgürlük için ölmek”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 65, Kayseri 2005, s. 6
170. DEDE,A. Halim, “Büyük Oyunu Kim Kazanacak”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 58, Kayseri 2004,s. 20-22
171. DELİKOCA, Yusuf, “Türkistanlı Şehit Hacı Yoldaş”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 73, Kayseri 2006,s. 23-25
172. DELİUS,Ulrich, “Cin’in Asimilasyon Siyaseti”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 64,Kayseri 2005, s. 8-10
173. DEVELİOĞLU,Hilmi, “Çin İstilası”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 62, Kayseri 2004,s. 19
174. DİLLON, Michael, “Sincan’da Uygur Dili ve Kültürü Tehdit Altında”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 47, Kayseri 2002,s. 24-26
175. DÖKME, Kürşad, “Pasif Kalıyoruz”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 26, Kayseri 1998,s. 8
176. EFENDİGİL, Emrullah, “Doğu Türkistan’da Çin Zulmü”, Gökbayrak Dergisi,C. 3, S. 16, Kayseri 1996,s. 9-11
177. EFENDİGİL, Emrullah, “Doğu Türkistan’da Çin Zulmü”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 17 Kayseri 1996, s. 9-11
178. EFENDİGİL, Emrullah, “Doğu Türkistan’da Çin Zulmü”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 18 Kayseri 1996, s. 10-11
179. EFENDİGİL, Emrullah, “Doğu Türkistan’da Çin Zulmü”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 19 ,Kayseri 1996, s. 10-11
180. EFENDİGİL, Emrullah, “Doğu Türkistan’da Çin Zulmü”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 20 ,Kayseri 1996,s. 4-5

181. EFENDİGİL, Hayrullah, “Hz. İbrahim Camii”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 2, Kayseri 1996, s. 14-15
182. EFENDİGİL, Hayrullah, “Irak Türkleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 4, Kayseri 1994, s. 17-18
183. EFENDİGİL, Hayrullah, “Türklerde Gök ve Mavi Renkler”, Gökbayrak Dergisi, C. 2, S. 10, Kayseri 1995,s. 12-14
184. EKİCİ, Gökçen, “Türkistan’da Mevzi Savaşları ve Enerji”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 78, Kayseri 2007, s. 11-13
185. EKREM, Nuraniye Hidayet, “Türkiye-Çin İlişkilerinin Boyutları ve Engelleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 51, Kayseri 2003, s. 8-10
186. EKREM, Nuraniye Hidayet, “Çinin Doğum Kontrol Politikası”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 58, Kayseri 2003, s. 6-9
187. ELMALI, Murat, “Kutadgu Bilig’de Töre”, Gökbayrak Dergisi C. 6, S. 31, Kayseri 1999 s. 23-25
188. EMET, Erkin, “Abdulhalik Uygur”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 22, Kayseri 1997, s. 9-11
189. EMET, Erkin, “Nimşehit”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 23, Kayseri 1997, s. 8-10
190. EMET, Erkin, “İbrahim Noruz”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 24, Kayseri 1997, s. 10-12
191. EMET, Erkin, “Teyipcan Eliyov”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 25. Kayseri 1998, s. 9-11
192. EMET, Erkin, “Elkem Ehtem”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 26, Kayseri 1998, s. 5-7
193. EMET, Erkin, “İmin Tursun”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 27, Kayseri 1998, s. 4-6
194. EMET, Erkin, “İlgırcan Sadık”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 28, Kayseri 1998,s. 7-8
195. EMET, Erkin, “Abdürrahim Ötkur”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 29, Kayseri 1998,s. 8-10
196. EMET, Erkin, “Yeni Bir Oluşum: Dünya Uygur Gençler Kurultayı”, Gökbayrak Dergisi C. 8, S. 39, Kayseri 2001,s. 20-24

197. EMET, Erkin, “Doğu Türkistan’da Kültürel Soykırım”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 40, Kayseri 2001,s. 10-14
198. EMİN, Mehmet, “Doğu Türkistan’da Çin’in Bilinçli Olarak Yaygınlaştırdığı AIDS Virüsü Hakkında Yeni Gelişmeler”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 62, Kayseri 2004,s. 21-23
199. EREL,Nursun, “Geçmiş Olsun”, Gökbayrak Dergisi,C. 10,S. 53,Kayseri 2003,s. 12
200. ERTAN, Fikret, “Uygurların Çilesi”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006,s. 12
201. ERTAN, Fikret, “GITMO’dan Doğu Türkistan’a”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 68, Kayseri 2005,s. 11
202. ESİN, Emel, “Naziğim Destanım”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 42, Kayseri 2001,s. 4-8
203. FAKIOĞLU, Oktay, “Unutulan Ülke Doğu Türkistan ve Varoluş Mücadelesi”, Gökbayrak Dergisi,C. 3, S. 16, Kayseri 1996,s. 7-9
204. FAKIOĞLU, Oktay, “Unutulan Ülke Doğu Türkistan ve Varoluş Mücadelesi”, Gökbayrak, Dergisi, C. 3 S. 17, Kayseri 1996,s. 6-9
205. FAKIOĞLU, Oktay, “Nevruz, Ülkemiz ve Yaşadıklarımız”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 20, Kayseri 1997,s. 5-7
206. FAKIOĞLU, Oktay, “Nevruz, Ülkemiz ve Yaşadıklarımız”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 21, Kayseri 1997,s. 4-6
207. FAKIOĞLU, Oktay, “Sonuç ve Durum Değerlendirmesi”, Gökbayrak Dergisi, C. 4,S. 22 ,Kayseri 1997,s. 4
208. FAKIOĞLU, Oktay, “Nevruz, Ülkemiz ve Yaşadıklarımız”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 23, Kayseri 1997,s. 4
209. FAKIOĞLU, Oktay, “Nevruz, Ülkemiz ve Yaşadıklarımız”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 24, Kayseri 1997,s. 4
210. FORNEY,Matthey, “Bölünmüş Bir Millet”, Gökbayrak Dergisi,C. 10,S. 51,Kayseri 2003 s. 21-23
211. FREİTAS,Sophia, “Doğu Türkistan’da Dini Özgürlük”, Gökbayrak Dergisi,C. 13,S. 74, Kayseri 2006,s. 25

212. GAYRETULLAH, Hızırбек, “Ülkü Devi Muzaffer Özdağ”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 45, Kayseri 2002,s. 4
213. GAYRETULLAH, Hızırбек, “Osman Batur ve Hayatı”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 46, Kayseri 2002,s. 3
214. GEDİKLİ, Yusuf, “Türkiye’de Türkistan Basını”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 57, Kayseri 2004,s. 11-15
215. GOOS,Hauke, “Cehenneme Kaçış”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71,Kayseri 2006,s. 7-12
216. GÖDE, Kemal, “Dünden Bugüne Kayseri’ye Gelen Uygurlar”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 7, Kayseri 1995,s. 13-15
217. GÖDE, Kemal, “Dünden Bugüne Kayseri’ye Gelen Uygur Türkleri”,Gökbayrak Dergisi C. 2,S. 8 ,Kayseri 1995,s. 3-6
218. GÖDE, Kemal, “Eratnalılar Devri”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 9 Kayseri 1995,s. 10-12
219. GÖDE, Kemal, “Doğu Türkistan’ın Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 14, Kayseri 1996,s. 12-14
220. GÖDE, Kemal, “Doğu Türkistan’ın Türk Tarihindeki Yeri ve Önemi-2” Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 15, Kayseri 1996,s. 6-8
221. GÖKTÜRK,Nurala, “Doğu Türkistan Mutfağından”, Gökbayrak Dergisi,C. 7,S. 38, Kayseri 2000,s. 30-32
222. GÖKTÜRK,Nurala, “Doğu Türkistan Mutfağından”, Gökbayrak Dergisi,C. 8,S. 39, Kayseri 2000,s. 28
223. GÖKTÜRK, Haluk, “Çin’de Yönetim Aleyhtarı Silahlı Örgütler”,Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 6, Kayseri 1994,s. 5-7
224. GÖKTÜRK, Haluk, “Birliğe Hasret Türk Dünyası”,Gökbayrak Dergisi,C. 2 S. 9, Kayseri 1995, s. 8-10
225. GÖZE,Ergun, “Doğu Türkistan’ın Babası İsa Yusuf Alptekin”, Gökbayrak Dergisi,C. 10 S. 53, Kayseri 2003,s. 6
226. GÖZE,Ergun, “Fransa ve İnsan Hakları”, Gökbayrak Dergisi,C. 11,S. 61,Kayseri 2004, s. 11
227. GÖZLEK, Duygu, “Asya’nın Kalbi Doğu Türkistan-1”, Gökbayrak Dergisi C. 13, S. 71, Kayseri 2006,s. 21-28

228. GÖZLEK, Duygu, “Asya’nın Kalbi Doğu Türkistan-2” Gökbayrak Dergisi C. 13, S. 72, Kayseri 2006,s. 21-29
229. GURKANLI, Kürşad, “Uygur Hakanlığının Yıkılışından Sonra Uygurların Durumu”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 25, Kayseri1998,s. 7
230. GURKANLI, Kürşad, “Doğu Türkistan Uygur Devleti-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 28, Kayseri1998,s. 26-28
231. GURKANLI, Kürşad, “Doğu Türkistan Uygur Devleti-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 5,S. 29 Kayseri1998,s. 26
232. GÜLENSOY, Baybars, “Doğu Türkistan(Uygur) Türklerinde Ad Toyu”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 21, Kayseri 1997,s. 10-12
233. GÜLENSOY, Baybars, “Dünya Sanatına Etki Eden Uygur Sanatı”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 28, Kayseri 1998,s. 8
234. GÜLENSOY, Baybars, “Dünya Sanatına Etki Eden Uygur Türk Sanatı-2” Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 29, Kayseri 1998,s. 10
235. GÜLENSOY, Baybars, “Dünya Sanatına Etki Eden Uygur Türk Sanatı-3”,Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 30, Kayseri 1998,s. 7-9
236. GÜLENSOY, Baybars, “Doğu Türkistan Uygur Türklerinin Sanatına Bakış-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 31, Kayseri 1999,s. 27-29
237. GÜLENSOY, Baybars, “Doğu Türkistan Uygur Türklerinin Sanatına Bakış-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 32, Kayseri 1999,s. 4
238. GÜLENSOY, Baybars, “Doğu Türkistan Uygur Türklerinin Sanatına Bakış-3”, Gökbayrak Dergisi,C. 6, S. 33, Kayseri 1999,s. 29
239. GÜLENSOY, Baybars, “Doğu Türkistan Uygur Türklerinin Sanatına Bakış-4”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 34, Kayseri 1999,s. 4
240. GÜLENSOY, Baybars, “Doğu Türkistan Uygur Türklerinin Sanatına Bakış-5”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 35, Kayseri 1999,s. 10
241. GÜLENSOY, Baybars, “Uygur Türklerinin Sanatına Bakış”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 36, Kayseri 1999,s. 16-19
242. GÜLTEPE, Kazım, “Tutsak Doğu Türkistan ve Bitmeyen Çin Mezalimi-1”, Gökbayrak Dergisi ,C. 4, S. 21, Kayseri 1997,s. 8-10

243. GÜLTEPE, Kazım, “Tutsak Doğu Türkistan ve Bitmeyen Çin Mezalimi-2”, Gökbayrak Dergisi ,C. 4, S. 22, Kayseri 1997,s. 7
244. GÜLTEPE, Kazım, “Tutsak Doğu Türkistan ve Bitmeyen Çin Mezalimi-3”, Gökbayrak Dergisi ,C. 4, S. 23, Kayseri 1997,s. 6
245. GÜLTEPE, Kazım, “Tutsak Doğu Türkistan ve Bitmeyen Çin Mezalimi-4”, Gökbayrak Dergisi ,C. 4, S. 24, Kayseri 1997,s. 8
246. GÜLTEPE, Kazım, “Noel Kimin Babası- Homeros Kimin Atası”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 30, Kayseri 1998,s. 11
247. GÜLTEPE, Kazım, “Türk Gençliğini Bekleyen Tehlike-1”, Gökbayrak Dergisi,C. 6, S. 33, Kayseri 1999,s. 23
248. GÜLTEPE, Kazım, “Türk Gençliğini Bekleyen Tehlike-2”,Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 34, Kayseri 1999,s. 9
249. GÜLTEPE, Kazım, “Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu’nun Şiirlerinde Çin ve Doğu Türkistan Teması-1”,Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 34, Kayseri1999 s. 28-32
250. GÜLTEPE, Kazım, “Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu’nun Şiirlerinde Çin ve Doğu Türkistan Teması-2”,Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 35, Kayseri 1999, s. 14-19
251. GÜLTEPE, Kazım, “İffet ve Namus Timsali Türk Kadını”, Gökbayrak Dergisi, C. 7, S. 37, Kayseri 2000,s. 28-30
252. GÜLÜM, Mehmet, “Uygur Türklerinin Çilesi”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 76, Kayseri 2007, s. 25-27
253. GÜRSOY, Zübeyir, “Doğu Türkistan’da İnsanlık Dramı”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 54, Kayseri 2003,s. 24
254. GÜZEL,Hasan Celal, “Can Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi,C. 12,S. 66,Kayseri 2004, s. 10-12
255. HABLEMİTOĞLU,Necip, “Hükümet,Çin,Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi,C. 9, S. 50, Kayseri 2002,s. 14-16
256. HAKKULU, Nida, “Doğu Türkistan’ı Hatırlayan Var mı?”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 70, Kayseri 2006,s. 10-15
257. HAZAR, Hasan Mesut, “Doğu Türkistan Gerçeği ve ABD”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 59, Kayseri 2004,s. 9-10

258. HENZE, B. Paul. , “Kaşgarya’daki Büyük Oyun Yakup Bey Nezdindeki İngiliz ve Rus Temsilcileri”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 54, Kayseri 2003,s. 25-29
259. HENZE, B. Paul. , “Kaşgar’ın Rus Himayesi Altında Çin’den Bağımsız Bir Durumda Devlet Haline Getirilmesi”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 55, Kayseri 2003, s. 19,22
260. HENZE, B. Paul. , “Kaşgari’deki Büyük Oyun Yakup Bey ve Osmanlı İmparatorluğu”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 56, Kayseri 2003,s. 23-26
261. HOH,Ehrling, “Sürgündeki Uygur Özgürlük İçin Şarkı Söylüyor”, Gökbayrak Dergisi, C. 12,S. 63,Kayseri 2005,s. 14
262. HOM,Sharon, “Çin:Uygur Türklerine Dini Baskı”, Gökbayrak Dergisi,C. 12,S. 64, Kayseri 2005,s. 19-22
263. HÜSEYİN,Nizameddin, “Uygurlarda Nevruz”, Gökbayrak Dergisi,C. 12,S. 58,Kayseri 2004, s. 25-28
264. ILGAZ, Erdoğan, “Türkistan’daki Uygurlar ve İnsan Hakları”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 77, Kayseri 2006, s. 10-13
265. İGEMBERDİ, Ahmet, “Wang’ın Amacı Başka”,Gökbayrak Dergisi,C. 9,S. 46,Kayseri 2002, s. 10
266. İMAMOĞLU,Beyzanur, “Ara Sınıfı Ele Geçirilen Ülke;Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi, C. 10,S. 51,Kayseri 2003,s. 13-26
267. İNAYET, Alimcan, “Osmanlı ve Cumhuriyet Döneminde Türk-Uygur İlişkileri Üzerine Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 39, Kayseri 2001,s. 13-15
268. İNAYET, Alimcan, “Milli Mücadele Yöntemleri ve İsa Yusuf Alptekin”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 66, Kayseri 2005,s. 20-24
269. İSA, Dolkun, “Doğu Türkistan Türklerinin Kızıl Çin İşgalcilerine Karşı Mücadeleleri”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 11, Kayseri 1995,s. 9-11
270. İSA, Dolkun, “Doğu Türkistan Türklerinin Kızıl Çin İşgalcilerine Karşı Mücadeleleri”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 12, Kayseri 1995,s. 10-12

271. İSA, Dolkun, “Doğu Türkistan Demokratik Gençlik Hareketinin Başlangıcı ve Özellikleri-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 22, Kayseri 1997,s. 8
272. İSA, Dolkun, “Doğu Türkistan Demokratik Gençlik Hareketinin Başlangıcı ve Özellikleri-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 23, Kayseri 1997,s. 7
273. İSA, Dolkun, “Doğu Türkistan Demokratik Gençlik Hareketinin Başlangıcı ve Özellikleri-3”,Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 24, Kayseri 1997,s. 9
274. İSA, Dolkun, “Doğu Türkistan Öğrenci Hareketlerinin Başlangıcı ve Özellikleri-4”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 25, Kayseri 1998,s. 8
275. İSA, Dolkun, “Doğu Türkistan Öğrenci Hareketlerinin Başlangıcı ve Özellikleri-5”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 26, Kayseri 1998,s. 7
276. İSA, Dolkun, “Doğu Türkistan Öğrenci Hareketlerinin Başlangıcı ve Özellikleri-6”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 27, Kayseri 1998,s. 6
277. İSA, Dolkun, “Doğu Türkistan Öğrenci Hareketlerinin Başlangıcı ve Özellikleri-7”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 28, Kayseri 1998,s. 9
278. KABAKLI,Ahmet, “Amerika’ya Çinli Göçü”, Gökbayrak Dergisi,C. 5,S. 27,Kayseri 1988, s. 7
279. KABAKLI,Ahmet, “Neleri Kaybettik”, Gökbayrak Dergisi,C. 6,S. 33,Kayseri 1999,s. 20
280. KABAKLI,Ahmet, “Vatan Düşünceleri”, Gökbayrak Dergisi,C. 6,S. 35,Kayseri 1999,s. 4
281. KABAKLI,Ahmet, “İsa Yusuf Bey Bizi Bağışla”,Gökbayrak Dergisi,C. 9,S. 50,Kayseri 2002, s. 9
282. KABAKLI,Servet, “Doğu Türkistan’da Gönülleri Dağladınız”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 50, Kayseri 2002,s. 13
283. KABAKLI,Servet, “Kızıl Sarı Ejderhaya Dikkat”, Gökbayrak Dergisi,C. 10,S. 51, Kayseri 2003, s. 11

284. KABAKLI,Servet, “Aziz Gönüldaşlarım”, Gökbayrak Dergisi,C. 10,S. 53,Kayseri 2003, s. 3
285. KABAKLI,Servet, “İsa Bey’in Kemikleri Sızlıyor”, Gökbayrak Dergisi,C. 10,S. 56, Kayseri 2003,s. 9
286. KABAKLI,Servet, “Ah Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi,C. 11,S. 59,Kayseri 2004, s. 8
287. KABAKLI,Servet, “Devlet Olmak;Devlet Adamı Olmak”, Gökbayrak Dergisi,C. 11, S. 61, Kayseri 2004, s. 9
288. KABAKLI,Servet, “Türklük Mücahidi”, Gökbayrak Dergisi,C. 11,S. 62,Kayseri 2004, s. 11
289. KABAKLI,Servet, “Üç Efendiler ve Doğu Türkistan Yarası”, Gökbayrak Dergisi,C. 12, S. 65, Kayseri 2005,s. 19
290. KABAKLI,Servet, “Doğu Türkistan İstiklali Gözlüyor”, Gökbayrak Dergisi,C. 12,S. 68, Kayseri 2005,s. 10
291. KADİR, Rabia, “Milli Birliğimizin Yeni Ufku”, Gökbayrak Dergisi,C. 13, S. 74, Kayseri 2006, s. 2
292. KANDIRA,Zübeyir, “Türkistan Teşekkürü”, Gökbayrak Dergisi,C. 9,S. 50,Kayseri 2003 s. 16
293. KARAERLİ, Müjdat, “Doğu Türkistan’da İnsan ve Kültür Hakları”, Gökbayrak Dergisi C. 11, S. 58, Kayseri 2004,s. 9
294. KARA, Aldulvehap, “Türkistan Türklerinin Kurtuluş Savaşına ve Cumhuriyete Katkıları”,Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 63, Kayseri 2005,s. 21-24
295. KARA, Aldulvehap, “Türkistan Türklerinin Kurtuluş Savaşına ve Cumhuriyete Katkıları”,Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 64, Kayseri 2005,s. 24-27
296. KARA, İlyas, “1911-1955 Yılları Arasında Doğu Türkistan Ayaklanmaları”,Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 57, Kayseri 2004,s. 27-29
297. KARA, İlyas, “1911-1955 Yılları Arasında Doğu Türkistan Ayaklanmaları”,Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 58, Kayseri 2004,s. 22-25

298. KARA, İlyas, “1911-1955 Yılları Arasında Doğu Türkistan Ayaklanmaları”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 59, Kayseri 2004,s. 26-28
299. KARA, İlyas, “1911-1955 Yılları Arasında Doğu Türkistan Ayaklanmaları”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 60, Kayseri 2004,s. 27-29
300. KARA, İlyas, “1911-1955 Yılları Arasında Doğu Türkistan Ayaklanmaları”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 61, Kayseri 2004,s. 27-29
301. KARA, İlyas, “1911-1955 Yılları Arasında Doğu Türkistan Ayaklanmaları”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 62, Kayseri 2004,s. 27-29
302. KARA, İlyas, “1911-1955 Yılları Arasında Doğu Türkistan Ayaklanmaları” Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 63, Kayseri 2004,s. 24-27
303. KARA, İlyas, “Osman Batur ve Mücadelesi”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 64, Kayseri 2004 ,s. 27
304. KARAN,Ceyda, “Doğu Türkistan’da İnsan ve Kültür Hakları”, Gökbayrak Dergisi,C. 12 , S. 59, Kayseri 2004,s. 10
305. KARAN,Ceyda, “Doğu Türkistan”,Gökbayrak Dergisi,C. 9,S. 50,Kayseri 2002,s. 11
306. KASAPOĞLU, Hülya, “Abdurrahim Ötkür’ün Hayatı ve Edebi Şahsiyeti”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 61, Kayseri 2004,s. 20-22
307. KASAPOĞLU, Hülya, “ Tarım ”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 67, Kayseri 2005,s. 12-14
308. KASIMIY, İslamcan, “ Uygur Milli Giyimleri”, Gökbayrak Dergisi,C. 12, S. 63, Kayseri 2005, s. 28-31
309. KAŞGARLI, Sultan Mahmut, “Abdulhalik Uygur”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 45, Kayseri 2002,s. 20-24
310. KAŞGARLI, Sultan Mahmut, “Yusuf Has Hacip ve Onun Kutadgu Bilig Adlı Eseri-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 53, Kayseri 2003,s. 19-23

311. KAŞGARLI,Sultan Mahmut, “Yusuf Has Hacıp ve Onun Kutadgu Bilig Adlı Eseri-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 54, Kayseri 2003,s. 19-23
312. KAŞGARLI,Sultan Mahmut, “Yusuf Has Hacıp ve Onun Kutadgu Bilig Adlı Eseri-3”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 55, Kayseri 2003,s. 13-15
313. KAŞGARLI,Sultan Mahmut, “Uygur Türklerinde Düğün Koşukları”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 60, Kayseri 2004,s. 21-24
314. KAVUNCU, Orhan, “Çin’in Büyümesi İnsanlık İçin Hayır mı Şer midir?”,Gökbayrak, Dergisi, C. 13, S. 73, Kayseri 2006,s. 6-9
315. KAYA, Fatma Muzaffer, “Dilsad Hatun(İpar Hanım)”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 55, Kayseri2003,s. 24-27
316. KILIÇ, Altemur, “Dış Türkler Politikamızı ve Uygur Türkleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006,s. 6
317. KİRAS, İbrahim, “Doğu Türkistan O Kadar Uzak mı?”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 75, Kayseri 2007,s. 26-29
318. KİTAPÇI, Zekeriya, “Uygur Müslümanlığının Tarih Objektifinden Genel bir Değerlendirme”,Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 60, Kayseri 2004,s. 8-10
319. KOCAOĞLU, Timur, “Çin,Doğu Türkistan ve Türkiye’nin Türk Dünyası Siyaseti”, Gökbayrak Dergisi, C. 7, S. 38, Kayseri 2000,s. 3-7
320. KOCAOĞLU, Timur, “Türk Devletleri ve Toplulukları Arasında Dil Dayanışmasına Doğru”,Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 46, Kayseri 2002,s. 6-8
321. KOCAOĞLU, Timur, “Bağımsız Doğu Türkistan Cumhuriyeti’nin 1933 Anayasası ve Türk Dünyasında Anayasa Hareketleri-1”,Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 55, Kayseri 2003,s. 6-8
322. KOCAOĞLU, Timur, “Bağımsız Doğu Türkistan Cumhuriyeti’nin 1933 Anayasası ve Türk Dünyasında Anayasa Hareketleri-2”,Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 56, Kayseri 2003,s. 12-15
323. KOCAOĞLU, Timur, “Sevindim ve Utandım”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 63, Kayseri 2005, S. 4

324. KOCAOĞLU, Timur, “Dünya ve Doğu Türkistan Açısından Çin’in Yükselişi-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 67, Kayseri 2005,s. 7-10
325. KOCAOĞLU, Timur, “Dünya ve Doğu Türkistan Açısından Çin’in Yükselişi-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 68, Kayseri 2005,s. 4-6
326. KOCAOĞLU, Timur, “Doğu Türkistan’ın Kahraman Anası Rabia Kadir ile söyleşi; Yaralandım,Ancak Dimdik Ayaktayım”,Gökbayrak Dergisi, C. 13,S. 69,Kayseri 2006,s. 4-9
327. KÖKSAL,Türkan, “Komünist Topraklarda Bir İslam Toplumu:Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi,C. 11,S. 62,Kayseri 2004,s. 13-15
328. KÖMÜRÇÜ,Güler, “Çin ve İslami Terör (!) Bahanesi”, Gökbayrak Dergisi,C. 8,S. 44, Kayseri 2001,s. 14
329. KÖNİ, Hasan, “Çin Halk Cumhuriyeti Azınlık Politikası”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 48, Kayseri 2002,s. 3-10
330. KÖNİ, Hasan, “Çin Halk Cumhuriyeti’nin Uygurlara Uyguladığı Politikanın Ekonomik Açıdan Değerlendirilmesi”,Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 49, Kayseri 2002 s. 10-13
331. KÖNİ, Hasan, “Çin Halk Cumhuriyeti’nin Uygurlara Uyguladığı Eğitim Politikası”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 54, Kayseri 2003,s. 4-7
332. KÖNİ, Hasan, “Çin Halk Cumhuriyeti’nin Uygurlara Uyguladığı Kültürel Doğum Kontrol Politikası” Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 56, Kayseri 2003,s. 21-23
333. KÖNİ, Hasan, “Çin Halk Cumhuriyeti’nin Azınlık Politikasının Değerlendirilmesi”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 57, Kayseri 2004,s. 19-22
334. KÖROĞLU, Mehmet, “16. Yüzyılda Doğu Türkistan’da Siyasi ve Askeri Faaliyetler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 73, Kayseri 2006,s. 25-29

335. KÖSE, Cuma, “Tarihe Şan Katanlar-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 17, Kayseri 1996,s. 8
336. KÖSE, Cuma, “Tarihe Şan Katanlar-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 3, S. 18, Kayseri 1996,s. 9
337. KÖSTÜKLÜ, Nuri, “Milli Mücadelede Türk Çocukları ve Bir Destan-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 35, Kayseri 1999,s. 28
338. KÖSTÜKLÜ, Nuri, “Milli Mücadelede Türk Çocukları ve Bir Destan-2” Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 36, Kayseri 1999,s. 14-16
339. KURBAN, İklil, “Doğu Türkistan Tarihinde Tam 50 Yıl Önce Nisan ve Mayıs Ayları” Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 40, Kayseri 2001,s. 7
340. KURBAN, İklil, “Doğrudur, Güneş Doğu’dan Doğar”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 41, Kayseri 2001,s. 19
341. KURBAN, İklil, “Doğu Türkistan’daki Çin Eylemleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 42, Kayseri 2001,s. 19-23
342. KURBAN, İklil, “Turgun Almas ve Uygurlar”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 45, Kayseri 2002, s. 10-13
343. KURBAN, İklil, “Terör ve İsyân”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 46, Kayseri 2002,s. 4-6
344. KURBAN, İklil, “Şarki Türkistan Cumhuriyeti’ne Özgü Bazı Gizemler”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 47, Kayseri 2002,s. 22-24
345. KURBAN, İklil, “İnsanoğlunun Çıkar Kaygısını Yönlendiren İki Etken: İrade ve Mantık”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 48, Kayseri 2002,s. 23-25
346. KURBAN, İklil, “Tarihin Akışına Karşı Direniş”,Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 49, Kayseri 2002, s. 8-10
347. KURBAN, İklil, “Yakup Bey’in Başarılarının ve Başarısızlıklarının Ana Sebebi”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 50, Kayseri 2002,s. 23-26
348. KURBAN, İklil,“Pantürkizm ve Atatürkçülük”, Gökbayrak Dergisi,C. 10, S. 53,Kayseri 2003, s. 10-13
349. KURBAN, İklil,“Bundan Tam 50 Yıl Öncesiydi”, Gökbayrak Dergisi,C. 10, S. 54, Kayseri 2003,s. 11-14

350. KURBAN, İklil, “Taşkentçiler”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 55, Kayseri 2003,s. 27-29
351. KURBAN, İklil, “Ulusumuz Türk, Vatanımız Türkistan, Dinimiz İslam”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 56, Kayseri 2003,s. 10-12
352. KURLANTZİCK,Joshua, “Doğu Türkistan:Çin’in Sakinleşmeyen Batısı”,Gökbayrak Dergisi, C. 13,S. 72,Kayseri 2006,s. 11-15
353. KUZU,Burhan, “Doğu Türkistan’da İnsan Hakları İhlalleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 51, Kayseri 2003,s. 19-21
354. KUZU,Burhan, “Doğu Türkistan Raporu ve İnsan Hakları İhlalleri; Doğu Türkistan’da İ İnsan Hakları İhlalleri”Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 57, Kayseri 2004,s. 22-25
355. KÜLEBİ, Ali, “Çin ve ABD Arasındaki Güç Testi”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 66, Kayseri 2005,s. 8-10
356. KÜLEBİ, Ali, “Çin’in Dünya Siyaseti ve ABD ”, Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 75, Kayseri 2007,s. 6-9
357. LİVKÖSKEROĞLU, Bekir, ”Doğu Türkistan Uygur Türkleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 4 ,S. 22, Kayseri 1997,s. 15-17
358. LİVKÖSKEROĞLU, Bekir, ”Uygur Devleti(748-840)”, Gökbayrak Dergisi, C. 4, S. 23, Kayseri 1997s. 17-19
359. LİVKÖSKEROĞLU, Bekir, ”Büyük Millet Olduğumuz Zamanlar”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 34, Kayseri 1999,s. 20-23
360. MALATYALI,Kenan, “TSE’den Kalitesiz Çin Malı Uyarısı”, Gökbayrak Dergisi, C. 12 S. 58, Kayseri 2004,s. 12
361. MİROĞLU, Ahmet, “Çin Esaretinde Ezilen Bir İslam Ülkesi:Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi,C. 14, S. 76, Kayseri 2007, s. 10-13
362. OTMANBÖLÜK,Günvar, “Matbaa Türk Buluşu”, Gökbayrak Dergisi,C. 7,S. 37,Kayseri 2000, s. 22-24
363. ORKİSHİ, Nurmuhammed Yasin, “Yabani Güvercin” Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 65, Kayseri 2005,s. 8-15
364. ÖKE,Mim Kemal, “MHP ve Türk Dünyası”, Gökbayrak Dergisi,C. 6,S. 36,Kayseri 1999, s. 4

365. ÖZÇAĞLAYAN, Enver, “Dava Adamlığı”, Gökbayrak Dergisi, C. 7, S. 37, Kayseri 2000, s. 4
366. ÖZDAĞ, Ümit, EROL, Mehmet, Ş, EKREM, Erkin, “ABD’nin Asya-Pasifik Politikası Çin”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 49, Kayseri 2002,s. 3-8
367. ÖZEMEKÇİ, M. İnanç, “ Türkiye’nin Doğu Sınırında Yeni Bir Güç; Çin”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 68, Kayseri 2005,s. 20-26
368. ÖZFATURA,M. Necati, “Doğu Türkistan’da Soykırım Uygulanıyor”, Gökbayrak Dergisi, C. 3,S. 16,Kayseri 1996,s. 11-13
369. ÖZFATURA,M. Necati, “Urumçi’den Mekke’ye”, Gökbayrak Dergisi,C. 7,S. 37,Kayseri 2000, s. 20-22
370. ÖZFATURA,M. Necati, “Doğu Türkistan’da Çin Zulmü”, Gökbayrak Dergisi,C. 5,S. 28 Kayseri 1998,s. 10
371. ÖZFATURA,M. Necati, “Doğu Türkistan’ın Feryadı”, Gökbayrak Dergisi,C. 12,S. 67, Kayseri 2005,s. 6
372. ÖZHAN, Hacı Abdullah, “Doğu Türkistan’da Uygur Tababeti Tarihi ve Gelişimi”, Gökbayrak Dergisi,C. 1, S. 3, Kayseri 1994,s. 11
373. ÖZHAN, Hacı Abdullah, “Uygur Tababetinin Tarihi ve Gelişimi”, Gökbayrak Dergisi, C. 1, S. 4, Kayseri 1994,s. 12-14
374. PAZARCI,Emin, “Rol ve Gerçek”, Gökbayrak Dergisi,C. 10,S. 53,Kayseri 2003,s. 19
375. PEHLİVAN,Hasan Basri, “Türkmen’in Feryadı”, Gökbayrak Dergisi,C. 5,S. 29,Kayseri 1988, s. 11
376. PINARBAŞI,Gülay, “İslam İçin Yapılan Hizmette Çıkar Gözetmek”, Gökbayrak Dergis C. 7,S. 37,Kayseri 2000,s. 31-32
377. POLAT, Yılmaz, “Türkistan’ın Son Yüzyılda Önde Gelen Mücadeleci İlim ve Devlet Adamı Alihan Töre Saguni”,Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 55,Kayseri 2003, s. 22-24
378. POLAT, Yılmaz, “Türkistan’ın Son Yüzyılda Önde Gelen Mücadeleci İlim ve Devlet Alihan Töre Saguni”,Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 56, Kayseri 2003, s. 26-29

379. POLAT, Yılmaz, “Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Alihan Töre Saguni’nin Mayıs 1945 Gulca Nutku”,Gökbayrak Dergisi,C. 14, S. 76, Kayseri 2007, s. 21-25
380. RALL,Tel, “Uygurları Satmak”, Gökbayrak Dergisi,C. 11,S. 62,Kayseri 2004,s. 10
381. SABANCI, Demet Çetindoğan, “Çin Tehdidi”, Gökbayrak Dergisi,C. 12,S. 65,Kayseri 2004, s. 25-28
382. SALA,İlaria Maria, “Doğu Türkistan’da Mecburi Asimilasyon”, Gökbayrak Dergisi,C. 8 S. 46, Kayseri 2002,s. 19
383. SANCAR, Necdet, “Esir Türkler Meselesi”, Gökbayrak Dergisi,C. 6,S. 35,Kayseri 1999, s. 24
384. SAYRANI, Dilşat, “Çin’i Doğu Türkistan Besliyor”, Gökbayrak Dergisi,C. 2 S. 8, Kayseri 1995,s. 10-13
385. SERDENGECİ, Osman Yüksel, “Hak Yolunda Bağn Yanık Yolcular”, Gökbayrak Dergisi, C. 6,S. 35,Kayseri 1999,s. 2
386. SHİCHOR,Yitzhak, “Uygur Diasporası :Bir Araştırma Projesinin Preliminer Neticeleri” Gökbayrak Dergisi,C. 13,S. 74,Kayseri 2006,s. 26-28
387. SİMPSON, Dan, “Uygurlar Kimdir?Bunu Öğrenmeliyiz”, Gökbayrak Dergisi,C. 14,S. 77 Kayseri 2007, s. 5
388. ŞAHİN, Seyfi, “Doğu Türkistanlıların 50. Şükran Yıldönümü”, Gökbayrak Dergisi,C. 10 , S. 53, Kayseri 2003,s. 14
389. ŞAHYAR, Ataullah, “O Gün Gelecektir”, Gökbayrak Dergisi, C. 7, S. 38, Kayseri 2000, s. 7-9
390. ŞAHYAR, Ataullah, “Unutmayalım” Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 39, Kayseri 2001,s. 11
391. ŞAHYAR, Ataullah, “Gurbetteki Uygurlar ve Güzel Ahlak”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 40, Kayseri 2001,s. 26
392. ŞAHYAR, Ataullah, “Doğu Türkistan’da İslam ve Müslümanlar”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 73, Kayseri 2006,s. 10-14
393. ŞAKİROV, Kutluğhan, “İki Türkistan’ın Gururu-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 66, Kayseri 2005,s. 24-28

394. ŞAKİROV, Kutluğhan, “İki Türkistan’ın Gururu-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 67, Kayseri 2005,s. 24-28
395. ŞAKİROV, Kutluğhan, “İki Türkistan’ın Gururu-3”, Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 68, Kayseri 2005,s. 26-28
396. ŞANAL, Ahmet, “Gulca Katliamı-Yaşasın Doğu Türkistan Milli İstiklal Hareketleri”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 69, Kayseri 2006,s. 10-13
397. ŞEN, Osman Nuri, “Mühim Bir Açıklama”, Gökbayrak Dergisi, C. 5, S. 28, Kayseri 1988, s. 2
398. ŞEN, Osman Nuri, “Ses Çıkarmak”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 34, Kayseri 1999, s. 12-14
399. TAMER,Meral, “Bizim Sanayi Kongresindeki Çinliler”, Gökbayrak Dergisi,C. 10,S. 56 Kayseri 2003,s. 5
400. TARİMİ, N. T, “Özbekistan’da Yok Olan Diaspora;Uygurlar”, Gökbayrak Dergisi, C. 14 , S. 76, Kayseri 2007, s. 7-10
401. TAŞ,Necati Tayyar, “Kutlu Doğum”, Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 32, Kayseri 1999,s. 14
402. TAŞKIRAN, Cemalettin, “Doğu Türkistan’ı Unutmayalım”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 61, Kayseri 2004,s. 10-11
403. TATLIOĞLU, İsmail, “Çin Geliyor” Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 58, Kayseri 2004,s. 11
404. TEZKAN,Mehmet, “Çin İşi Japon İşi Derken Piyasa Altüst Oldu”, Gökbayrak Dergisi, C. 10,S. 51,Kayseri 2003
405. TOPUZOĞLU,Hakan, “Dünya Düzensizliğine Karşı Çıkış, Çin Zulmünü Kınayış”, Gökbayrak Dergisi,C. 1,S. 6,Kayseri 1994,s. 9
406. TUĞCU, Mehmet Emin, “Doğu Türkistan’da Ramazan Bayramı” Gökbayrak Dergisi, C. 2,S. 7 ,Kayseri1995,s. 5
407. TUNÇBİLEK, Selim, “Türk Milleti İncinmiştir”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 46, Kayseri 2002, s. 20
408. TURAN, Abdülcelil, “Çin Hükümetinin Yayımladığı “Xinjiang’ın Tarihi ve Bugünü” Başlıklı Beyaz Kapaklı Kitap Hakkında Kısaca Mülahaza”, Gökbayrak Dergisi, C. 13,S. 70,Kayseri 2006,s. 24-28

409. TURAN, Abdülcemil, “Abdülaziz Cengizhan Damolla”, Gökbayrak Dergisi, C. 14,S. 75, Kayseri 2007, s. 9-13
410. TURAN, A. Şekür, “Abdurrahim Ötkür”, Gökbayrak Dergisi,C. 1 S. 4, Kayseri 1994,s. 5
411. TURAN, A. Şekür, “Kurban Koday”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 7, Kayseri1995,s. 8
412. TURAN, A. Şekür, “Vefatının 53. Yıldönümü Münasebetiyle Mesut Sabri Baykuzu”, Gökbayrak Dergisi,C. 9 S. 47, Kayseri 2002,s. 5-7
413. TURAN, A. Şekür, “Abdurrahim Ötkür ” Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 12, Kayseri 1995, s. 12-14
414. TURAN,Cengiz,”Türkiye Bir Muz Cumhuriyeti mi?”,Gökbayrak Dergisi, C. 9,S. 50, Kayseri 2002,s. 7-9
415. TURAN,Osman, “Ey Türk,Titre ve Kendine Dön”, Gökbayrak Dergisi,C. 13,S. 73, Kayseri 2006,s. 20-23
416. TÜMTÜRK, Seyit, “Düşmanı Tanımak”, Gökbayrak Dergisi,C. 1 S. 1, Kayseri1994,s. 8
417. TÜMTÜRK, Seyit, “Bir Millet Yok Oluyor”, Gökbayrak Dergisi,C. 1, S. 2, Kayseri 1994 , s. 5-8
418. TÜMTÜRK, Seyit, “Federasyon Antlaşması Başarı mı?” Gökbayrak Dergisi,C. 1, S. 2, Kayseri 1994,s. 10-12
419. TÜMTÜRK, Seyit, “Bir Milyon Uygur’un Yaşadığı Kazakistan’da Teşkilat Başkanlarının Buluşması”,Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 54, Kayseri 2003, s. 2-4
420. TÜMTÜRK, Seyit, ”İp Genel Başkanı Doğu Perinçek ve Avrasyacılara Açık Mektup”, Gökbayrak Dergisi, C. 11, S. 59, Kayseri 2004,s. 4-6
421. TÜMTÜRK, Seyit, “Yardımlarınız Lazım” Gökbayrak Dergisi, C. 12, S. 66, Kayseri 2005, s. 4-6
422. TÜMTÜRK, Seyit, “Rabia Kadir Hanım Dünya Uygur Kurultayının Yeni Başkanı”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 73, Kayseri 2006,s. 4
423. TÜMTÜRK, Seyit, “Çin’in Uygurlara Yönelik Tarihten Silme Politikası”,Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 76, Kayseri 2007, s. 4

424. TÜRKOĞAN, Abdurrahim, “ İlk İslam’ı Türk Eserlerinde Hz. Peygamberimiz-1”, Gökbatrak Dergisi,C. 2, S. 10, Kayseri 1995,s. 7-9
425. TÜRKOĞAN, Abdurrahim, “ İlk İslam’ı Türk Eserlerinde Hz. Peygamberimiz-2”, Gökbatrak Dergisi,C. 2, S. 11, Kayseri 1995,s. 7-9
426. TÜRKOĞAN, Abdurrahim, “ 7. Zafer Kurultayında Doğu Türkistan”, Gökbatrak Dergisi, C. 3,S. 16, Kayseri 1996,s. 17
427. TÜRKSOY, Ebubekir, “Hicreti Hazırlayan Sebepler”, Gökbatrak Dergisi,C. 1, S. 1, Kayseri 1994,s. 14-16
428. TÜRKSOY, Ebubekir, “Hicreti Hazırlık-1”, Gökbatrak Dergisi,C. 1, S. 2, Kayseri 1994, s. 19-21
429. TÜRKSOY, Ebubekir, “Hicreti Hazırlık-2” ,Gökbatrak Dergisi,C. 1, S. 3, Kayseri 1994, s. 19-22
430. TÜRKSOY, Ebubekir, “Afganistan’a Geliş”, Gökbatrak Dergisi,C. 1, S. 4,Kayseri 1994, s. 18-20
431. TÜRKSOY, Ebubekir, “Takdim”, Gökbatrak Dergisi, C. 7,S. 39,Kayseri 2001,s. 2
432. TÜRKSOY, Ebubekir, “Çin’de Hayat Ayaklar Altında”, Gökbatrak Dergisi, C. 8, S. 41, Kayseri 2001,s. 3-5
433. TÜRKSOY, Ebubekir, “Doğu Türkistan İslam Cumhuriyeti’nin Tarihteki Yeri ve Önemi”, Gökbatrak Dergisi, C. 9,S. 46, Kayseri 2002,s. 22-25
434. TÜRKSOY, Ebubekir, “Başyazı”, Gökbatrak Dergisi,C. 11,S. 57,Kayseri 2004,s. 3-5
435. TÜRKSOY, Ebubekir, “Tarihi Süreçte Dünya Uygur Kurultayı”, Gökbatrak Dergisi, C. 13, S. 74, Kayseri 2006,s. 4-6
436. TYLER,Christian, “Çin’deki Türkler ,Kendi Topraklarında Sürgünde Yaşayanlar”, Gökbatrak Dergisi,C. 12,S. 64,Kayseri 2005,s. 10-14
437. UĞUR, Fatih, “Atatürk’ün Orta Asya Rüyası”, Gökbatrak Dergisi, C. 14, S. 76, Kayseri 2007, s. 5-7

438. UTKU,Ahsen, “Doğu Türkistan Cephesinde Yeni Bir Şey Yok”,
Gökbayrak Dergisi, C. 14, S. 75, Kayseri 2007, s. 26
439. UYGURTÜRK, Erkin Bey, “Tarihte Doğu Türkistan-1”, Gökbayrak
Dergisi,C. 3, S. 16, Kayseri 1996,s. 15-17
440. UYGURTÜRK, Erkin Bey, “Tarihte Doğu Türkistan-2”, Gökbayrak
Dergisi,C. 3, S. 17, Kayseri 1996,s. 13
441. UYGURTÜRK, Erkin Bey, “Doğu Türkistan’da Nevruz Kutlamaları”
Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 32, Kayseri 1999,s. 18-20
442. UZEL, Lokman, “ Çin’i Bekleyen Tehlike-1”, Gökbayrak Dergisi, C. 4,
S. 21, Kayseri 1997, s. 6-8
443. UZEL, Lokman, “ Çin’i Bekleyen Tehlike-2”, Gökbayrak Dergisi, C. 4,
S. 22, Kayseri 1997, s. 5-7
444. UZEL, Lokman, “ Çin’i Bekleyen Tehlike-3”, Gökbayrak Dergisi, C. 4,
S. 23, Kayseri 1997, s. 5
445. UZEL, Lokman, “ Çin’i Bekleyen Tehlike-4”, Gökbayrak Dergisi, C. 4,
S. 24, Kayseri 1997, s. 6-8
446. UZEL, Lokman, “ Çin’i Bekleyen Tehlike-5”, Gökbayrak Dergisi, C. 5,
S. 26, Kayseri 1998, s. 9
447. UZEL, Lokman, “ Çin’i Bekleyen Tehlike-6”, Gökbayrak Dergisi, C. 5,
S. 27, Kayseri 1998, s. 9
448. UZEL, Lokman, “ Çin’i Bekleyen Tehlike-7”, Gökbayrak Dergisi, C. 5,
S. 28, Kayseri 1998, s. 13
449. UZEL, Lokman, “ Çin’i Bekleyen Tehlike-8”, Gökbayrak Dergisi, C. 5,
S. 29, Kayseri 1998, s. 14
450. UZEL, Lokman, “Duraklama Döneminde Yaşayan Avrupa Devletleri”,
Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 31, Kayseri 1999,s. 21-23
451. ÜLKER, Melike, “Doğu Türkistan’ın Sessiz Çığlığı”, Gökbayrak Dergisi,
C. 14, S. 77, Kayseri 2007, s. 21-28
452. ÜZMEZ,Hüseyin, “İkinci Çeçenistan Doğu Türkistan”,Gökbayrak
Dergisi,C. 7,S. 37, Kayseri 2000,s. 4
453. WEİNERG,Bill, “Çin Sakin Durmayan Uyguristan’dan Geçen Boru
Hattı Döşüyor”, Gökbayrak Dergisi, C. 12,S. 68,Kayseri
2005,s. 12-14

454. YAHYA, Harun, “Doğu Türkistan’da Bitmeyen Çin Zulmü”, Gökbayrak Dergisi, C. 8, S. 42, Kayseri 2001,s. 8-12
455. YAHYA, Harun, “Doğu Türkistan’da Uygulanan Zulmün Temel Nedeni ve Çözümü”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 45, Kayseri 2002,s. 5-7
456. YAHYA, Harun, “Çin’in Terörizm Aldatmacası”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 46, Kayseri 2002,s. 8-10
457. YAHYA, Harun, “Doğu Türkistan’da Önemli Kıskaç”, Gökbayrak Dergisi, C. 9, S. 48, Kayseri 2002,s. 21
458. YAHYA, Harun, “Kızıl Çin’de İslam Korkusu”, Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 51, Kayseri 2003,s. 26-28
459. YALÇINTAŞ, Nevzat, “Karahanlılar Tarihi”, Gökbayrak Dergisi,C. 10,S. 55,Kayseri 2003, s. 12
460. YARKENTLİ, Nuri, “Doğu Türkistan’da Kurban Bayramı”, Gökbayrak Dergisi,C. 1 S. 3 , Kayseri 1994,s. 12
461. YARKIN, İbrahim, “Doğu Türkistan Göçmenleri”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 9, Kayseri 1995, s. 12-14
462. YAVRUCAK, Sami, “Kızıl Çin’e Biz Madalya Verirsek Dünya Olimpiyat Verir”, Gökbayrak Dergisi,C. 8, S. 42, Kayseri 2001,s. 3
463. YAVRUCAK, Sami, “İsa Yusuf Alptekin”, Gökbayrak Dergisi,C. 10,S. 56,Kayseri 2003 , s. 8
464. YAZGAN, Turan, ”Elden Giden Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi,C. 13, S. 70, Kayseri 2006,s. 8
465. YESEVİ, İsmetullah, “ Ahi Emir Ahmed bin Zeyn’el Hac”, Gökbayrak Dergisi,C. 9, S. 46, Kayseri 2002,s. 21
466. YILDIRIMÇAKAR,Orhan, “Çin Tehdidi Masaya Yatırıldı”, Gökbayrak Dergisi,C. 11, S. 57, Kayseri 2004,s. 7-9
467. YILMAZ, Nuri, “Doğu Türkistan Tıpkı Anadolu Gibi”, Gökbayrak Dergisi,C. 9, S. 47, Kayseri 2002,s. 11-15
468. YILMAZ,Oktay, “Kızıl Çin’in Kara Yüzü”, Gökbayrak Dergisi,C. 6,S. 36,Kayseri 1999, s. 19-23

469. YİĞİT, Ali İhsan, “Ağlayan Doğu Türkistan”, Gökbayrak Dergisi,C. 11, S. 58, Kayseri 2004, s. 11
470. YORULMAZ,Muammer, “Denize Düşen, İslam Kerimov’a Sarılınca”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 71, Kayseri 2006,s. 4-6
471. YORULMAZ,Muammer, “Güneşin DoğduğuYerden Ağıtlar Yükseliyor”,Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 73, Kayseri 2006,s. 5
472. YUVALI, Abdulkadir, “Tarihi Devirlerde Türkistan-1”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 7, Kayseri 1995,s. 9-11
473. YUVALI, Abdulkadir, “Tarihi Devirlerde Türkistan-2”, Gökbayrak Dergisi,C. 2, S. 8, Kayseri 1995,s. 8-10
474. YÜKSEL,Mehmet Ruhi, “30 Milyon Doğu Türkistanlı’nın Yaşadığı Çin’de”, Gökbayrak Dergisi,C. 13,S. 73,Kayseri 2006,s. 9
475. ZEYBEK,Namık Kemal, “Işığa Doğru”, Gökbayrak Dergisi,C. 10,S. 53,Kayseri 2003,s. 9
476. ZORLU, Kürşad, “Çin ile İlişkiler”, Gökbayrak Dergisi, C. 13, S. 72, Kayseri 2006,s. 20
477. ZULPIQAR, Ğ. O, “Doğu Türkistan’daki Önemli Yer Adları”, Gökbayrak Dergisi, C. 14 S. 78, Kayseri 2007, s. 24-29

V. BÖLÜM

TÜRKİYE CUMHURİYETİ DEVLETİ VE UYGURLAR

5.1. Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve Uygurlar

Osmanlı Devleti döneminde başlayan Türkiye-Doğu Türkistan ilişkileri Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren devam etmiş ancak coğrafi ve siyasi şartlar gereği yeterli bağlar oluşturulamamıştır. Türkiye'nin politik olarak Doğu Türkistan meselesi ile ilgili ilk ciddi karşılaşması İsa Yusuf Alptekin'in 1939 yılında Türkiye'nin Kahire Büyükelçiliğini ziyareti ve ardından Türkiye'de temaslarda bulunması ile olmuştur. İsa Yusuf Alptekin'in bu temasta, Doğu Türkistan'a radyo yayını yapılması konusundaki isteği yetkililerce kabul görmemiştir.²⁷¹

1949 yılında Doğu Türkistan'ın Çin işgaline uğraması sonucu Uygurlar'ın Türkiye'ye yerleşmeleri ile Türkiye Doğu Türkistan harekâtının merkezi olmuştur. Türkiye Cumhuriyeti Devleti Doğu Türkistanlıların Türkiye'ye yerleşmesi sürecinde göçmenlere imkânları nispetinde destek vermiştir. Ancak Doğu Türkistanlıların Türkiye'den beklediği; sorunu uluslararası platforma taşımak ya da resmi devlet politikaları içerisinde yer vermek gibi istekleri Türkiye'nin izlediği ihtiyatlı dış politikanın gereği olarak hiçbir zaman kabul görmemiştir.

Türkiye'deki Doğu Türkistan harekâtı sahip olduğu imkanlar içerisinde özellikle Milliyetçi Kamuoyunun ve halkın desteğiyle beraber, Türkiye'nin koşullarına göre bir seyir izlemiştir. 1960-1970 yılları arasında Türkiye'deki özgürlük ortamı Doğu Türkistanlıların davalarını kamuoyunda özgür bir biçimde yürütölmelerini sağlamıştır. 1970-1980 yılları arasında yaşanan kaos ortamı Doğu Türkistanlıları da etkilemiş, komünizmle mücadelede taraf olan Doğu Türkistan dernekleri Mao'cu grupların saldırısına uğramışlardır.²⁷² 1980'li yılların ilk döneminde 12 Eylül rejiminin getirdiği

²⁷¹ İsa Yusuf Alptekin, Esir Doğu Türkistan İçin, s. 359-372

²⁷² A. Ahad Andıcan a. g. e. , s. 673

ağır koşullar neticesinde T¼rkiye’deki Doğu T¼rkistan Derneklerinin bir kısmı kapatılmış yada faaliyetlerine ara vermek zorunda kalmışlardır.

Bu d¼nemler içerisinde tek kutuplu D¼nya d¼zeni içerisinde T¼rkiye’nin Çin ile ilişkilerinin oldukça sınırlı bir d¼zeyde olması ve resmi T¼rk Devlet Politikası nedeniyle Çin’inde T¼rkiye’deki Doğu T¼rkistan harekâtına karşı devlet ilişkileri açısından herhangi bir m¼dahalesi olmamıştır. Sovyetler Birliğinin yıkılması ile başlayan s¼rete T¼rkiye’deki Doğu T¼rkistan hareketıda politik ilişkiler içerisinde ¼nem kazanmaya başlamıştır.

1991 sonrası meydana gelen gelişmeler T¼rkiye’nin Doğu T¼rkistan ile ilgili izlediği politikalarda herhangi değişiklik meydana getirmemiştir. Ancak 1991 sonrası Çin’in Doğu T¼rkistan nedeniyle yaşadığı b¼l¼nme korkusu nedeniyle, T¼rkiye’deki Doğu T¼rkistan hareketi iki devlet arasında politik bir konu olmuştur. ¼zellikle 1990’dan itibaren Çin Devleti T¼rkiye’yi hep Doğu T¼rkistan sorununun dış destekleyicisi olarak g¼rm¼řt¼r. Çin Milli Sosyal Bilimler Fondu, 1990–1994 yılları arasında Doğu T¼rkistan sorununu da içeren “Pan-İslamizm ve Pan-T¼rkizm’in Doğu T¼rkistan’daki yayılmaları ve buna karşılık uygulanacak tedbirler” adlı 387 numaralı raporunda Doğu T¼rkistan ayrılıkçı hareketinin temelini Pan-İslamizm ve Pan-T¼rkizme bağlamış ve bu hareketin Sultan 2. Abd¼lhamit d¼neminde başladığını her iki akımın o tarihten bu g¼ne etkisini s¼rd¼rd¼đ¼n¼ ve biline iki cumhuriyetin kurulma teřebb¼slerinde de T¼rkiye’den b¼lgeye sızan T¼rkiyelilerin g¼r¼ld¼đ¼n¼ yazmıştır. Bu raporda T¼rkiye’de olan g¼r¼ře de yer verilmiş ve ‘T¼rkiye h¼k¼meti ile bir yandan Çin ile dost olma tutumunu sergilerken, diğer yandan da bu faaliyetlere (Doğu T¼rkistan ayrılıkçı harekâtlara) g¼z yumarak onları barındırmaktadır. Bu da T¼rkiye’nin AB’ye girmesi ve siyasi bakımdan Batı Avrupa’nın Çin üzerindeki yaptırım politikasına paralel harekâtıyla sıkı alakalıdır” g¼r¼ř¼n¼ ortaya atmıştır.²⁷³

Yukarıdaki bu g¼r¼řler sadece Çin Milli Sosyal Bilimler Fondu bilim adamlarının değil aynı zamanda Çin Halk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Zemin’in de g¼r¼řlerini yansıtmaktadır. Zemin 1992 yılında Çin merkezi ve Etnik Hizmet işleri Toplantısı’nda yaptığı konuşmada “uluslararası bazı siyasi g¼lerin yurt dışına kaan b¼l¼c¼lere destek

²⁷³ Nuraniye Hidayet Ekrem, Çin Halk Cumhuriyeti’nin Dış Politikası (1950–2000),ASAM Yay. Ankara 2003, s. 178-179

vererek Pan-İslamizm ve Pan-Türkizm veya başka sloganların sayesinde ülkemizi parçalama uğraşlarını dikkate almalıyız ve karşı çıkmalıyız” demiştir. Aynı tarihlerde ABD’de buluna Çinli stratejist Du Ren’de “Xinjiang’daki Kargaşalar ve Pan Türkizm” adlı yazısında, Türkiye’nin ABD’nin desteği ile Adreiyatik’ten Çin Seddine kadar Türk Dünyası doktrini çerçevesin de Doğu Türkistan ile ilgilendiğini bu nedenle bölgenin etnik çatışmasının hep uluslararası gündemde kalacağını iddia etmiştir.²⁷⁴

Çin’in 1995’te Türkiye’nin çeşitli bölgelerinde açılan Doğu Türkistan Parkları ile ilgili protestoları ve Çin Büyükelçisinin bazı temasları bu yönde duyulan rahatsızlıkların bir sonucudur. Türkiye’de, tek kutuplu bir dünya düzenindeki konumu ve Çin’in büyük gücü karşısında 1996’dan itibaren Doğu Türkistan’ı ihmal eden ve tamamen Pekin ile iyi ilişkiler kurmaya yönelik bir politika izlemeye başlamıştır.²⁷⁵

Doğu Türkistan ile ilgili en sıcak gelişmelerin yaşandığı 1997 yılında Doğu Türkistan’da yaşanan Gulca ayaklanması sonrası Uygur derneklerinin girişimi ile TBMM’de Doğu Türkistan meselesi gündeme gelmiş milletvekillerinin konuşmaları ve soruları akabinde dönemin Milli Savunma Bakanı Turhan Tayan’ın bu konudaki açıklaması temel olarak Türkiye’nin değişmeyen veyahut imkanlar ölçüsünde değişemeyen politikasını vurgulamaktadır. Turhan Tayan’ın açıklaması şu şekilde olmuştur.²⁷⁶

“Gelişen olaylar çerçevesinde, bölgede meydana gelen son olaylardan derin bir endişe ve üzüntü duyduğumuz ,Çin Hükümetinin bilgisine bir kez daha getirilmiş ve suhulet ve sağduyuyla hareket edilmesini beklediğimiz kararlılıkla bildirilmiştir.Ancak, takdir buyurulacağı üzere Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin beş daimi üyesinden biri olan ve Türkiye ile önemli bi potansiyel ilişki teşkil eden Çin Halk Cumhuriyetiyle ikili ilişkilerimize zarar vermeden, ancak, buradaki haksızlığada göz yummadan ,soruna çözüm bulmaları konusunda ilgililer uyarılmıştır.Türkiye,bu politikasına uygun olarak Sincan-Uygur Özerk bölgesini, Çin Halk Cumhuriyetinin bir parçası olarak görmekte ve Çin Halk Cumhuriyetinin toprak bütünlüğünün korunmasına önem atfetmektedir.”

²⁷⁴ Nuraniye Hidayet Ekrem, a. g. e, 180

²⁷⁵ Selçuk Çolakoğlu, “Türkiye’nin Çin Politikasının Doğu Türkistan Sorununa Etkisi”,Gökbayrak Dergisi, C. 12,S. 59,Kayseri 2004,s. 20

²⁷⁶<http://www.tbmm.gov.tr/tutanak/donem20/basbo71m.htm>.Sayfa Ziyaret Tarihi:22.08.2007.

Türkiye'nin Çin ile ilişkilere verdiği öneme binaen Doğu Türkistan asıllı Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının ÇHC'yi protesto eden, küçük düşürücü eylem ve faaliyetlerinin kısıtlaması ve Doğu Türkistan bayrağının asılmasının yasaklanmasını doğrultusunda 23. 12. 1998 Tarih ve 1998/36 Sayılı "Gizli" Başbakanlık Genelgesi yayınlanmıştır.²⁷⁷

Ayrıca Çin'in isteği doğrultusunda, İçişleri Bakanı Sadettin Tantan'ın Çin ziyareti sırasında, Suçlarla Mücadelede İşbirliği Antlaşması imzalanmıştır. 2000 yılında ise Çin Devlet Başkanı, Jiang Zemin'e Türkiye ziyaretinde "Devlet Liyakat Madalyası" verilmiştir. Karar Bakanlar kurulunda görüşülürken bazı itirazlara rağmen onaylanmış ve Türkiye'de yaşayan Doğu Türkistanlılar tarafından tepkiyle karşılanmıştır.²⁷⁸

Türkiye ve Çin arasındaki Doğu Türkistan'a yönelik işbirliği ve yakınlaşmanın sonucu olarak Doğu Türkistanlı liderler Rabia Kadir ve Ahmet İgamberdi'ye Türkiye'ye giriş için izin verilmemiş,²⁷⁹ Uygur derneklerin düzenlemek istedikleri bazı faaliyetler çeşitli nedenlerle engellenmeye çalışılmıştır.²⁸⁰ Bu süreç içerisinde Türkiye'deki Uygur derneklerinin etkinliği ise hiçbir zaman devlet politikalarını yada kamuoyunu etkileyebilecek düzeye ulaşamamış, hem devlet politikaları hemde derneklerin kendi iç yapılarından kaynaklanan sorunlar nedeniyle Uygurların Çin'e karşı yürüttükleri mücadelenin merkezi Amerika ve Avrupa'nın çeşitli ülkelerine kaymış, Türkiye'deki dernekler etkinliklerini kaybetmişlerdir.

Türkiye ve Çin arasındaki özellikle 1997 yılı sonrası meydana gelen bu yakınlaşma ve olumlu ilişkiler nedeniyle Uygurların tek olumlu beklentisi olan Doğu Türkistan üzerindeki ağır baskıların hafifleyebileceği yönündeki düşüncelerin ise tam tersi yaşanmış, Türkiye'nin Doğu Türkistan davasındaki resmi tutumu Çin'in baskı politikasının daha da şiddetlenmesine sebep olmuştur.²⁸¹

²⁷⁷ Başbakanlığın yayınladığı bu genelge için bkz. <http://www.tonyukuk.net/modules.php?name=news.file=article.sid=736>. Sayfa Ziyaret Tarihi:08. 06. 2006

²⁷⁸ "Zulme Devlet Nişanı", Gökbayrak Dergisi, C. 6, S. 38, Kayseri 2000, s. 1

²⁷⁹ http://www.istiklalgazetesi.com.tr/yeni_sayfa_150.htm. Sayfa Ziyaret Tarihi:18. 09. 2007

²⁸⁰ "Bütün Engellemelere Rağmen Şükranlarımızı Sunduk", Gökbayrak Dergisi, C. 10, S. 53, Kayseri 2003, s. 2

²⁸¹ M. Rıza Bekin, "Doğu Türkistan Hakkında Rapor", http://www.doguturkistanvakfi.org/index.php?option=com_Sayfa_Ziyaret_Tarihi:22.07.2007

SONUÇ

1949 yılında Doğu Türkistan'ın Çin işgaline uğraması ile anavatanlarını terk etmek zorunda kalan Uygur Türklerinin bir kısmı Türkiye'ye göç etmişlerdir. Türkiye Cumhuriyeti Devleti Uygurların Türkiye'ye yerleşmesinde imkânları ölçüsünde yardımcı olmuştur.

Uygur Türkleri Türkiye'ye yerleştikten sonra kendi içlerinde dayanışmayı sağlamak ve Çine karşı Doğu Türkistan'ın bağımsızlığı davasını yürütebilmek için Türkiye'de vakıf ve dernekler kurmuşlardır. İsa Yusuf Alptekin tarafından 1960'ta kurulan Doğu Türkistan Göçmenler Derneği Alptekin'in şahsında başarılı çalışmalar yapmış ve Türkiye'de bir Doğu Türkistan kamuoyu oluşturmuştur. 1972 yılından 1986 yılına kadarki zaman diliminde Türkiye'de Uygurların faaliyetler açısından etkinlikleri azalmış. Ancak 1990'dan sonra Sovyetler Birliği'nin yıkılması ile meydana gelen uygun şartlar içerisinde faaliyetlerde tekrar bir canlanma yaşanmıştır. 1990 yılından 2000 yılına kadarki dönem içerisinde Doğu Türkistan Vakfı ve 2000 yılından günümüze kadar ki dönem içerisinde Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği faaliyetlerin etkinliği açısından Türkiye'deki Uygurları temsil eden en önemli kuruluşlardır. Bu dönem içerisinde Doğu Türkistan'la ilgili Kazak ve Uygur kimlikleri de bir ayrım sürecine girerek belirginleşmiştir. Dernekler, yapmış oldukları faaliyetler itibariyle temel hedefleri olan Doğu Türkistan meselesinin kamuoyunun gündemine gelmesi yönündeki beklentileri istenilen düzeyde gerçekleşmemiştir.

Türkiye'de ki Uygurların seslerini duyurabilmeleri açısından en önemli faaliyetleri çıkarmış oldukları dergiler ve kurulan internet siteleridir. Doğu Türkistan Vakfı tarafından yayınlanan Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi bu açıdan Uygurların Türkiye'deki en önemli yayın faaliyetidir.

Türkiye'deki Uygur derneklerinin yaşadıkları en önemli sorunlar maddi imkânsızlıklar ve dernekler arasında birlik ve beraberliğin sağlanamamasıdır. Türkiye Cumhuriyeti Devletinin de özellikle 1997 sonrası Çin ile geliştirdiği iyi ilişkiler dönemi, Uygur derneklerinin Türkiye'deki faaliyet sahasını daraltmıştır.

KAYNAKÇA

- Ali Şir Nevai: Hayatı ve Eserleri, Yayına Hazırlayan: Ali Nihat Tarlan, Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Yay. İstanbul 1960
- ALPTEKİN, Erkin, Doğu Türkistan'dan Hicretimizin 40.Yılı, Erciyes Dergisi, Doğu Türkistan Yay. Kayseri 1990
- ALPTEKİN, Erkin, “Şükran Günü”, Gökbayrak Dergisi, C.10,S.52,Kayseri 2003, s. 19
- ALPTEKİN, İsa Yusuf, Türkistan Şehitleri, Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Yay. İstanbul 1969
- ALPTEKİN, İsa Yusuf, Esir Doğu Türkistan İçin, İsa Yusuf Alptekin'in Mücadele Hatıraları Doğu Türkistan Neşriyat Merkezi, İstanbul 1985
- ALPTEKİN, İsa Yusuf, “Takdim”,Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi,C.1,S.1,İstanbul 1984, s.2
- ALPTEKİN, İsa Yusuf, Unutulan Vatan Doğu Türkistan, Seha Neşriyat, İstanbul 1992
- ALPTEKİN, İsa Yusuf, Doğu Türkistan Davası, Seha Neşriyat, İstanbul 1992
- ANAT, Hacı Yakup, Hayatım ve Mücadelem, Yayına Hazırlayan:Soner Yalcın, Ankara 2003
- ANAT, Hacı Yakup, Doğu Türkistan'da Milliyetçilik Hareketleri, Ankara 2005
- ANDİCAN, A.Ahad, Cedidizimden Bağımsızlığa Hariçte Türkistan Mücadelesi, Emre Yay., İstanbul 2003
- BEKİN, M.Rıza, “Sayın Okuyucu”, Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi, C.3,S.11–12, İstanbul 1986, s.2
- BEKİN, M.Rıza, “8.Yılıımızda Yepyeni İki Dergi”, Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi,C.8, S.29, İstanbul 1991, s.3
- BEKİN, M.Rıza, “Sunuş”, Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi,C.15, S.58, İstanbul 2000, s.2
- BEKİN, M.Rıza, “Doğu Türkistan”, 21.yy da Türk Dünyası Jeopolitiği: Muzaffer Özdağ'a Armağan, 1.Cilt, ASAM Yay. Ankara 2003,s.306
- BEKİN, M.Rıza, “Sunuş”, Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi,C.16, S.63-64, İstanbul 2004, s.2

BEKİN, M.Rıza, Doğu Türkistan Vakfı Başkanı M.Rıza Bekin'in Anıları, Kastaş Yay.İstanbul 2005

BEKİN, M.Rıza, "Doğu Türkistan Hakkında Rapor", [http/ www.doguturkistanvakfi.org index.php?option=com](http://www.doguturkistanvakfi.org/index.php?option=com)

CANTÜRK, Mehmet Kasım, " Hicret ", Gökbayrak Dergisi, C.1, S.2,Kayseri 1994, s.19-20

CANTÜRK, Mehmet Kasım, " Hicret ", Gökbayrak Dergisi, C.1,S.3,Kayseri 1994, s.19

CANTÜRK, Mehmet Kasım, " Hicret ", Gökbayrak Dergisi, C.1,S.5,Kayseri 1994, s.19

CANTÜRK, Mehmet Kasım, " Hicret ", Gökbayrak Dergisi, C.1,S.6,Kayseri 1994, s.18

CANTÜRK, Mehmet Kasım, " Hicret ", Gökbayrak Dergisi, C.2,S.7,Kayseri 1994, s.18

CANTÜRK, Mehmet Kasım, " Hicret ", Gökbayrak Dergisi, C.2,S.8,Kayseri 1995, s.18

ÇOLAKOĞLU, Selçuk "Türkiye'nin Çin Politikasının Doğu Türkistan Sorununa Etkisi", Gökbayrak Dergisi, C.12,S.59,Kayseri 2004

DAVUTOĞLU, Ahmet, Stratejik Derinlik, Küre Yay. İstanbul 2004

DİKBAŞ, Kadir, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri Olaylar Kronolojisi 1990–1996,Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği Yay. İstanbul 1997

Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin Gayesi ve Çalışma Planı, Amca Matbaası, İstanbul 1960

Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Çalışma Programı, İstanbul 1969

Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Ne Yaptı?, İstanbul 1972

Doğu Türkistan Göçmenler Derneğinin 2908 Sayılı Yasaya Göre Düzenlenen Tüzüğü, Yaylacık Matbaası, İstanbul 1986

Doğu Türkistan Göçmenler Derneğinin 13.Dönem İdare Kurulu Faaliyet Raporu, Yaylacık Matbaası, İstanbul 1986

Doğu Türkistan Göçmenler Derneği (Nisan 1994-Nisan 1996) Faaliyet Raporu, İstanbul 1996

Doğu Türkistan ve Türk Kültürü, Türk Ocakları Ankara Şubesi Yay. Yayına Hazırlayan,Yücel Hacıoğlu, Ankara 2002

EKREM, Nuraniye Hidayet, Çin Halk Cumhuriyeti'nin Dış Politikası (1950–2000), ASAM Yay. Ankara 2003,

- EMET,Erkin, “ Yeni Bir Oluşum: Dünya Gençler Kurultayı”, Gökbayrak Dergisi, C.8, S.39, Kayseri 2001, s.21
- EMET,Erkin, “Mehmet Emin Buğra ve Onun Çok Yönlü Kişiliği” Doğu Türkistan’ın Dünü ve Bugünü”, Konulu Konferansa Sunulan Bildiri, Almanya, Frankfurt 2001
- EMET,Erkin, “ Doğu Türkistan ve Orta Asya Türk Cumhuriyetleri”,<http://www.bilginet.com/raporlar/bilimsel/uygur01.htm>.
- ERCİLASUN, Konur Alp, “ Doğu Türkistan’ın Geleceğine Bakışlar”, 21.yy da Türk Dünyası Jeopolitiği: Muzaffer Özdağ ‘a Armağan 1.Cilt, ASAM Yay., Ankara 2003
- GÖDE, Kemal “ Kayseri’ye Gelen Uygur Türkleri”, Gökbayrak Dergisi, C.2,S.8, Kayseri 1995, s.4
- GÖMEÇ, Sadettin, Uygur Türkleri Tarihi Ve Kültürü, Akçay Yay. Ankara 1998
- KAFESOĞLU, İbrahim, Türk Milli Kültürü, Boğaziçi Yay. İstanbul 1993
- KARAHOCA, Amaç, Kızıl Çin Müstemlekesi Doğu Türkistan, Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Yay. İstanbul 1960
- KAŞGARLI, Sultan Mahmut, Uygur Türkleri Kültürü ve Türk Dünyası, Çağrı Yay. İstanbul 2004
- KİTAPÇI, Zekeriya, Doğu Türkistan ve Uygur Türkleri Arasında İslamiyet, Yedikubbe Yay. Konya 2004
- KURBAN, İklil, Doğu Türkistan İçin Savaş, TTK Yay. Ankara 1995
- KURBAN, İklil, Kaygı, Kömen Yay. Konya 1995
- MUSABAY, İlhan-TURFANİ, Polat, “ Doğu Türkistan”, Türk Dünyası El Kitabı, Ankara 1976
- NURALA, Hamit, “Doğu Türkistan’dan Anadolu’ya Göçler”, <http://www.hamitnurala.spaces/live.com>.
- ÖZDAĞ, Muzaffer, Türk Dünyası ve Doğu Türkistan Jeopolitiği, Doğu Türkistan Vakfı Araştırma Merkezi Yay. İstanbul 2000
- ÖZTOPÇU, Kurtuluş, Uygur Atasözleri ve Deyimleri, Doğu Türkistan Vakfı Yay. İstanbul 1992
- SARAY, Mehmet, Türkistan Türkleri Rus ve Çin İdaresinde Yaşayan Türklerin Milli Mücadele Tarihleri, İstanbul 1984

SARAY, Mehmet, Doğu Türkistan Türkleri Tarihi(1.Cilt Başlangıcından 1878'e Kadar)
Doğu Türkistan Vakfı Araştırma Merkezi Yay.İstanbul 1998

Türkistan'ın Kurtuluşu Hakkında Endonezya Liderlerinin Görüşleri, Doğu Türkistan
Göçmenler Cemiyeti Yay. İstanbul 1971

Türklük Mücahidi: İsa Yusuf, Hazırlayanlar: Altan Deliorman, Abdulkadir Donuk, İsa
Kocakaptan, Bayrak Yay.İstanbul 1991

TÜRKSOY, Ebubekir, "Takdim", Gökbayrak Dergisi, C.7,S.39,Kayseri 2001

ZULPİQAR,ğ.o. Doğu Türkistan'ın Gözyaşı, Bayrak Yay, İstanbul 2007

SÜRELİ YAYINLAR

Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi 1984-2006

Gökbayrak Dergisi 1994-2007

İNTERNET ADRESLERİ

Akşam Gazetesi Web Sitesi: <http://www.aksam.com.tr>.

Çin Türkiye Büyükelçiliği Web Sitesi: <http://www.turkis.cri.cn>.

Doğu Türkistan Gençlik ve Kültür Derneği Web Sitesi: <http://www.dogtuder.org>.

Doğu Türkistan Kültür ve Dayanışma Derneği Web Sitesi: <http://www.gokbayrak.com>.

Doğu Türkistan Maarif ve Dayanışma Derneği Web Sitesi: <http://www.maariponline.org>

Doğu Türkistan Vakfı Web Sitesi: <http://www.doguturkistanvakfi.org>.

İstiklal Gazetesi Web Sitesi: <http://www.istiklalgazetesi.com.tr>

Türkiye Büyük Millet Meclisi Web Sitesi: <http://www.tbmm.gov.tr>

<http://www.doguturkistan.net>

<http://www.gocsempozyomu.org>.

<http://www.hurgokbayrak.com>

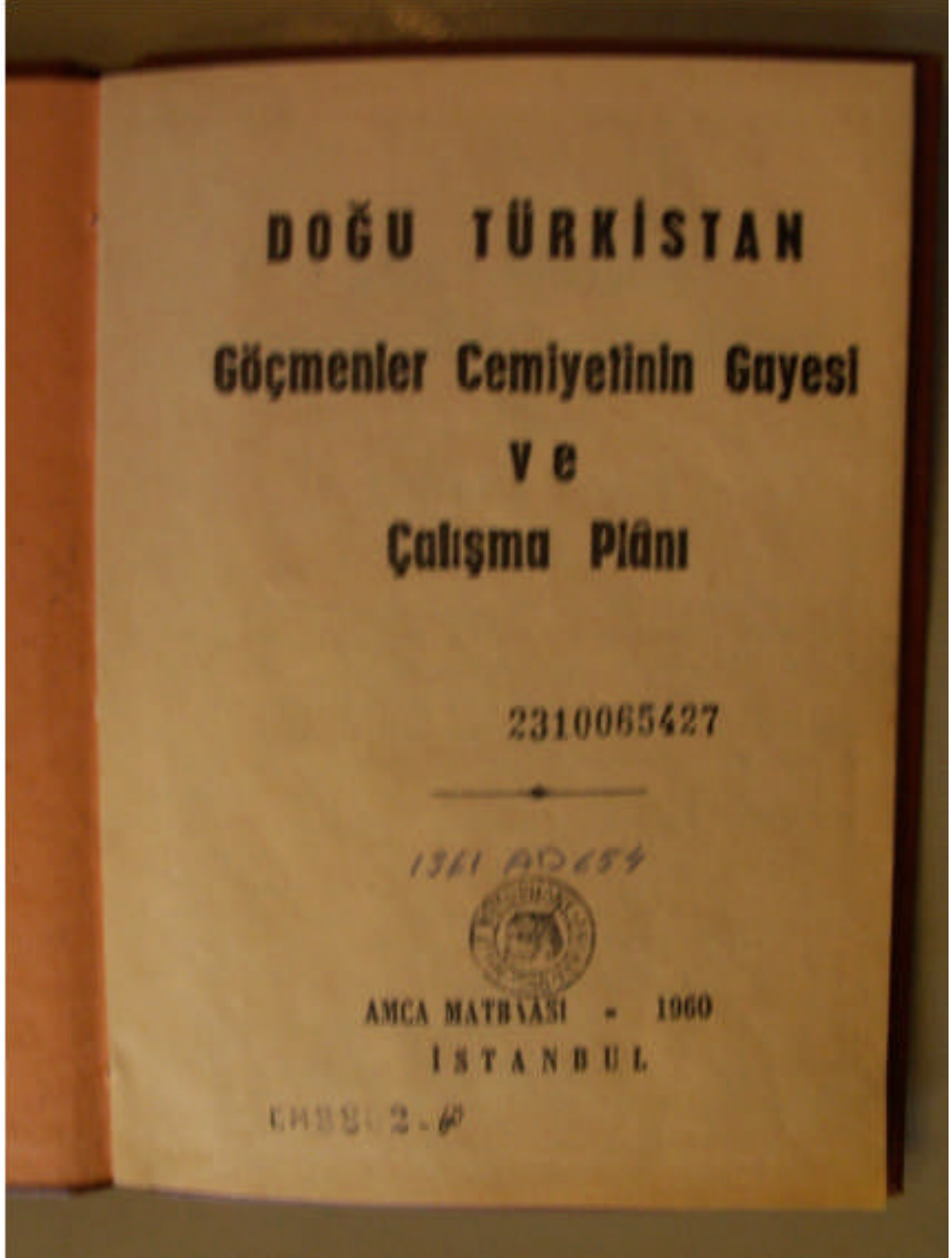
<http://www.tonyukuk.net>.

<http://www.uygur.org>.

<http://www.youtube.com>.

EKLER

Ek: Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyetinin Gayesi ve Çalışma Planı

Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyelinin Gayesi ve Çalışma Planı

Doğu Türkistan Göçmenler Cemiyeti Nizamnamesinin 2 inci maddesinde ifadesini bulan gayelerine ulaşabilmek için aşağıda sıralanan hizmetlerden meydana gelen bir çalışma programı kabul edilmiştir.

Cemiyet, bu hizmetleri ancak bugünkü şart ve imkânların müsaade ettiği nisbetler dairesinde kuvveden fiile çıkarmak için gayret edecektir.

Programdaki bu hizmetler şu 3 esas grup üzerinde toplanmıştır:

Birinci Grup: Kültür Çalışmaları.

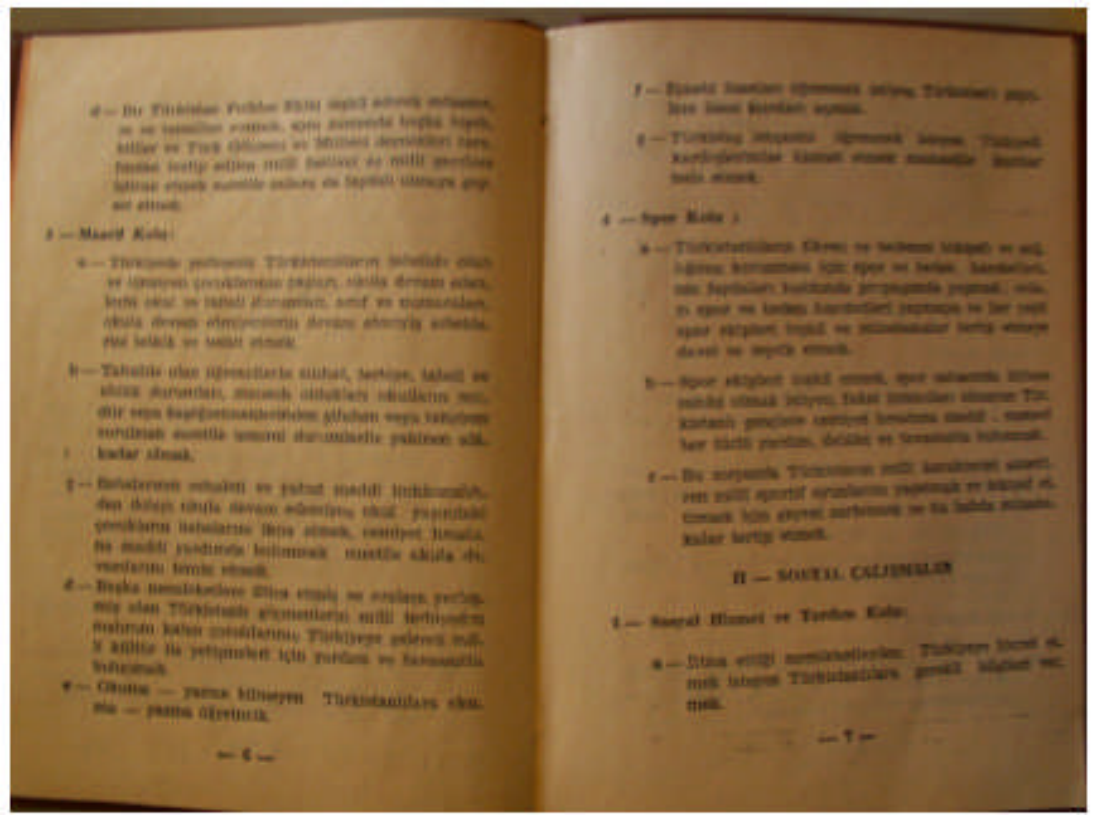
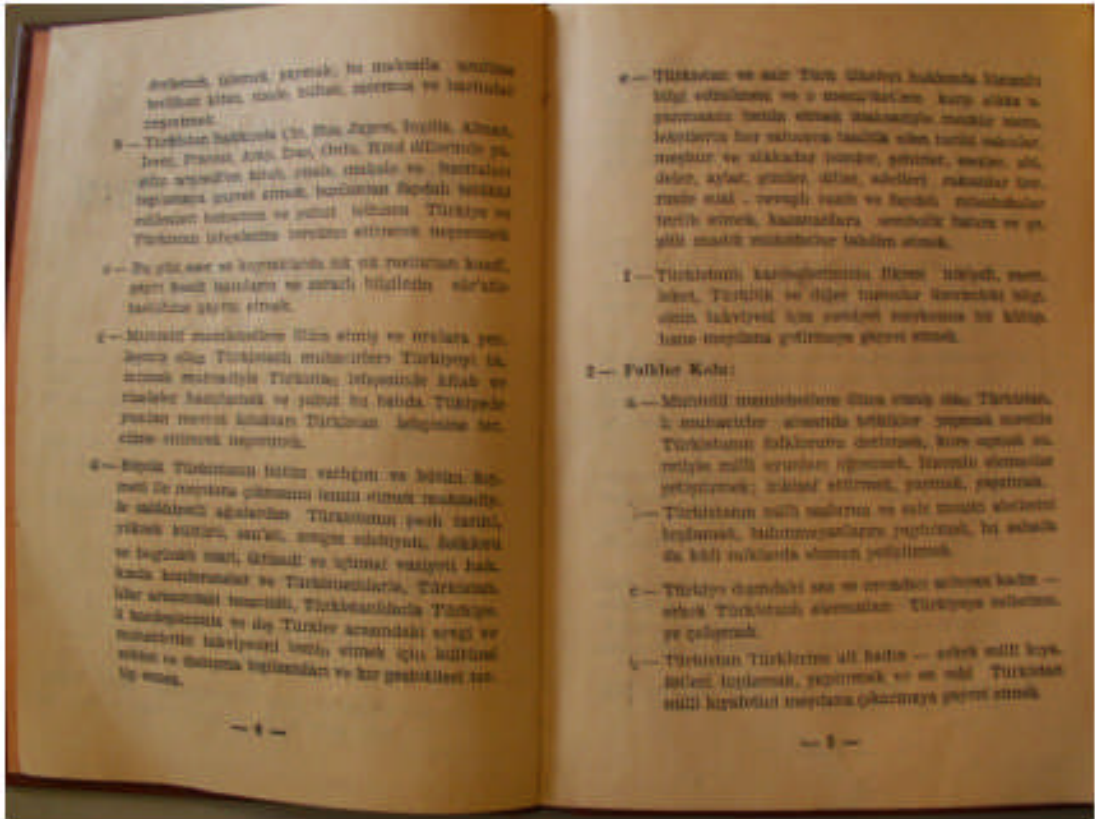
İkinci Grup: Sosyal Çalışmalar.

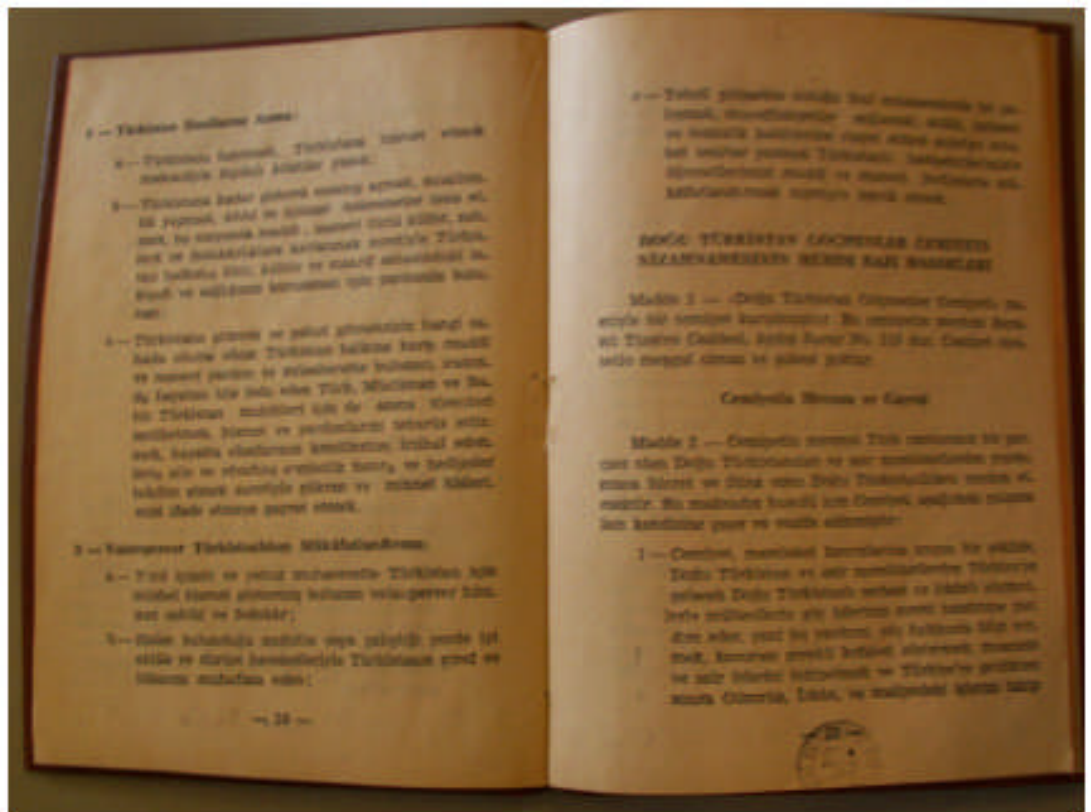
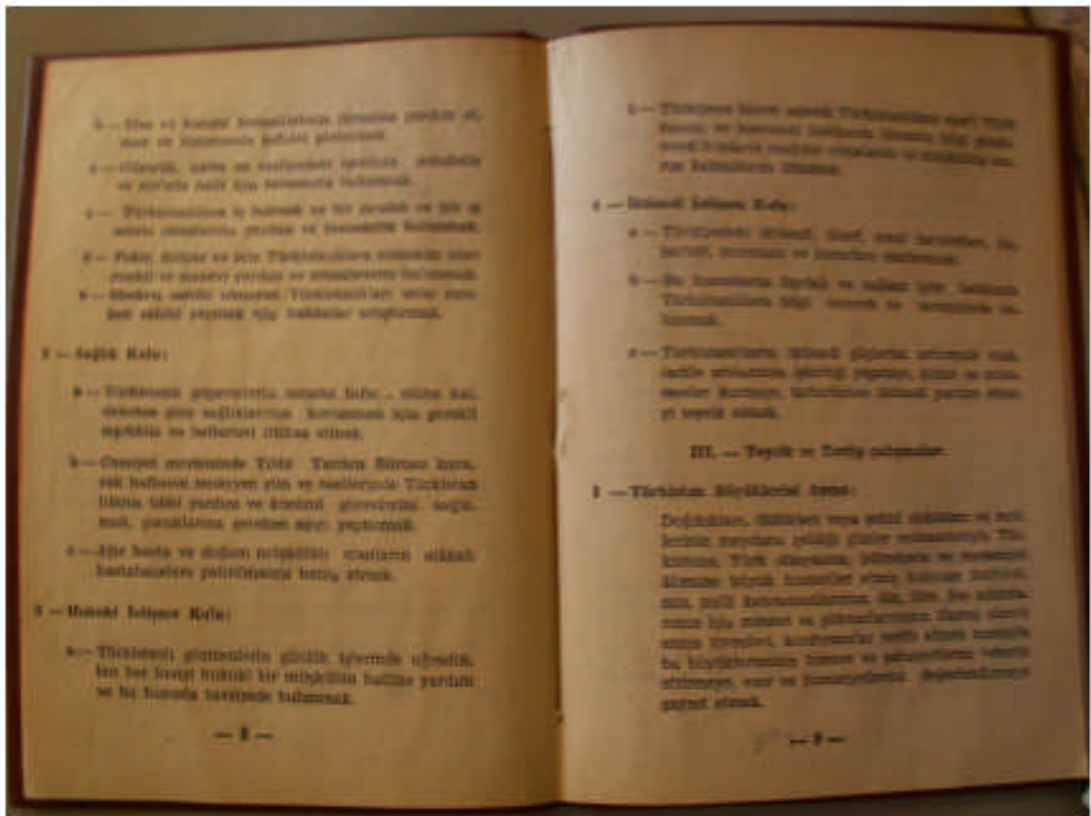
Üçüncü Grup: Teşvik ve tertip çalışmaları.

I — KÜLTÜR ÇALIŞMALARI

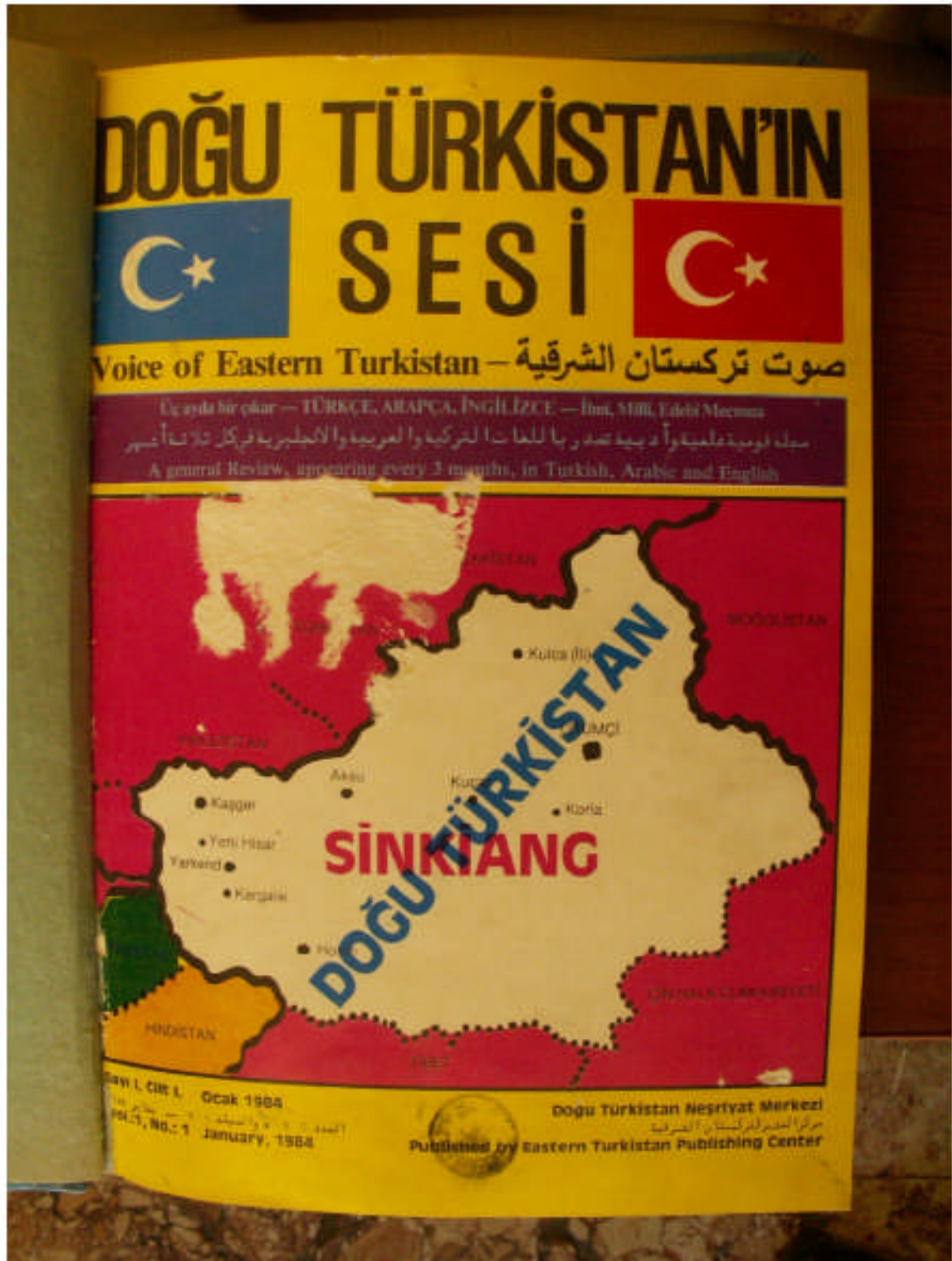
1 — Araştırma ve Yayın Kolu:

a — Türkistanı bütün cehhesele tetkik etmek; Türkistanın tarih, kültür, edebiyat ve sair hususiyetlerini

Ek: Doğu Türkistan'ın Sesi Dergisi

Ek: Gökbayrak Dergisi

ÖZ GEÇMİŞ

1974 yılında Sivas'ta doğdu. İlk ve orta öğrenimini Sivas'ta tamamladıktan sonra 19 Mayıs Üniversitesi Amasya Eğitim Fakültesi, Tarih Öğretmenliği Bölüm'ünden 1999 yılında mezun oldu. Aynı yıl Trabzon-Araklı Bereketli Yatılı İlköğretim Bölge Okulu'na Sosyal Bilgiler Öğretmeni olarak atandı. Halen aynı okulda Müdür Yardımcılığı görevini sürdürmektedir. Evli ve bir çocuk babasıdır.